Gezi'den 8 Mart'a... Kadınlar isyanı büyütüyor!
8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde, İstiklal Caddesi'ne sığmayan kadınlar Taksim'i kuşattı.

toplumsal özgürlük

facebook.com/ToplumsalOzgurlukPartiGirisimi twitter.com/toplmsalozgrlk 2 TL / Mart 2014

Kent, kadın ve Gezi isyanı

Taksim Dayanışması Sekretaryası ve Mimarlar Odası İstanbul Şubesi'nden Mücella Yapıcı ile kent, gezi ve kadını konuştuk.

Siz kentsel dönüşüm süreçlerinin en başından beri içindeydiniz. Bulunduğunuz her yerde bütün platformlarda "neler oluyor bu kente"yi anlatmaya çalışıyordunuz. Bu 11 yıllık kent meselesine bakarsak, hem bir direnişçi, hem bu işin uzmanı bir mimar olarak bu süreci nasıl özetlersiniz?

Bu sürecinin başlangıcına, 11 yıl diyoruz ama çok daha öncesi var. Özellikle 68 sonrası, Gecekondu bölgelerinin devrimci direnişi, 1 Mayıs mahallesinin kurulması, 1970'lerde 1. Köprü mücadelesi, o mücadeleden başlayarak, köprülere karşı çıkan bir Mimarlar Odası, meslek örgütleri, gençlik hareketleri ve onun içinde yer alma süreçleriyle kentle kurulan ilişki sıkılaştı.

Devamı 12. sayfada

Dün Rosa bugün Sakine

Perihan KOCA

"Görev başında, bir sokak çarpışmasında ya da zindanda öleceğini" yazmıştı Rosa Luxemburg. Öyle de oldu. Lenin'in deyimiyle, "devrimin kartalı" Rosa, 1919'larda acımasız bir senaryoyla katledildiğinde, ölüsünden bile korkularak Spree Nehri'ne bırakılmıştı.

9 Ocak 2013'te, bu kez Kürt Özgürlük Hareketi'nin kurucu önderlerinden Sakine Cansız ve arkadaşları aynı pervasız komplonun hedef tahtasındaydılar. Sakine'nin katledilişi, kadın özgürlüğüne ve kimliğine yapılmış bir saldırıydı aynı zamanda.

Sakine, ete kemiğe bürünmüş devrimci kadın kimliğinin kendisiydi, bu duruşuyla harekete yeni bir gelenek getirmişti ve hareketin mayasının kadınlar olduğu yeni bir dönüm noktasının temsilcisiydi.

Devamı 16. sayfada

Kadın, Yaşam, Özgürlük

Kadınlar, bir solukta ve zengin mücadelelerle geçen Haziran'dan günümüze geçen sürede daha güçlenmiş ve olgunlaşmış olarak 8 Mart'da alanları yeniden fethettiler.

8 Mart gösterileri bir kez daha gösterdi ki, bu topraklarda bir kadın ayaklanması yaşanıyor. Dünyada başka kaç yerde böyle kalabalık ve coşkulu gösteriler vardı?

Bir haftaya yayılan gösterilerde, yüz binlerce kadın sokağa çıktı. Özellikle Kürt kadınlar, neredeyse bütün yerleşim yerlerinde, rengarenk elbiseleriyle ve "Jin, Jiyan, Azadi-Kadın, Yaşam, Özgürlük" sloganlarıyla meydanları doldurdu. İstanbul'daki göstericiler soğuk ve yağışlı havada İstiklal caddesine sığmazken, havanın daha da soğumasına rağmen ertesi gün de miting alanını doldurdu. Ankara ve diğer büyük şehirlerde de, kalabalık kadın kitleleri miting alanlarına sel gibi aktılar.

Kadınlara saldırı

Oysa, AKP'nin "ılımlı İslam" projesinde kadınların zincirleri daha da sıkıştırılacak, hücrelerinin duvarları iyice tahkim edilecek, başları sımsıkı bağlanacak ve aslında "sırtlarından sopa karınlarından da en az 3 çocuk" eksik edilmeyecekti.

AKP liderleri, bütün sözlerinde egemen erkekliği şişirirken kadınları aşağıladılar. En sıradan ve bayağı bir egemen erkek kültürünün içinden konuşarak, adeta patlayarak artan taciz- tecavüz olayları ve kadın cinayetlerini doğrudan kışkırtmış oldular.

Kadınlar, günlük yaşamın doğal akışı içinde, sürekli itilip-kakılmaya, bedenleri ve organları hakkında utanmazca konuşmaları duymaya ve bir tecavüz ve katliam tehdidi altında uslanıp sinerek hiçleşmeye sürükleniyordu.

'Vardık, varız, var olacağız'

Kürtajın yasaklanması girişimini aniden sokakları doldurarak geri püskürten kadınlar, Haziran isyanında yüz binlercesiyle sokakları doldurup alanlara aktılar. Barikatların önlerini ve yürüyüş kollarının başlarını kadınlar doldurverdi.

"Kadınlar vardır" sloganı bir gerçeklik olarak kendisini herkese gösteriyordu.

Kadınlar, egemen erkekliğin kendilerini hiçleştirilme cüretini ve yüzsüzlüğünü, patlayan öfkeleriyle ve şiddetle tokatlayarak geri püskürttüler.

Bir solukta ve zengin mücadelelerle geçen Haziran'dan günümüze geçen sürede daha güçlenmiş ve olgunlaşmış olarak 8 Mart'da alanları yeniden fethettiler.

Kadınlar, sadece yaşamı değil, özgürlüğü de doğuruyorlar.

Kadınlar, kendilerini kendi eylemleriyle yeniden yaratıyorlar.

Amed ve Taksim
Kürt Özgürlük Hareketi'nin, mücadelesi, Türkiye halklarının demokrasi mücadelesinden bağımsız değil.
5

Göç ve özgürlük
Kadın ve göç alanındaki resim, insan ticaretinde ortaya konulduğu kadar siyah ve beyaz değil.
14

Hayvan hakları mı?
Hayvan hakları, onların da yeryüzünün sakinleri olduğunu kabul ederek mal statülerine son vermekten geçiyor.
11

Farklı feminizmler

Ezgi EROL

Bedenin bir inşa olduğunu ve doğadan bir veri olmadığını Simon de Bevaiour`un "kadın doğulmaz olunur" cümlesinde okuduk. Daha sonra Witting ve Butler`da, kişinin bedeni ile sosyalizasyon süreci arasındaki ilişkiyi, kişinin kendisini sosyal ilişki ağları içerisinde kurduğunu, inşa ettiği kişinin bunun içine doğduğunu biliyoruz.

Buna rağmen, kadın hareketi, kadın olmanın biyolojik determinist ve özcü temellerini vurgulayan Anglosakson feminizmin ve radikal feminizmin etkisinden kurtulamıyor.

Devamı 15. sayfada

Bu pisliği halk temizler ey Erdoğan!

Şimdi meşruluğu kaybolan bir iktidar var sahnede, çıplak. Az kaldı, inecek. Krizi fırsata çevirecek halk güçlerinin duruma el atma koşulları mevcut. Bu sürecin kurucu adayları mevcut.

Juliana GÖZEN

Küresel sermaye güçleri bir zamanlar pamuklarla sarmalayıp sırtını sıvazladığı AKP'yi, şimdilerde hiç acımadan attığı art arda yumruklarla darbeliyor. Ama yavaş yavaş, yıpratarak, etkisizleştirerek...

AKP'yi, onca yıldır beraber inşa ettikleri rejimin tepesinden tereyağından kıl çeker gibi çekmek isteyen güçler; o arada, halen anayasal güvence altına alamadıkları rejime zarar gelmesinden ve patlamaya hazır olan bölgeyi fitillemekten korkarak görevlerini tamamlamak istiyor.

Alışıktık biz, sabahları Erdoğan talimatlı operasyon yapılmasına. Devrimcilere, kürtlere, alevilere… Yasadışı dinlemeler, yalan ve uydurma delillere dayanılarak yapılan operasyonlara… 21 Eylül 2010'da "Devrimci Karargah" ve daha başkaları…

Bir zamanlar, muhalefeti ezmek için gittiği her yerde miting kürsülerinden "kasetleri elimizde" diye bas bas bağıran Erdoğan, o görüntülerin de montaj olduğunu söylüyor mu?

Eh, gün oldu devran döndü, şimdi çarklar tersten dönmeye başladı.

Devamı 2 sayfada

POLİTİKA

Erdoğan, son ana kadar savaşmayı tercih ediyor belli ki, ancak pislikler ne kadar çitilersen çitile çıkmaz.

Bu pisliği halk temizler ey Erdoğan!

Şimdi meşruluğu kaybolan bir iktidar var sahnede, çıplak. Az kaldı, inecek. Krizi fırsata çevirecek halk güçlerinin duruma el atma koşulları mevcut. Bu sürecin kurucu adayları mevcut. Halkın talepleri doğrultusunda akabilecek bir sürecin önü halk güçlerine sonuna kadar açık.

Juliana GÖZEN

1. sayfadan devam
17 Aralık sonrası ses kaydı destekli Erdoğan hedefli operasyon, yeni rejimin padişahını tahttan indirmeye gelen muhafızların ayak sesi sadece. Arkası gelecek belli.

Senden büyük güçler var

Yolsuzluk operasyonuna karşı atağa geçen AKP, kurmaya çalıştığı rejimin merkezinde kendisinin olmasını garantileyen uygulamalarla "Führer" leşme eğilimi sergiliyor. Operasyonla birlikte iyice paniğe kapıldı ve devletin mevcut yapısında kapsamlı değişiklikler yapmaya, adeta "Bu rejim benim, bana dokunamazsınız" der gibi, kendini halen ayakları sağlam olmayan rejimin merkezine zincirlemeye çalışıyor.
İnternet, MİT ve HSYK yasasında yaptığı değişikliklerle kendi güvenliğini sağlama almaya çalışan AKP, küresel sermaye güçlerinin taleplerine karşılık veremeyişinin yanında uluslararası ilişkilerinde de dibe boylamayı imzalamış oldu. Nitekim öyle de oldu.
Esasen Gezi İsyanı sonrasında "Bizimle değilsin!" mesajını Erdoğan'a veren bu güçler, yolsuzluk operasyonu ve sonrasında "paralel devlet" maşası ile kafasına kafasına vuruyor. Günlere yayarak ve süreklileştirerek. Çin işkencesi misali.

Eski yöntemler, yeni bir süreç

Bu krizden çıkmayı, rejimi kendisine bağlayarak başarabileceğini düşünen AKP, attığı her adımda başka bir tokat yiyor.
Üstüne yapışan pislikleri onları beraber planlayıp hayata geçirdiği Cemaate atarak kurtulabileceğini düşünen Erdoğan, son ana kadar savaşmayı tercih ediyor belli ki.
O pislikler ne kadar çitilersen çitile çıkmaz, bay Erdoğan!

Düşmanımın düşmanı dostum

Cemaat ile beraber tasfiye ettiği Ordu' yu, Cemaat' ten hesap sormaya kışkırtan ve bir yandan da, elindeki kan daha kurumadan Roboski ve Paris katliamının hesabını sormak için Kürt hareketini Cemaat' e karşı harekete geçmeye çağıran AKP, krizden güçlenerek böyle çıkacağını planlıyor.
Evet, çok açık değil mi, önceleri Cemaatle birlikte vurduğu "düşman" güçleri, şimdi sanki kendisi masummuş gibi Cemaate karşı kışkırtıyor. "Taşra kurnazlığı" taktikleriyle devlet içinde konumlanmış Cemaat kadrolarını etkisizleştirmeye çalışan AKP, içine sürüklendiği politik kaosu böyle sönümlendireceğini düşünüyor.
Peki, sağına soluna hiç mi bakmıyor? Tam da her yerdeler, devletin bütün stratejik noktalarında yuvalanmış küresel ve yerel sermaye güçleri. Cemaat sadece onların maşası, tıpkı kendisi gibi.

Bu pisliği halk temizler!

Sistemin çarkına işlemiş adaletsizlik, ayyuka çıkan yolsuzluk, halkın orasından burasından çalarak istifledikleri paralar, yalanlar... Şimdi meşruluğu kaybolan bir iktidar var sahnede, çıplak. Az kaldı, inecek.
Krizi fırsata çevirecek halk güçlerinin duruma el atma koşulları mevcut. Bu sürecin kurucu adayları mevcut. Halkın talepleri doğrultusunda akabilecek bir sürecin önü halk güçlerine sonuna kadar açık.

07.03.2014

CHP nereye?

Kemal Kılıçdaroğlu'nun gözü, Cemaat'ten aldığı güç ve güvenle 30 Mart'ta yapılacak seçimde.

Perihan KOCA

Konu CHP olunca, 30 Mart "seçmen sınavı" (!) soruları çoğalıyor. Herkes bir şeyler söylüyor, konuşuyor.
a. CHP, liberalleşiyor…
b. CHP, sağcılaşıyor…
c. CHP'de, birbirine düşman Kemalist ve muhafazakar kanatlar oynaşıyor…
d. Hepsi.
CHP, çok seçmeli bir sınavın "bukalemun" rengini, yani seçeneklerin hepsini aynı anda kapsama uğraşında. Tabii, becerebilirse.
Bu sınavda başarı merdivenini de yükseltebilir, kendi boyunu aşıp tam ortasından çatlayabilir de. Her şey, olası.
Şans kapıyı çaldı, ancak siyasi manevralarda beceriksizliğiyle tanıdığımız CHP, bu şansı iyi değerlendirebilecek mi, izleyip göreceğiz.

Gülen-CHP ittifakı nelere kadir?

Türkiye'nin politik dengeleri, yeniden dizayn ediliyor. ABD ve onun bir aracı olarak Cemaat, çok yönlü bir arayış içerisinde. Kısa ve orta vadeli yeni ittifak blokları kuruyor. Yüzünü CHP'ye de dönüyor.
Uzunca bir dönemin ardından, CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'nun ABD'ye davetinde ilk sinyaller verilmişti. Bayram değil, seyran değil eniştem beni niye öpsündü?
Ardından İzmir milletvekili Mustafa Balbay'ın tahliyesiyle somut jestler devreye girdi.
E, bu arada CHP içerisindeki klikelerin dinmek bilmeyen eski-yeni CHP tartışmaları krizine bir son verilmesi, en azından başka bahara ertelenmesi gerekiyordu. Ve, Cemaat ikna yeteneğini kullanıp CHP iç krizini iktidar rüyalarıyla süsleyerek, tüm klikleri hipnotize etti.
Kriz başka bahara ertelendi.
Flörtten, nikah masasına giden CHP-Cemaat ittifakı, belirlenen ortak adaylarla da tescillenmiş oldu.
Cemaat eliyle, ABD'nin alternatif iktidar arayışında bir seçenek olarak ön plana çıkartılan Sarıgül, İstanbul sermayesinin ve Gülen Cemaatinin ortak adayı. Cemaat de, kadrolarını ve ekonomisini Sarıgül olasılığına yatırmış durumda.
Türkiye'nin birçok ilinde, eski AKP'liler, MHP'liler; yeni CHP'liler olarak siyaset arenalarında yerlerini alıyor.
Gezi direnişinin önemli merkezlerinden Ankara'da eski MHP'li Mansur Yavaş'ı, yine direnişinin en dinamik merkezlerinden ve Gezi şehitlerinin şehri Antakya'da ise, katilere yardım eden Lütfü Savaş'ı aday gösteriyor.
Peh,peh peh, ne manidar manevralar.

ABD, CHP'yi palazlandırıyor

CHP'nin titrek ve yönetilen politik hattına uygun hamleler.
Egemenlerin rahatlıkla erişebildiği, el verip güçlendirilen bir araç niteliğindeki CHP, ABD tarafından, cemaat aracılığıyla kademeli olarak palazlandırılıyor.
Ağzına bir parmak bal çalınan CHP, üzerindeki ölü toprağını da atmış görünüyor.

Oy Sandıklarına üşüşen akbabalar

Cemaatin 17 ve 25 Aralık da art arda dolaşıma soktuğu yolsuzluk tapeleri, CHP'nin ekmeğine yağ sürüyor.
Cemaatin ittirmesiyle güç bulan CHP, öte yandan da halkın AKP bıkkınlığından besleniyor.

"Yeter ki Erdoğan gitsin"

"Yeter ki Erdoğan gitsin" çaresizliğiyle, AKP'den kurtulma umudunu, oylar bölünmesin mantığıyla CHP'de görüyor. Bile isteye körlük tercih ediliyor…
Denize düşen yılana sarılıyor, sözün özü bu.
Bir taraftan da küs olduğu kesimlerle ara buluyor. Yine cemaat sağ olsun(!), muhafazakar kesim ile CHP barışıveriyor. Maddi çıkarlar, uzlaşmaz çelişkileri barıştırıyor aslında.
İslami referanslar yörünge değiştiriyor. Cemaat dendiğinde, başörtüsü sorunu söz konusu olduğunda tüyleri diken diken olanlar, yavaş yavaş yola geldiler.
Yalnızca, düşmanlıkları, karşıtlıkları yok elbette ortak noktaları da var, bu yeni ittifak bloğunun. Kürt ve alevi sorununa çözüm yaklaşımları, PKK'siz çözümde ısrarcı olmaları…
Şimdi ittifakı kazanımla taçlandırma hülyalarındaki Kılıçdaroğlu'nun gözü, Cemaat'ten aldığı güç ve güvenle sandıkta, 30 Mart'ta.
Peki, AKP iktidarına karşı muhalif duruşunu şöyle bir süzgeçten geçirecek olursak, Erdoğan hükümetinin 11 yıllık yükselen grafiğinde başı çeken milyarlık talan/yağma projelerinin altında imzası olan muhalefet, beceriksizliği, güçsüzlüğü ve neo liberalizmle uyumlu yapısıyla CHP'nin ta kendisi değil miydi?

05.03.2014

Bu seçim başka seçim

İktidar odaklarının kendilerini tartacağı ve malum kavganın savaşan kesimlerin güçlerini ne oranda etkilediğinin görüleceği bir seçim süreci yaşıyoruz.

Hasan DURKAL

Yazıya iddialı başlayalım. Bu seçim başka. Yalnızca yerel yönetimler belirlenmeyecek. Ülkedeki iktidar odaklarının kendilerini tartacağı ve malum kavganın savaşan kesimlerin güçlerini ne oranda etkilediğinin görüleceği bir seçim süreci yaşıyoruz. Üstelik, Haziran sürecinin sandığa ne şekilde yansıyacağı da merak konusu. Sol bu süreçte neler biriktirdi? Neleri eksik yaptı? Belki bu sorulara da cevap bulacağımız bir süreç.

AKP cephesi

17 Aralık'taki darbeye Erdoğan'ın yanıtı karşı darbe oldu. Sıkı önlemlerle kendisine ve partisine yönelen bu tehlikeyi savuşturmaya çalıştı. İnternet düzenlemesi, HSYK düzenlemesi, polis yetkilerinin arttırılması gibi önlemlerle saldırıyı savuşturmaya çalışsa da, başaramadı. 24 Şubat'taki ses kaydı neredeyse öldürücü darbeyi vurdu. Bu skandal muhtemelen eksi oy getirecek.
Cemaatle yürüttüğü savaşta ağır darbeler alan Erdoğan, kitle konsolidasyonunu sağlamak için her yolu denedi, halen de deniyor.
Ancak gittikçe yalnızlaşıyor.
Türkiye siyaset sahnesindeki ağırlık merkezlerinden yalnızca Abdullah Gül ve Saadet Partisi'nden destek gören Erdoğan, bir süredir sermaye desteğinde de yoksun. TUSKON ve TÜSİAD'ın Cemaat-CHP-MHP koalisyonuna göz kırptığını düşündüğümüzde, etrafında yalnızca MÜSİAD desteği bulunan Erdoğan, böylece egemen sınıfların desteğini de büyük oranda yitirdi. Bu seçimler Erdoğan liderliğindeki AKP'nin iniş ve belki de bitiş seçimleri olacak.

Sistemin alternatifi

Böylesi olağanüstü durumlarda egemenler dört başı mamur, olmuş, pişmiş bir alternatifte diretmeyebilirler. Kriz ortamını bir geçiş dönemi ittifakıyla atlatmaları en olası seçenek.
Sürekli yazdığımız gibi, şu anda dört dörtlük bir aday olmasa da, CHP-MHP ikilisi cemaat tarafından kollanıyor.
Bu, çok açıktan yürüyen bir ittifaktan ziyade, yerellerde AKP'yi geriletebilecek hamlelerin ortak bir şekilde yapılması şeklinde yürüyor. Ön plana çıkan bu iki partinin adayları, güç oranlarına göre destekleneceğe benziyor. Özellikle Sarıgül'e dikkat. Yeni dönemin sivrilen ismi, İstanbul burjuvazisinin gözdesi.

Kürtler, HDP, sol koalisyonlar

Hep parçalı ve dağınık olmakla eleştirilen sol, bu seçime de aynı görüntüyle giriyor. Belki de böyle olması doğal. Solu ayrıştıran en önemli dinamik olan Kürt Özgürlük Hareketi tarihsel bir yol ayrımıyla karşı karşıya. Bu yol ayrımı gerilimi, tercihi Kürt Özgürlük Hareketiyle birlikte yürümekten yana kullanan siyasetler kadar, ayrı yol yürüyen siyasal özneleri de zorluyor.
Seçimlere Kürtler/HDP dışındaki ittifaklarla girmeye hazırlanan çeşitli sol yapılar, Kürt Özgürlük hareketine ve HDP'ye liberal bir zemin dayatan kesimleri bahane gösteriyor. Öncelikle şunu söylemek gerekir ki, bizce HDP çatısı altındaki ittifak gerekli ve değerlidir. Ancak soldaki bölünmenin asıl nedeni, asli görevi olan batıdaki halk kesimlerini örgütlemeyi önemsiz bulan ve işçi sınıfına sırtını dönerek Kürt halkının kazanımlarına yanaşmakla yetinen eğilimleri bahane göstererek tarihsel görevden kaçanlar.
HDP tıpkı hayatın her alanında olduğu gibi ne salt siyahtan ne de salt beyazdan oluşuyor. Gezi sürecindeki duruşu sıkıntılı olan ve uzun süre Gezi ruhunu kavrayamayan, emek-sermaye çelişkisini önemsizleştiren «radikal demokrat» bir eğilim, HDP içerisinde hakim olmaya çalışıyor. Ancak HDP içerisinde bu eğilimin varlığını iddia edip oradan uzaklaşmak sıradan bir tercihin ötesinde bir şey. Elimizin altında tarihi bir fırsat var.
"Temiz paçalarıyla" kenardan nutuk çekenler, böylesi bir tarihsel fırsat şayet kaybedilirse, affedilmez bir ucuzlukla "işte, haklı çıktık" demeyi düşünüyorlarsa, o sözlerinin mide bulandırmaktan başka etkisi olmayacağını şimdiden hesaplasa iyi olur.
Koşulların "İşte gül, haydi dans et" dediği bir seçim dönemini klasikleşmiş ve maalesef halen aşılamamış bir tartışmayla karşılıyoruz. Kaçan, tarihe karşı hesap vermek zorunda.

27.02.2014

POLİTİKA

Türkiye öyle bir türbülansa girdi ki, sadece egemenler değil başka toplumsal güçler de kendi çıkarları yönünde hamlelerle sahneye çıkıyor.

Gerilim, kaosa mı sürükleniyor?

İşçi sınıfı, Kürt halkı ve farklı demokratik- halkçı toplumsal güçler de, oluşan türbülansı fırsat görerek, kendi çıkarlarının merkezinde olduğu yaşam alanlarını genişletmek, mücadele içinde oluşacak yeni güç dengelerinde hegemonya ve iktidar alanı/alanları kurmak istiyor.

Oğuzhan KAYSERİLİOĞLU

AKP iktidarı, kapitalizmin küresel krizinin çok yönlü sıkıştırması ve Orta-Doğu merkezli bölgesel gelişmelerde içine düştüğü acizliğin içinde çırpınıyor.
Üstelik, onca gerilimin içinde savaşarak inşa ettiği yeni politik rejimi de bir anayasal korumaya alamadı. Kürt hareketini "Tasfiye" etmeyi hedeflediği "çözüm sürecinde" ise, tam tersi gelişmeler yaşanıyor.
Siyasal iktidarın merkezindeki ana ittifak, AKP- Cemaat ekseni, güncel gelişmelerin üstüne yüklediği gerilimleri taşıyamayarak dağıldı. İktidar alanının daraldığını gören Erdoğan, bir "huruç" harekatıyla etrafındaki kuşatmayı dağıtmaya çalışıyor.
Art arda çıkarılan HSYK ve iletişim yasaları, MİT yasasıyla birlikte düşünülürse, rejimin oligarşik yapısının bir kerte daha daraltılıp sivriltildiği ve sivil faşist bir yönelime girildiği görülüyor.
Evet, Erdoğan, her gün bir yeni "kasetle" tokatlandığı yaşadığımız günlerde, giderek kendi partisi içinde bile bir fraksiyonun lideri konumuna sürüklenirken; tam tersi bir yönde bütün gücüyle yüklenerek, kendisinin dokunulmaz-kutsal lider/führer olduğu ve yasama ve yargının bütünüyle kendisine bağlandığı bir rejimin köşe taşlarını döşüyor.
O arada, hemen belirtelim ki, çıkarılan yasalar aynı zamanda şimdi kurulan yeni rejimin temel yapısını belirliyor ve rejimdeki olası bir iktidar değişikliğinde yine kullanımda olacak.
Bu yasalar, Gezi isyanına katılan toplumsal güçlerin "Özgürlük, daha fazla özgürlük!" talebine sermayenin yeni rejiminin cevabı olarak görülmeli.
Ordu'nun geriye itildiği koşullarda iktidar alanının tümünün mutlak egemeni olan sermaye, Erdoğan sonrasında, ortada gözüken hükümetler üzerinden ve denetime uğramadan çıkarları doğrultusunda yol alabilecek.

Halk sahneye çıkıyor

Ama, Türkiye öyle bir "türbülansa" girdi ki, sadece egemenler değil, başka toplumsal güçler de kendi çıkarları yönünde hamleler yaparak sahneye çıkıyor.
Diğerleri gibi işçi sınıfı, Kürt halkı ve bir dizi toplumsal dolayım üzerinden şekillenen farklı demokratik- halkçı toplumsal güçler de, oluşan türbülansı fırsat görerek, kendi çıkarlarının merkezinde olduğu yaşam alanlarını genişletmek, bir mücadele içine girip orada oluşacak yeni güç dengelerinde daha üstün bir konum kazanmak, mümkünse hegemonya ve iktidar alanı/alanları kurmak istiyor.
Halkta biriken tepkiler Haziran isyanında ani bir patlamayla kendisini gösterdi.
Egemenlerin yeni rejiminin zorlanması, AKP'nin o zorlanmalara rağmen ve bir iktidar sarhoşluğu içinde halka yönelik saldırılarını her düzeyde arttırarak sürdürmesi ve "ılımlı İslam" denilen bir "deli gömleğini" halka zorla giydirmeye çalışması; "Haziran"da, kendi karşıtını oluşturuyordu.
Kürt Halk Hareketi'nin AKP'ye dayattığı "çözüm süreci" de, ülkedeki her türlü özgürlükçü-demokratik gelişmeyi baskılayan şovenist-ırkçı atmosferi dağıtarak; halkın, sermayenin yeni rejimine/AKP iktidarına ve onun "ılımlı İslam" totalitarizmi-şehirlerin talanı- kadınların aşağılanması- Alevilerin dışlanması- gençliğin devlet terörüyle baskılanması ve emekçilerin yoksullaştırılması politikalarına karşı isyanının önünü açtı.
İşte, günümüzde yaşananlar, bir yönüyle de, Haziran isyanı ve Kürt Halk Hareketi'nin sermayenin yeni rejimini zorlamasının sonuçları olarak görülmelidir.

Egemenlerin korkusu

Sermayenin medyasının adeta gözümüze sokarcasına "gösterdiği" egemenler arası "kayıkçı dövüşü", gerçekliğin sadece bir yönü. O yön parlatılarak, yalnız onun görülüp gerçek yaşamda olup biten diğer toplumsal süreçlerin görülmemesi hedefleniyor.
"Gösterilmeyen" ise, sermayenin korkusu, Gezi'de ani bir patlamayla açığa çıkan halkın devrimci-demokratik enerjisi ve kendi içinde yeni bir sıçrama yaparak hızla bölgesel bir güç olarak küresel dengelere yerleşen Kürt Halk Hareketi.
Evet, 17 ve 25 Aralık da sahneye konulup halen süren egemenler arası iç dalaşmanın/savaşın önemli bir sebebi de, farklı kanallarda aksa da, hem kendi başlarına "tehlike" olan, ama esas gücünü bir biçimde "ortaklaşabilirse" gösterebilecek olan halkın bağımsız demokratik ya da devrimci yönelimleri.
Şimdiye kadar onu kullanan küresel ve yerel sermaye güçleri AKP'nin ipini çekiyorsa; sadece "hizmette kusur" yaptığından değil; ama aynı zamanda, yalnız politik rejimi değil kapitalist sistemi de tehlikeye sokacak bir halk hareketinin ortaya çıkıp güçlenmesini engelleyemediği için.

07.03.2014

Şimdi yıldızlara bakma zamanı

Rojova ve Gezi sonrası yaşadığımız günlerde, tarihsel duruşun ve stratejik yönelimlerin, uygun bir güçte sivriltilmesi gerekiyor.

Güncel politikanın gel- gitleri içinde sürekli hamleler yaparken aynı zamanda bir biçimde "tarihsel" bir konumda bulunmak, bazen güncelden tarihsele sıçramak, yürürken sadece hemen önümüzdeki yolun çakılları ve çukurlarıyla uğraşmakla yetinmeyerek, yıldızlara bakarak tarihin gidişi üzerine "hayaller" kurmak, onun şimdi gerçekleşenin dışında ve hatta zıddında gerçekleşme olasılıklarını da düşünmek gerekir.
Güncelin içinde kaybolup gitmemek ve günün karmaşası içinde "hedefe" doğru giden doğru yolu sürekli yeniden keşfedebilmek için, evet, bir komünist olabilmek için; en güncel tutumlarda bile tarihle ve onun sınıfların savaşı zeminindeki akışıyla bağlantıda olunmalı.

Devrimin güncellenmesi

Tarihin, egemenlerin hep yok etmeye çalıştığı olası devrimci seçeneği, güncel davranışlara rehber yapılmalı, yolda yürürken "kutup yıldızı" hiç gözden kaçırılmamalı. Lukas, Lenin'i yorumlarken, onun en temel özelliğini, her an her fırsatta devrimi güncellemek olarak vurgularken, tam da en kritik noktayı öne çıkarıyordu.
Üstelik, öyle bazı dönemler/günler olur ki, böylesi bir "hayalci" tutum, özel önem de kazanır. İşte, Rojova ve Gezi sonrasında yaşadığımız günlerde de, tarihsel duruşun/stratejik yönelim(lerin), uygun güçte sivriltilmesi gerekiyor.
Ülke adeta bir kaos ortamına doğru itiliyor.
Türkiye'de kapitalizmin gelişim düzeyinin ve bağlı olarak küresel ve yerel sermayenin yatırdığı yüz milyarlarca doların ve yüksek kar olasılıklarının, yaşanan egemenler arası iç çatışmayı, sermayenin genel çıkarlarının ve hatta varlığının tehlikeye düşeceği belli eşiklerde frenlemesi ve yeni dengeler kurarak bir stabilite araması, sermayenin ve politik güçlerinin rasyonel tutumu olur.
Ancak, henüz "kaostan önce son çıkış" olasılığı geçilmemiş olsa da; birbirleriyle çatışan egemenler ve Gezi - Rojava sonrasında moral ve güç kazanan halk güçleri; birbirini zorlama, yeni egemenlik alanları oluşturma ve var olanları genişletme yönünde davranıyor. Gidiş, böyle devam ederse, herkesin kendi borusunu öttürdüğü ve sermaye düzenini örtüp gizleyen "yasal düzen" yerine çıplak güç ilişkilerinin öne çıkacağı bir kaotik döneme evrilebilir.
Bu durum, şimdiki güç dengelerinde, halk güçlerinin egemenleri sarsmasından beslenmekle birlikte, bazı küresel güçler ve yerel işbirlikçilerinin "bilinçli" yönelimlerinden de besleniyor. Hemen yanı başımızda "dıştan ittirmeyle" Suriye ve Ukrayna'da yaşanan gelişmeler ortada. Bu durum da yüksek konsantrasyonla takip edilmeli. Parlayan her şeyin altın olmaması gibi; her "kargaşa" ya da "kaos" da, "devrimci durum" yaratmaz.
Her iki olasılıkta da, hem güncel çatışmanın sermayenin rasyonellerine çarparak oradaki güç dengeleri tarafından stabilize olmaya zorlanması hem de kaosa doğru sürükleniş durumunda; halk güçlerinin kendisini güçlendirecek uygun ittifaklar kurarak özneleşmesi, şimdi kazandıkları moral ve gücü egemenlere dayatması, kendi çıkarları doğrultusundaki güncel tutumları hayata geçirdiği çok yönlü hamleler yapması ve nihayet, o güncel tutumları uygun bir stratejik hedefe/hedeflere yönlendirerek özgün bir "devrimci durumu" zorlaması gerekiyor.
Evet, şimdi yıldızlara bakmak zamanıdır!
Mahir'den Deniz'e ve İbo'ya uzanan bir kahramanlık zemininden beslenen pratik cüret ve cesaret, "kopuşun" şiddeti göze alınarak, bilinç ve paradigma kertelerinde de inşa edilmeli.

'Krizi fırsata çevirmek'

Gezi'de kendisini ifade eden halk güçlerinin çıkarları ve Kürt halkının özgürlük arayışı, ortak bir alanda birleşip özneleşmeli.

Başkaları da var, ama sadece iki gerçek durumun şimdiki gergin ortama nasıl yüksek şiddet yükleyebileceğini birlikte düşünelim.
"Çözüm süreci" tıkanıyor ve yeniden bir çatışma ortamının oluştuğu görülüyor.
Son MGK kararlarından ve PKK liderlerinin açıklamalarından anlaşıldığı kadarıyla, savaşın tarafları yeni bir çatışma dönemine hazırlanıyor ya da öylesi bir "çatışma" tehdidiyle rakibinin iradesini zorlamayı hedefliyor
Devlet, bilindik askeri şiddeti yeniden başlatmaya hazırlanırken, mümkünse Kürt hareketini bölmeyi, Kürt burjuvalarıyla Barzani ve güney Kürdistan petrolleri üzerinden ortak sermaye birikim havuzları kurmayı, Öcalan'ı itibarsızlaştırmayı ve Kandil'i yalnızlaştırmayı hedefliyor.
Kürt hareketi ise, yerel seçimlerdeki başarısına dayanarak "demokratik özerklik" ilanı hazırlığında ve olası çatışmaları, eskisinden farklı bir zemine yerleştirerek, oluşacak fiili-meşru özerkliğin kurumlarını koruma ve bir halkçı iktidar alanına yükseltmeyi hedefleyen şehirlerdeki sokak savaşları biçiminde yürütmek istiyor.
Şimdi yürümeyen "çözüm sürecinin" oluşacak yeni dengelerde yol alabileceğinin düşünüldüğü ve aynı zamanda olası bir "kopuşun" göze alındığı anlaşılıyor. O arada, Rojava'da kurumlaşmanın yerleşmesi ve bir ulusal kongrenin toplanması sağlanacaktır.
Bu iki zıt iradenin birbirini zorlamasından oluşacak yüksek gerginliğin şimdiki mevcut gerginliğe eklenmesinin sarsıcı sonuçlar yaratacağı açık değil mi?

Gericileşen sermaye

Öne çıkarmak istediğimiz ikinci olgu ise, güncel koşullarda egemenler arasında oluşan "şaşırtıcı" ittifaklar ve aslında hepsinin sinsice ortaklaşıp sermayenin çıkarları yönünde faşizmin yollarını açtıkları topyekun gericileşme.
Eski dostlar birbiriyle yumruklaşırken eski düşmanlar da birden kucaklaşmaya başladı.
Önce Takvim gazetesine namaz ve başörtüsü konusundaki eski tavırlarıyla ilgili sıkı bir "özeleştiri" veren ve onunla yetinmeyip "paralel yapı" söylemiyle günümüz koşullarında fiilen AKP'ye destek veren Başbuğ, ertesi gün tahliye ediliverdi.
"Mutfakta" nelerin konuşulup "pişirildiğini" bilemesek de, AKP ve Ordu arasında bir yakınlaşma yaşandığı görülüyor.
Öte yandan, AKP yanlısı medyadan öğreniyoruz ki, Cemaatin kurmayları CHP genel merkezinden çıkmıyorlar. Aynı Cemaat, kimi illerde MHP'yi desteklerken, BBP'yi de arka bahçesi olarak görüyor. Anlaşılan, Cemaatin merkezinde olduğu bir Cemaat-CHP-MHP-BBP alanı, içine Demirel güdümlü güçleri de alarak oluşuyor ya da oluşturuluyor. Orada da Balbay'ın tahliyesi CHP'ye verilen "öpücük" olmuştu.
Şimdi kendimize soralım; bu iki güç alanından hangisi ülkede demokrasi ve özgürlük alanını genişletebilir ya da emekçilerin yaşam koşullarının düzeltebilir? Hangisi, Haziran isyanında kendisini gösteren ve taleplerini dillendiren halka derman olabilir.
Soru, cevaplamayı bile gerektirmeyecek bir saçmalık içeriyor değil mi? En iyimserler hayal kursa ve hatta Polyanna bile çıkıp gelse, bu ittifak güçlerinden "iyi bir şeyler" beklemez.
İşte, bu ittifak alanları Türkiye kapitalizminin, sermaye güçlerinin üretebildiği seçenekler. Her ikisi de birbirinden gerici ve diğerini daha da gerici olmaya zorlayacak güçler.
Peki, bu bir yeteneksizlik ya da şansızlık mı? Hayır, bin kez hayır!
İşte, sermaye tam da budur. Kriz koşullarında içlerindeki gericiliği kusuyor ve ülkeye ve bölgeye dayatıyorlar. Güçleri yeterse ülkeyi bölgesel bir gericilik merkezi yapıp cehenneme çevirecekler. Koç'un Mayıs ayındaki ABD gezisinde, devlet yetkilileri ve o arada Fethullah Hoca ile yaptığı görüşmelerde, hal hatır sorma ve kahvekek keyfiyle yetinilmediği, ülkenin geleceğiyle ilgili bazı kararlar da alındığı anlaşılıyor.
Bazılarının "hala mı" çığlığını ya da "dinazor" ithamlarını baştan göze alarak, Lenin'in tekelci sermayenin doğal eğiliminin "siyasi gericilik" olduğu tespitini hatırlatmalıyız. Faşizm de aynı tekelci sermayenin kendi krizine bulduğu bir gerici çözümdü.
Evet, sermayenin her iki seçeneği de, gericiliğe ve giderek faşizme güdülü bir zeminde hareket ediyor.
Üçüncü seçenekse; Gezi'de kendisini ifade eden halk güçlerinin çıkarları ve Kürt halkının özgürlük arayışının ortak bir toplumsal-siyasal alanda birleşip özneleşerek; demokratik ve halkçı toplumsal hareketlerle anti-kapitalist toplumsal hareketleri güncel mücadelelerle sürekli harekete sokarak ve o hareketin bir sonucu olarak, kendi çıkarları yönünde oluşturacakları bir "Demokratik Cumhuriyet" için mücadele etmesi.

08.03.2014

Yolsuzluk operasyonu AKP ve Erdoğan'a yakın şirketleri hedefledi

AKP-Cemaat çatışmasında rant kavgası

Dr. Mustafa PEKÖZ

'Yolsuzluk ve Rüşvet operasyonu' aynı zamanda İstanbul-Cemaat sermayesinin ittifakının dışa vurumudur. Türkiye'nin rant merkezleri AKP'ye yakın şirketlere aktarılması çatışmayı derinleştiren önemli bir başta faktör olarak ön plana çıktı.

AKP-Cemaat savaşı zorunlu olarak yeni ekonomik ittifaklar oluşturdu. İstanbul Sermayesi ile Cemaat sermayesinin ittifakı oluştu. Amaç ekonomik merkezlerin kontrol edilmesi ve rantın kendilerine yakın ekonomik şirketlere aktarılmasıdır. Cemaat AKP'nin ve özellikle Erdoğan'a yakın işadamlarının çok ciddi oranda rüşvet ve yolsuzluklara karıştığını biliyordu. Elindeki yargı ve polis gücüyle AKP hükümetine yönelik bir saldırıya yöneldi.

Mehmet Cengiz Aktürk

AKP bakanlarının, milletvekillerinin ve belediye başkanlarının rüşvet ve yolsuzluklara bulaştığını belgeleyerek başlattığı 17 Aralık operasyonunun merkezinde Erdoğan ve çevresindeki iş adamları bulunuyordu. Türkiye'nin önemli gelir kaynaklarının ve özellikle milyar dolarlarla ifade edilen ihalelerin AKP'ye yakın işadamlarına verilmesinin engellenmesine yönelen cemaat, 40'a yakın iş adamını ve onların sahip olduğu şirketleri 'rüşvet ve yolsuzluk' operasyonuna dâhil etti.

Örneğin haklarında tutuklanma kararı çıkartılan ve Erdoğan'a çok yakın işadamlarından olan ve 'millete' çok açık olarak küfürler savuran Rizeli işadamı Mehmet Cengiz AKTÜRK, enerji ve madencilik alanlarında faaliyet yürüten şirketlere sahip bulunuyor. Ayrıca son yıllarda medya ve inşaat alanında yatırımlara yöneldi. Eti Bakır A.Ş.'yi ve Eti Alüminyum'u satın alarak madencilik sektörüne yönelen AKTÜRK aynı zamanda inşaat, turizm, enerji, sigorta ve havacılık sektörüne girdi. Limak ve Kolin ortaklığı ile Akdeniz, Uludağ ve Çamlıbel elektrik dağıtım şirketini satın aldı. Limak ve Kolin'in yanı sıra Kanyon ve MaPa ile birlikte 3. Havalimanı ihalesini de kazandı. Akşam Gazetesi, SkyTürk360 ile radyo ve dergileri satın almakla gündeme gelen AKTÜRK iki ortağına ait şirketlerin yıllık cirosu yaklaşık olarak 6 milyar dolardır.

Kalyoncu kardeşler

Sabah ve ATV'yi satın almalarıyla gündeme gelen Orhan Cemal KALYONCU ve Ömer Faruk KALYONCUkardeşler aynı zamanda sahip oldukları Kalyon İnşaat şirketiyle Taksim yayalaştırma projesi, Metrobüsulaşım hattı, Mecidiyeköy katılımı Çağlayan Kavşağı Yol Yapımı, Bakırköy Adliyesi Binası, 3.havalimanı projesi ve Ataköy Atık Su Arıtma Tesisi gibi projeleri aldı. Şirketin şimdiye kadar devletten aldığı ihalelerin 130 milyar TL değerinde olduğu tahmin ediliyor.

17 Aralık operasyonu kapsamında gözaltına alınmak istenen Mustafa Latif TOPBAŞ, 1994 yılında BİM'in kurucu ortakları arasında yer aldı. 21 mağaza ile işe başlayan BİM'in bugün 3009 mağazası bulunuyor. 2010'daki yıllık cirosu 6 milyar 573 milyon liradır. 1.7 milyar dolarlık kişisel servetiyle Forbes listesinde yer alan Mustafa Latif Topbaş, aynı zamanda Ak Gıda ve Link Gıda'da Ülker Grubu ile ortaklığı bulunuyor.

Tivnikli ve Ağaoğlu

Eksim'in patronu Abdullah TİVNİKLİ, aynı zamanda Albaraka Türk'ün kurucu üyesidir. 1989'dan beri Kuveyt Türk Katılım Bankası'nda Yönetim Kurulu Üyesi ve Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı olarak görev alan Tivnikli, Eksim Grubu'nda Murahhas Azalık, Türk Telekom'da Yönetim Kurulu üyeliği görevlerini de yürütüyor

Ağaoğlu Şirketler Grubu Başkanı Ali AĞAOĞLU da konut yolsuzluğu ve rüşvet vermek iddiasıyla gözaltına alındı. Yıllık cirosu 3 milyar TL'yi aşan AĞAOĞLU Şirketler grubu, Bakırköy 46 , My Dream , My Roseville , My Country , My Home, My World , My City, Eltes Gold Residence,Andromeda Plus , My Home Maslak, Skytowers , Maslak 1453, My World Europe , Eltes Güneşi ,My City Ümraniye , My Village Samandıra, My Town, My Town Ispartakule ve My Towerland gibi 18 inşaat projeleriyle tam bir tekel konumundadır. Aynı zamanda TOKİ ile ortak çalışan AĞAOĞLU, Erdoğan ailesiyle çok yakın ilişkileri bulunuyor.

Cemaat'in küreselleşen ekonomik gücü

Yolsuzluk ve rüşvet operasyonu aynı zamanda İstanbul-Cemaat sermayesinin ittifakının dışa vurumudur.

Türkiye'nin en önemli ekonomik güçlerinden biri de Gülen cemaatidir. Der Spiegel Dergisi, cemaatin yaklaşık olarak 25 milyar doları kontrol ettiğini belirtti. "Fatih Üniversitesi'nin, 140 ülkedeki okulların, Zaman Gazetesi'nin, Aksiyon, Sızıntı gibi çok sayıda derginin, Samanyolu ve Ebru TV'nin, Bank Asya'nın ve Işık Sigorta'nın cemaate ait olduğunu" yazan Der Spiegel, aynı zamanda "40 bin üyesi bulunan TUSKON'un da cemaatin bir ekonomik kuruluşu" olduğuna dikkat çekti. AKP'nin hamleleri cemaat ile yakın ilişkisi bulunan şirketleri kontrole alıyor.

Bank Asya

Örneğin 281 şube, yaklaşık olarak 5 bin çalışan ve1000 ATM ile 4,5 milyona yakın müşterisi bulunan Bank Asya, AKP'nin saldırılarına karşı sermaye artırımına yöneldi. Bank Asya Genel Müdürü Ahmet Beya: "1,3 milyon mevduat müşterimizin teveccühüne bankamızın ortakları da 300 milyon TL'lik sermaye artırımıyla destek verme kararı aldılar. Bankamıza ve yönetimimize müşteriler ve ortaklarımızın verdiği bu güven ve destek sayesinde, 2014 yılı da bankamız için büyüme yılı olacak. Bu sermaye artırımı ve iştirak satışı sonrasında öz kaynaklarımızda yaklaşık yüzde 20'lik bir artış gerçekleşecektir. Sermaye yeterlilik oranımız yüzde 14,8'den yüzde 17'lere çıkacak ve bankacılık sektörde en kuvvetli sermaye yapısına sahip ilk 5 banka arasında yer alacağız."

Usulsüz para hareketleri

Cemaat, AKP'nin Bank Asya'nın gücünü kırmaya yönelik hamlelerini boşa çıkartmak için önlem almaya çalışıyor. Bank Asya'nın çöküşü, cemaatin ekonomik gücünün önemli oranda kırılması anlamına gelecektir. Hükümet, Cemaate ait şirketleri kontrol altına almak için "yapılan bağışlar ile usulsüz para hareketleri kara para uygulamaları, Maliye Bakanlığı MASAK aracılığıyla takip edilmeli" kararını alarak uygulamaya başladı.

AKP-Cemaat çatışması, ekonomik dengeleri değiştiriyor

Sermayenin ittifak ilişkileri değişmeye başladı. Erdoğan'ın hain olarak ilan ettiği İstanbul sermayesi ile Gülen sermaye grupları arasında ismi konulmayan bir ittifak oluşmuş bulunuyor. Uluslararası bağları son derece yaygın olan bu ekonomik ittifakın geriletilmesi söz konusu olmaz.

- Küresel sermaye, Türkiye'yi yeniden İMF ve Dünya Bankası ile karşı karşıya getirme politikasını aktif olarak devreye koyabilir. Uluslar arası sermaye'nin izleyeceği politika, Türkiye'nin ekonomik dengelerini çok önemli oranda etkileyecektir. Bu bakımdan AKP-Cemaat savaşında, küresel sermayenin tutumu önemli oranda belirleyici olacaktır.

- Sermayenin ittifak ilişkileri değişmeye başladı. Erdoğan'ın hain olarak ilan ettiği İstanbul Sermayesi ile Gülen Sermaye grupları arasında ismi konulmayan bir ittifak oluşmuş bulunuyor. Erdoğan kısa vadede bu şirketlere belli bir baskı uygulasa da uluslar arası bağları son derece yaygın olan bu ekonomik ittifakın geriletilmesi veya etkisizleştirilmesi söz konusu olmaz.

- Borsalardaki düşüş, dövizin artması, TL'nin değerinin düşmesi, faizlerin yükseltilmesi gibi faktörler ekonomik krizin derinleşmesinde önemli bir rol oynuyor. Özellikle sıcak paranın çekilmesi, Merkez Bankasının rezervlerini önemli oranda eritecek ve kısa ve orta vadeli borçlar ciddi bir kriz yaratacaktır.

- Uluslar arası faktörleri rağmen, içte AKP ile Cemaatin çatışması devam edecektir. Çatışma bir yanı da stratejik ekonomik kurumlarının kontrol edilmesidir. Cemaat yıllarca ekonomik merkezlerde örgütlendi ve önemli bir kadrolaşma yarattı. Sermaye gücünü arttırmada bu yerlerdeki örgütlenmesinin rolü büyüktü.

- AKP, 17 Aralık 2013 operasyonundan sonra, cemaatin örgütlendiği Maliye, Ekonomi ve Sanayi Bakanlıklarındaki kadrolarda çok kapsamlı değişiklikler yaptı. Ayrıca Piyasa Kurulu, Bankalar Devlet Denetleme Kurumu, Borsa Yönetim merkezlerindeki cemaate yakın olarak bilinen çok sayıda bürokratı görevinde alarak adeta karşı saldırıya geçti.

- AKP'nin kendi ekseninde belirlediği ekonomik politikalar, egemen sınıf ilişkilerinde de belirgin bir değişikliğe yol açmaya başlamış bulunuyor. Özellikle rantın son derece büyük olduğu enerji, inşaat, madencilik, ulaşım gibi alanlarda ihalelerin çok önemli bir kısmının AKP'ye yakın şirketlere verilmesi, hem cemaati hem de İstanbul sermaye gruplarını önemli oranda rahatsız etti.

- AKP'nin kendi politik gücünü pekiştirmek için oluşturduğu yeni egemen sınıf güçleriyle tam bir ittifak yaparken, tersten Cemaat ile İstanbul eksenli tekelci sermaye arasında yeni bir ittifak oluştu. Koç'ların Sabancı'ların Cemaat ile kurdukları 'gizli' ittifak, rant paylaşım kavgasıdır. Bu bakımdan çatışmanın etkisi tahmin edilenden çok daha ağır ve sancılı olacaktır

- Ayrıca Erdoğan önümüzdeki günlerde, cemaat savcılarının operasyon kapsamına aldıkları Halk Bankasına karşı, cemaatin kara para aklama merkezi olarak bilinen Asya Bank'a yönelik operasyonu devreye koyacaktır. Buna yönelik çok kapsamlı bir hazırlığın olduğu biliniyor. Ayrıca cemaate yakın özellikle enerji, maden, gıda ve inşaat sektöründeki şirketlere yönelik maliye eksenli operasyonlar başlatacaktır. Özellikle 40 bin üyesi bulunan TUSKON'a üye ticari şirketler hakkında mali soruşturmanın başlatılma kararı alınmış olması, cemaatin ekonomik damalarını kesmeye yönelik bir karşı hamledir

- Bu sürecin kırılma halkası Mart ayıdır. Derinleşen ekonomik krizin toplumun günlük yaşamına yansıması daha çok Mart ile birlikte görülecektir. AKP seçim atmosferi nedeniyle ekonomik krizin toplumun günlük yaşamına yansımasını daha çok seçimlerden sonraya bırakacaktır. Ancak, küresel sermayenin alacağı tutum, İstanbul merkezli tekelci sermaye ile AKP arasındaki ilişkilerin düzeyi süreci belirleyecektir.

- Bugünkü çatışmanın en önemli halkalarından biri Türkiye'nin ekonomik rant merkezlerinin kontrol edilmesidir.

gokyuzu9@gmail.com

Yok etme ve tasfiye politikalarına karşı mücadelelerin ortaklaşması

Amed ve Taksim

Kürt Özgürlük Hareketi'nin, Demokratik Özerklik mücadelesi, Türkiye halklarının, Demokratik Cumhuriyet mücadelesinden bağımsız değil.

Kader ORTAKAYA

AKP-Cemaat kliğinin, kurucu inşaat "işçiliğini" yaptığı sermayenin yeni rejiminin ana amaçlarından biri de, Kürt Özgürlük Hareketi'ni askeri yenilgiyle veya çürüterek ya da bölerek, yok etmek, tasfiye etmekti.
Şimdi, Cemaat'le kopuşma sonrasında, Erdoğan merkezli ve eskisinden daha yoğun bir totaliter-oligarşik yapıya doğru yol alan yeni rejim, eski rotasından sapmıyor.
Elbette, sahnede sadece Erdoğan yok. Erdoğan'ın boynundaki iplerden biri sermaye güçlerinin elindeyse, farklı karakterde başka bir ip, Gezi ve Kürt Hareketi'nin yaratacağı, 3. cephenin elinde.

Yeni rejim, Kürtlere karşı kılıç kuşanıyor

Erdoğan'ın kendi yörüngesine yerleştirdiği HSYK, MİT, Emniyet, Ordu vd., rejimin her aygıtı, aynı zamanda tasfiye sürecine hizmet edecek şekilde re-organize ediliyor.
MİT, AKP'nin yeraltı örgütü gibi çalışıyor. Paris katliamından Suriye'de YPG'ye karşı savaşa ve Öcalan'ı itibarsızlaştırmayı amaçlayan videolara uzanan bir hatta, tasfiye sürecinin her noktasında yer alıyor.
Polis ise gençlik kolları gibi...
Roboski'nin taşeronu Ordu, Erdoğan zırhı ile bir çeper daha güçlendiriliyor. Bu da Roboski'nin ilk olmadığı gibi son katliam da olmayacağını gösteriyor.
Kendisini HSYK'ya başkan olarak atayan Erdoğan'nın, hapishanelerin kapasitelerini arttıracağı malum.
İşte, Erdoğan, Kürtler için böylesi kumpaslar kurarken, aynı zamanda onlardan destek de bekliyor.

AKP ve Kürtler

Öcalan'ın, kendileri için can suyu değerindeki, -ateşe benzin taşımayacağız- söylemini, "be serok jiyan nabe" sloganlarıyla karşılayan Erdoğan fraksiyonu, elini güçlendirmeye çalışıyor.
AKP, vebalı bedene merhem misali, yeni rejimi sürekli yeni paketlerle süsleyerek, demokrasi serapları yaratıyor. Böylece Kürtleri yedeğine almayı hesaplıyor.
BDP içinde konumlanan Kürt burjuvaları da, Barzani'nin el vermesiyle güçleniyor. Tıpkı AKP gibi, Kürt Hareketi'nin devrimci dinamiklerle ittifak yapmasının önüne geçmeye çalışıyorlar.
Kürt Özgürlük Hareketi'nin, liberal güçlerle yan yana gelmesini ve yeni rejime bir biçimde uyum göstermesini istiyorlar. Onlar için önemli olan kendi sermaye birikim koşullarının oluşması.
On yıllar süren mücadele deneyimi, Kürt Özgürlük Hareketi'ne, muazzam bir taktik-manevra kabiliyeti kazandırmıştır. Şimdiye kadar sürdürdüğü politik hat, böylesi süreçlerden kazanımlarla çıktığına şahitlik ediyor. Lakin, hareketin sınıflar mücadelesi pratiği ve teorisiyle mesafeli duruşu, risk faktörünü yükseltiyor.
Kazanımların artışı ve bölgede alınan inisiyatifin sürekli güçlenmesi, yaratığı olağanüstü gerilimlerin zorlaması ve sürekli yenileri gelen yol ayrımları/kavşaklarla, Kürt Özgürlük Hareketi'ne sınıfsal hesaplaşmayı dayatabilir

Özerklik, neden olmasın?

AKP, yerel seçimler sürecinde daha çok güçlenerek çıkan Kürt Özgürlük Hareketi'ne, yeniden bir "dejavu" yaşatabilir. Çatışmalar, tutuklamalar yeniden başlayabilir.
AKP'nin hegemonyası, Kürdistan'da kırıldı. Kürt Özgürlük Hareketi'nin yerel seçimlerde AKP'yi hezimete uğratma olasılığı da çok güçlü. Bu durum, Kuzey Kürdistan'da fiili özerklik halinin yaratılmasının önünü açabilir.
Kürt Özgürlük Hareketi'nin, Demokratik Özerklik mücadelesi, Türkiye halklarının, Demokratik Cumhuriyet mücadelesinden bağımsız değil. Halk güçlerinin mücadeleleri ortaklaştıkça, onlara iktidarın yolu açılacaktır.
Türkiye ve dünya konjonktürünün girdiği böylesi bir tarihsel moment, Gezi'yi kalıcılaştırırken, Kürt Özgürlük Hareketi'ne de sürekli olarak yeni "kararlar" vermeyi dayatıyor.
Gezi ve Kürt Özgürlük Hareketi'nin oluşturacağı direniş ekseni, ancak böylesi bir politik ortaklaşma, yok etme-tasfiye politikalarını boşa düşürerek, özgürlük yolunu açabilir.
Egemenler, kendi aralarında en çok çatıştıkları günümüzde bile direniş eksenlerine topyekun saldırırken, ezilenlerin mücadeleleri neden birleşmesin?
24.02.2014

Demokratik-halkçı bir alternatif olarak HDP

HDP ile ittifakın parçası sosyalistler, kendisi olarak var olabilmenin iradesini sergilemek zorunda.

Barış ÖZER

Siyasal iklim, iktidar bloğunda yaşanan çatlağın derinleşmesiyle bir başka döneme doğru akmakta. "Gezi"den bu yana dengesi sarsılan iktidar bloğu, kendi içinde girdiği hesaplaşma ile hükümeti boşa düşürüyor.
Tartışma, bir iktidar boşluğu ve alternatifini yaratma ekseninde yürüse de, kökleri derinlerde.
90 yıllık "Ordu" merkezli devlet rejiminin alaşağı edildiği ve yeni bir rejimin inşasının gerçekleştiği kritik evre, bütün siyasal ve toplumsal alana nüfuz ediyor.
Rejim kendisini yeniden kurma yolunda tüm bu çalkantılara/risklere rağmen yol alırken, sistem dışı güç odaklarının da inisiyatif almasına mani olamıyor.
Ortadoğu merkezli başlayan toplumsal hareketlenmeler sonrasında, eski iktidarların yıkılması ve o yıkılışla önü açılan siyasal islamın da hegemonyasının zayıflaması sürecini hep birlikte yaşadık.
Ortadoğu'da sınırları ve devletleri ortadan kaldıran bu süreç, halk güçlerinin devreye girmesiyle, bölgesel bir devrimin olasılığını güçlendirerek güncellemiş durumda.

Kürtler

Suriye savaşı içinde oluşan yeni dengelerde, siyasal statü kazanma boyutunda inisiyatif alan ve Rojava'da fiilen inşa ettiği özerk-demokratik yönetimle, kendisini bağımsız bir irade olarak savaş ortamına dayatan KÖH, artık bölgesel çapta güçlü bir aktör.
Farklı çıkarlara sahip toplumsal güçleri barındıran bir ulusal hareket olarak kendi içindeki dengelerden, bölgede ve Türkiye'de güncel güç ilişkileri alanında kurduğu bin bir dengeye kadar, oldukça karmaşık bir yolda büyük bir ustalıkla ilerletmekte.
Tüm bu güç alanını elinde bulunduran KÖH, güncel krizde de, iktidar çatlağında önemli manevralarla pozisyonlar almaya çalışıyor.
Lakin, içine girilen yeni rejimin inşa süreci, kendisine muhalif olanları da yok etmeyi, o amaca ulaşamazsa da etkisi altına almayı veya uslandırıp sistem içine çekmeyi hedefleyen güçte ve derinlikte. Bu durum, başta KÖH ve kurduğu ittifak güçleri açısından dikkate alınmak zorunda.
Rejim daha güçlü olmak için sürekli hamle yaparken ve her tarafından sıkıştırılıp ancak hassas dengelerde konumlanabilirken, sistem dışı halkçı güçlere ne kadar taviz verebilir?

Sosyalistlerin tutumu ne olmalı

HDP ile önemli bir ittifakın parçası olan sosyalistler, açığa çıkartılan devrimci-demokrat güç birliğinin içerisinde kendisi olarak var olabilmenin iradesini sergilemek zorunda.
KÖH açısından da sosyalistler açısından da, tüm güçlerin birer özne olarak, kendi çıkarlarını gözeterek bir arada olmaları gerekmez mi? Gerçekçi olan bu değil mi?
Aksinin iddiası bile güçtür.
Sınıf merkezli siyasetin üstünün örtülmeye ve gölgelenmeye çalışıldığı bu süreç, sosyalistler açısından zaten bolca risk taşımakta.
Hele ki, halk güçlerinin Dünya'nın dört bir yanında devreye girdiği, sınıfsal bir öfkenin kabardığı yaşadığımız tarihsel dönemde, sosyalistlerin devrede bir güç olarak var olabilmesi daha da kritik.
Sistem krizinin her yanı sardığı ve Türkiye halklarının sokağa çıktığı, sınıfın işgallerle ve direnişlerle varlığını hissettirdiği bu süreçte, sosyalistler görevler silsilesi ile karşı karşıya.

Görevler

Bu görevler, HDP içinde ya da dışında olmak kaydıyla icra edilmek üzere, tüm aciliyetiyle ortada. Tıpkı KÖH ile kurulan tarihsel ittifak ağının hiç olmadığı kadar önemli bir momentte yer aldığı gibi.
HDP, demokratik halk iktidarı yolunda bu büyük ittifak içerisinde, tüm güçlerin eşit ve özgür reaksiyonlarını organize edebilecek nitelikte olmalı.
HDP, aşağıdan yukarı sistemi felç edecek taleplerle demokrasi mücadelesi öznelerini aynı eksende tutabilmelidir.
Bu, gerçek ve kalıcı ittifakın zaferle taçlanmasının koşuludur.
Tüm bunları göz ardı edip subjektif koşulsuz savunma reflekslerinden ve ya egemenlerle benzer konuma düşecek ucuz eleştirilerden uzak durmak, HDP içinde/dışında sosyalistlerin dikkat etmesi gereken durumlardır.

Asimilasyon ve katliamların cenderesindeki Alevilik

Bu coğrafyadaki Alevi-Bektaşiler, inanç itibarıyla İslam'ın dışındadır. İslam'ın içinden ayrılmış bir mezhep değildir. Namaz, oruç, hac gibi İslam'ın şartı olan ibadet esasları, Aleviliğin yol ve erkânında karşılığını bulmaz.

H.ARIKUŞU

8 Şubat 2014 te 100 Alevi dedesini " Hacca" götürdüler.
Kültür ve Turizm Bakanı Ömer Çelik, bakan olur olmaz Alevilerin " sorunlarıyla" yakından ilgileneceğini söylemişti. Onun "sorun" olarak gördüğü, Alevileri " İslam'ın içine" yeterince çekememiş olmakmış meğer.
Taktik yine aynı. Yine yandaş ve işbirlikçi örgütler aracılığıyla bir proje atılıyor ortaya. "Talep, Alevilerden geldi" deniliyor. "Kardeşleşme, kaynaşma" aldatmacasının devletin bir tuzağı olduğu açık. Gerçi bizim işbirlikçi Alevi dedelerimiz de, kulaklarına bir şeyler fısıldıyordur.
Cami- Cemevi projesinde önde görünen Aleviliğin yüz karası İzzettin Doğan bu sefer geride durdu. Ama destekçi oldu ve " Bunu bakanlığın önderliğinde gerçekleştirilmesini doğru bir yaklaşım olarak karşıladık" dedi. 10 gün süren " kutsal asimilasyon yolculuğunda", Kerbela şehitleri ve Hz Ali de ihmal edilmemiş. Bunun için heyet, Kerbela ve Necef'e de gitmiştir. Eh, Kılıfına da iyi uydurulmuş doğrusu! 1

Asimilasyonun beş şartı

Başbakan Tayyip Erdoğan hep söyler durur: " Ali'yi sevmek Alevilikse ben en iyi Aleviyim" diye. Aleviler, Başbakana ve Sunni İslama inananlara, Aleviliğin sadece Ali'yi sevmek olmadığı, onun özgün bir inanç olduğu defalarca söyledi. "Alevilik, İslam'ın 5 şartına uymuyor, ibadet yeriyle, ibadet biçimiyle tamamen İslamiyet inancından farklıdır" diyen Aleviler, her platformda bu gerçeği haykırdılar.
Aleviliğin, "İslam'ın dışında, kendine özgü bir inanç" olduğu gerçeği egemen güçlerce gizlen(e)medi. İslam'ın 5 şartını Alevilik inancında göremeyen devlet, şimdi de "asimilasyonun 5 şartını" yerine getiriyor.
Kerbela yasını, iftar sofralarında, şaşalı oruç açılışlarına çevirdiler. Böylece İslamın şartlarından biri olan oruç tutmak, iftar sofralarında Alevi inancına " yedirilmeye" çalışıldı. Aleviler bu sofraları "Hızır Paşa Sofrası" olarak niteleldiler.
Bununla kalmadılar. Cami- Cemevi projesiyle ibadet yerini bertaraf etmeye çalıştılar.
Bu projeyle "Namaz kılmak" biçimindeki İslam inancı şartı, Alevilere ustaca bir manevrayla benimsetilmeye çalışıldı. Aleviler büyük tepki gösterdiler. İzzettin Doğan Ve Fettullah Gülen'in bu girişimine "İzzetullah" ismini takarak karşı çıktılar.
Bu da yetmedi, son "asimilasyon projeleri" de 100 Alevi dedesini hacca göndermek oldu.
Böylece, devlet, İslam'ın en önemli üç şartını(oruç, namaz, hac) Alevilere benimsetme yolunda 3 Asimilasyon hamlesini gerçekleştirdi. Biliyorlar ki, önceki üç şartı Alevilere kabul ettirirlerse, gerisi kolayca gelecek.

Bu coğrafyada Aleviler

Bu coğrafyadaki Alevi-Bektaşiler (kast ettiğimiz esas itibarıyla Türk, Kürt ve Trakya-Ege Halkları Aleviliği-Bektaşiliğidir) inanç itibarıyla İslam'ın dışındadır. İslam'ın içinden ayrılmış bir mezhep değildir. Namaz, oruç ve hac gibi İslam'ın şartı olan ibadet esasları, Aleviliğin yol ve erkânında karşılığını bulmaz.
12 Mart Gazi Katliamı İstanbul' da Gazi mahallesi'nde, 21 yıl öncesi Alevilere, devrimcilere yapılan katliamı lanetliyoruz. Yıllarca Aleviler, korkutulmuş, inkâr edilmiş yok sayılmış, katliamlarla yok edilmeye çalışılmıştır. Katliamın işlemediği yerde asimilasyon politikalarıyla "Alevi İnancı" unutturulmaya çalışılmıştır. Aleviler bu defa da Sünnileştirilmeye çalışılıyor.
23 Şubat 2014

EKONOMİ

Dünya ve Türkiye Ekonomisi:

Yeni büyük bunalımda bir sonraki durak?

Küresel kriz yeni biçimlere bürünerek devam ediyor. Sermaye şu ana dek krizin sonuçlarını ertelemekte ve toplumsal protestoyu savuşturmakta belirli bir başarı göstermiş olabilir, ancak emekçi kitlelerin de yavaş yavaş özgüven kazandığı bir gerçek.

Özgür ÖZTÜRK

Çin Devriminin önderlerinden Chou En Lai'a Fransız Devrimi hakkında ne düşündüğü sorulduğunda "Bir şey söylemek için henüz çok erken" diye yanıt verdiği rivayet edilir. İnsanlık tarihinin veya binlerce yıllık Çin uygarlığının perspektifinden bakıldığında, Fransız Devrimi gerçekten de daha dünkü olay sayılır.
Elbette her konuda bu kadar geniş bir tarihsel ölçüt kullanmak zorunda değiliz. Yine de bazı olayları sağlıklı değerlendirebilmek için zaman geçmeli, Hegel, Minerva'nın baykuşunun (ki bilgeliği temsil eder) ancak gün sona erip alaca karanlık çöktükten sonra havalandığını hatırlatır.

Krizin evreleri

İçinden geçtiğimiz küresel krize dair tarihsel bir değerlendirme yapmak için de "henüz çok erken" olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Zira kriz halen devam ediyor ve ufukta belirgin bir çıkış işareti görünmüyor. 2014 yılı itibariyle krizin altıncı yılındayız, yani "orta vade" sayılan beş yıllık süre aşılei ve "uzun vadeli" bir olayla karşı karşıya olduğumuz netlik kazandı.
Burjuva medyasının ve akademyasının bunu genellikle "finansal kriz" veya "Büyük Durgunluk" gibi ideolojik nosyonlarla andığını, kitlelere bu şekilde sunduğunu biliyoruz. Oysa dünya kapitalist sistemi bazı bakımlardan 1930'ların krizini bile geride bırakan derin bir "Büyük Bunalım" içinde.
Yeni Büyük Bunalım eşitsiz ve bileşik gelişmenin çarpıcı bir örneğini sergiliyor. Başlıca evreleri kısaca hatırlayalım: (1) Temmuz 2007 – Eylül 2008 arasında ABD konut piyasasında sorunların başlaması; (2) Eylül 2008 – Mart 2009 arasında finansal krizin patlak vermesi ve hızla dünya geneline yayılması; (3) 2009 – 2011 arasında reel sektörlerin krizi; (4) 2011-2013 arasında ise artan bütçe açıkları nedeniyle özellikle Avrupa'da bazı ülke ekonomilerinin batma noktasına gelmesi. Üçüncü ve dördüncü evreler aslında önemli ölçüde iç içe geçmiştir. Ayrıca, dördüncü evrenin henüz sona ermediğine dikkat çekmek gerekiyor. Euro bölgesinde 2012 yılında yüzde 0.7 küçülme yaşandı, 2013'te yine yüzde 0.4 küçülme görülüyor. 2014-2015 yılları için en iyimser yorumcular dahi ancak yüzde 1 civarında büyüme bekliyor. Salt büyüme oranlarına bakıldığında bile, Avrupa'da krizin halen devam ettiği tespitinden kaçınmak zor.

Öte yandan, bir beşinci evrenin de yavaş yavaş şekillenmeye başladığı anlaşılıyor. Bu yeni evrede sahneye çıkma sırasının Türkiye'nin de aralarında olduğu "gelişmekte olan" ülkelere geldiği düşünülebilir.
Bunun iki nedeni var. İlk olarak, başlıca merkezlerde krizin aşılamamış olması nedeniyle, son otuz yılda üretimlerini ihracata dönük biçimde yapılandıran Çin, Brezilya, Güney Kore, Türkiye gibi ülkelerde de sanayi sektörleri sendeliyor. Krizde ilk dalga bir şekilde atlatıldıktan sonra bu gruptaki ülkeler iç pazarlarını bir süreliğine tüketici kredileri vb. yapay yollarla canlandırıp, eskiye kıyasla daha düşük düzeyde de olsa büyüme temposunu sürdürebildiler. Üstelik bu canlılık genel olarak dünya ekonomisi üzerinde de belirli bir etki yarattı. Ancak, uzun vadede sürdürülebilir olmayan bu patikanın artık sonundayız.

Krizin yeni merkezi

İkinci olarak, ABD'nin faiz oranlarını yükseltmeye başlaması da gelişmekte olan ülkelere yönelik finansal akımların zayıflayacağı anlamına geliyor.
Kriz öncesi dönemi karakterize eden para-sermaye bolluğu krizle birlikte sekteye uğramış ama hükümetlerin devreye girerek piyasalara para yağdırması sayesinde belirli ölçüde yine de devam edebilmişti. Önümüzdeki yıllarda ise bu artık olanaklı görünmüyor. Bir anlamda, krizin ağırlık merkezi ABD ve Avrupa'dan sonra geç kapitalistleşen coğrafyalara kaymak üzere.

Krizin yaygınlaşması

Kısacası, küresel kriz yeni biçimlere bürünerek devam ediyor. Bir coğrafyadan diğerine atlayarak, finanstan sanayiye uzanarak her uğrakta daha da yaygınlaşan ve derinleşen bir kriz bu. Sermaye şu ana dek krizin sonuçlarını ertelemekte ve toplumsal protestoyu savuşturmakta belirli bir başarı göstermiş olabilir, ancak emekçi kitlelerin de yavaş yavaş özgüven kazandığı bir gerçek. Sermayeye karşı direnç arttıkça, eşitlikçi ve özgürlükçü bir yeni toplumun imgesi şekillenip ete kemiğe bürünüyor.

Dünya ekonomisi içinde Türkiye

Esas sorun yeni düzenin nasıl şekilleneceğidir. Bunu belirleyecek unsur ise toplumsal güçler ve sınıflar arasında cereyan eden, memleketin dört yanını sarmış olan mücadeleler.

Türkiye kapitalizminin gerek dünya sistemi içerisinde gerekse kendi kategorisindeki (geç kapitalistleşmiş) ülkeler arasında özgül bir durumu var.
Sözde ihracata dönük bir model uygulanıyor, ama üretimin ithalat bağımlılığı çok yüksek. Ayrıca teknoloji düzeyi de yüksek teknoloji içerikli ürünlerden ziyade orta ve düşük teknolojili ürünlere yönelmeyi kaçınılmaz kılıyor.
Türkiye sanayisi, ülkenin coğrafi konumundan yararlanarak, Uzakdoğu'dan gelen ara malların ve girdilerin Rusya'dan alınan enerji kullanılarak nihai ürün biçiminde montajlanıp Avrupa'ya ihraç edildiği bir ara üretim istasyonu niteliği sergiliyor. Bu nedenle de sanayicilerin ihtiyaç duydukları girdileri ucuza temin edebilmeleri için düşük kur (değerli TL) politikası uygulanmaktaydı.

Cari açığın finansmanı

Bu politika esas olarak hem önemli ölçüde ihracat hem de bunu sağlayabilmek için yine büyük miktarda ithalat yapan büyük sanayi şirketlerinin çıkarlarını gözetecek biçimde kurgulanmıştı. Dövizin bol olduğu bir ortamda sistem bir süre için sürdürülebildi.
Üstelik cari açığın (ki esas olarak dış ticaret açığına, yani ithalatın ihracattan daima daha yüksek olmasına dayanıyor) yüksekliği de yine döviz bolluğu nedeniyle sorun olarak görülmemekteydi. Döviz bol oldukça, dış ticaret açığından kaynaklanan cari açığın finanse edilebilmesi olanaklıydı.
Nitekim son on yılda Türkiye'ye 400 milyar dolar civarında sermaye girişi gerçekleşti. Ama ABD'nin faiz oranlarını artırma kararı ile birlikte, Türkiye'de kabaca 2001 sonrasına damga vuran ve 2008-2009'da büyük ölçüde darbe almış olsa da geçici tedbirlerle ayakta tutulan bu sistemin sonuna gelindi.
Son aylarda doların hızla değer kazanması ve buna rağmen rekor düzeyde bir cari açığın ortaya çıkması, Türkiye kapitalizminin hızlı adımlarla "game over" durumuna yaklaştığının iki işareti yalnızca.

Yüksek işsizlik

Türkiye'nin bir başka özgüllüğü, işsizliğin olağanüstü yüksek olması. Brezilya, Meksika, Çin gibi ülkelerde istihdama katılma oranı yüzde 70-80'lerde. Türkiye'de ise ancak yüzde 50. Nüfusun ciddi bir yüzdesi istihdam dışında (örneğin 12 milyon "ev hanımı" – ücretsiz ev içi emekçisi kadın var). Buna rağmen Türkiye'de yüzde 10 civarında ilan edilen işsizlik oranı benzer ülkelerdekinden daha yüksek. Ayrıca çalışan nüfusun yarıya yakını "enformel" istihdam ediliyor, yani kayıtdışı, sigortasız, güvencesiz vb. koşullarda. Çalışma koşullarının daha da bozulduğu ve yoksulluğun arttığı bir ortamda, AKP'nin dini söylemlerle bezeli yoksulluk ödenekleriyle bu sistem siyasal düzeyde çok büyük sorunlarla karşılaşılmadan yürütülebildi.
Ancak, kestirmeden söylersek, Haziran İsyanı ile bu siyasal çerçeve dağılmaya başladı. AKP–cemaat çatışması denilen çadır tiyatrosu bunun işareti.

Ömrü biten model

Özetle, 2001 krizinin ardından ana hatları şekillenen ve icra edilmesi AKP iktidarına nasip olan siyasal-toplumsal-ekonomik modelin ömrünü tamamladığı söylenebilir. Önümüzdeki üç önemli seçimin sonuçları ne olursa olsun, düzen eski biçimiyle sürdürülebilir olmaktan çıkmıştır. Şimdi esas sorun yeni düzenin nasıl şekilleneceğidir. Bunu belirleyecek unsur ise toplumsal güçler ve sınıflar arasında cereyan eden, memleketin dört bir yanını sarmış olan mücadelelerdir.

Sonuçlar ve olasılıklar

Burjuvazinin pek sevdiği "krizi fırsata çevirmek" sloganı, devrimci pratiğin hedefini de özetlemektedir.

Kapitalist sistemin irrasyonel niteliğinin belirgin bir görünümü, sermaye birikimi sürecinde yaşanan sorunlarla yüzleşme biçiminde açığa çıkar. Karşılaştığı sorunları çözmez, çelişkili yapısı nedeniyle zaten çözemez, yalnızca erteler, bir şekilde geçiştirir. Ama bu esnada sermaye daha fazla birikir. Örneğin Türkiye'nin dış ticaret açığı müzmin bir sorundur. Üretimin ithalata bağımlı yapısı verili iken, bu sorunun üstesinden daha fazla ihracat yaparak gelmek olanaksızdır. Çünkü daha fazla ihracat daha da fazla ithalat demektir. Bununla birlikte, ihracatı artırmak öncelikli hedeftir zira aynı süreç içinde sermaye de büyümektedir. Sermayenin bakış açısından esas sorun dış ticaret açığı değil sermaye birikiminin sürdürülmesidir.
Sermaye, birikimi sürdürebilmek için mevcut sorunları zamana ve mekana yayarak aşmaya çalışır. Örneğin üretilen malların satılması sorun olduğunda (realizasyon sorunu), kredi gibi mekanizmalar devreye girer ve sorun bir süreliğine geleceğe ötelenir. Gelgelelim bu yalnızca sorunun ölçeğinin büyümesine ve bir süre sonra daha şiddetli biçimde geri gelmesine neden olacaktır. İşte bu nedenle kapitalist üretim bir krizden diğerine savrularak ilerler.
Öte yandan, herhangi bir krizin ne şekilde sonuçlanacağı önceden belli değildir. Sonuç her zaman sınıflar ve sınıf kesimleri arasındaki çatışmalı ilişkilerle şekillenir.

Sınıf mücadelesinin önemi

Yeni Büyük Bunalım nasıl sonuçlanacak? Buna yanıt vermek henüz olanaklı değil. Başlıca kapitalist ülkelerde bir canlanmanın başlaması ile kriz birkaç yıl içinde sona erebilir. G-20 toplantısı için bir uyarı notu hazırlayan IMF, "toparlanmanın zayıf olduğuna" ve bazı risklerin devam ettiğine dikkat çekiyor. Ancak, işçi hareketinin dünya genelindeki güçsüzlüğü veri alındığında, sermaye sınıfının yeni bir saldırı başlatması ve neoliberalizmden daha da beter bir kapitalist işleyişin ortaya çıkması olanaklıdır. Bu olasılık gerçekleşirse, ileriki tarihlerde insanlık 2010'lu yılları yalnızca büyük kriz dönemlerinden biri olarak hatırlayacaktır.
Ama başka olasılıklar da var. İnsanlık tarihinin dönüm noktalarından birinde de olabiliriz. Daha doğrusu, içinde bulunduğumuz anı bir kopuş anına dönüştürmek olanaklıdır. Yukarıda vurguladığımız gibi, sonucu sınıf mücadelesi belirleyecektir.
Kriz devam ettikçe kitlelerin hoşnutsuzluğu ve mücadele gücü artmakta, sermayeye karşı direnç oluşmaktadır. Bu ortamda devrimci inisiyatif bir kez daha önem kazanmıştır. Burjuvazinin pek sevdiği "krizi fırsata çevirmek!" sloganı, devrimci pratiğin hedefini de özetlemektedir.
Fransız Devrimi hakkında bir şeyler söylemek için "henüz çok erken" olabilir. Ama kesin olan bir şey var: şimdiye dek ortaya çıkmış tüm sosyo-ekonomik sistemler gibi kapitalizm de tarihsel bir sistemdir ve er veya geç aşılacaktır. Süreyi kısaltmaya çalışmak, emekten ve özgürlükten yana olan herkesin boynunun borcudur.

DÜNYA

Afrika kıtası üzerindeki emperyalist rekabet, kabileleri birbirine düşürerek ve soykırıma varacak toplu katliamlarla günümüzde de devam ediyor.

Batı, Sudan'ı parçalamaya doyamadı mı?

Sudan, emperyalist güçlerin "ilgi"sini esirgemediği Afrika ülkelerinden biri. Zengin petrol ve uranyum yatakları ve geniş tarım arazileri, bu hararetli ilginin nedeni. Ülkede bugün de devam eden kabile çatışmalarının kökeninde, İngiliz sömürgeciliğinin "böl-yönet" politikası yatıyor.

Neslihan KAYSERİLİOĞLU

Emperyalist güçlerin "ilgisini" hiçbir zaman "esirgemediği" Afrika kıtasında halklar, yıllar süren iç savaşların, çatışmaların ve sömürünün sonucunda açlık sınırında yaşıyor.
Afrika'ya olan bu "ilgi", zengin petrol ve elmas kaynakları nedeniyle her daim canlı. Kıta üzerindeki emperyalist rekabet, günümüzde daha ince entrikalarla; kabileleri birbirine düşürerek ve soykırıma varacak toplu katliamlarla devam ediyor.
Bir yandan eskinin sömürgeci ülkeleri Afrika'daki varlığını hala sürdürürken, yeni oyuncular da devreye giriyor. Çin, Rusya, Hindistan ve hatta Türkiye bu bölgeye ellerini atmış yeni aktörler.

Ölümcül ilgi

Emperyalist güçlerin ilgisini esirgemediği Afrika ülkelerinden biri de Sudan. Bu ilgi, milyonlarca Sudanlının ölmesi, sakat kalması ve göçmesine yol açtı.
Asıl mesele, özellikle Güney Sudan'ın petrolü, zengin uranyum madenleri ve çok geniş bakir tarım arazilerine sahip oluşu.
Ayrıca organik tarım ve hayvancılık merkezi olması, ülkeye ayrı bir cazibe katıyor.
Altı ülkeyle sınırı olan ve Afrika'nın tam ortasında yer alan Güney Sudan, dünyanın en yeni ülkesi. Ancak, yıllarca süren iç savaşın ardından dünyanın en az kalkınmış bölgelerinden biri. Örneğin; halkın yüzde 15'i cep telefonu kullanıyor, asfaltlı yol sayısı ise yok denecek kadar az.

'Böl-yönet' politikasına devam

Sudan'da bugün de devam eden çatışmaların kökeninde, İngiliz sömürgeciliğinin izlediği ünlü "böl-yönet" politikası yatıyor.
1900'den, bağımsızlığın ilan edildiği 1956'ya dek İngiliz egemenliğinde olan Sudan'da, İngiltere ülkeyi Kuzey ve Güney olarak iki parça halinde yönetmişti.
Müslüman nüfusun daha kalabalık olduğu Kuzey ile Hıristiyan ve animistlerin daha yoğun olduğu Güney arasındaki din ve etnisite farklılıklarını kendi çıkarları temelinde kullanan İngiltere, büyük bir çatışmanın zeminini de yaratmış oldu.
Bu durum Güney'de giderek büyüyen bir huzursuzluğa neden oldu ve 1956'da Kuzey'le Güney arasında bir iç savaşa dönüştü.
1956 öncesinde, aslında sömürgeci İngiliz yönetiminin kışkırttığı bu iç savaşta yaklaşık 500 bin kişi hayatını kaybetti.
Kuzey'e karşı savaşan kabilelerin oluşturduğu Sudan Halk Özgürlük Hareketi ile Kuzey yönetimi arasında, Güney'e daha fazla otonomi verilmesini içeren bir anlaşmanın imzalanmasıyla, bu iç savaş da 1972'de sona erdi.

Sudan'da sular hiç durulmadı

Ancak Sudan'da sular 1983'ten itibaren yine hareketlendi. Kuzey merkezli yönetimin Güney'deki Hıristiyan ve animist halka yönelik baskıları, ikinci bir iç savaşın patlak vermesine yol açtı.
Bu savaşta yaklaşık 2 milyon kişi öldü, on binlerce insan sakat kaldı, 4 milyondan fazla insan ise göç etmek zorunda bırakıldı.
2005'te imzalanan anlaşmayla bu savaş da sona erdi.
Batı, kendi çıkarları doğrultusunda istemediği Devlet Başkanı Ömer el-Beşiri'yi terörist ilan etti. Bu süreçte el-Beşiri, ülke dışına bile çıkamadı. Sonuçta yalnız kalan el-Beşiri, Batı'ya teslim oldu ve "bildiğiniz gibi yapın" demek zorunda kaldı.
Ve Batı, son hareketini yapıp Sudan'ı ikiye böldü.
9 Ocak 2005'te başlayan (yoksa başlatılan mı) yeni bir iç savaş sonrasında, Güney Sudan Temmuz 2005'te özerkliğini ilan etti. Özerklik, bağımsızlığın yolunu açtı ve referandumla 9 Temmuz 2011'de resmen bağımsız Güney Sudan Cumhuriyeti kuruldu.

Ruanda senaryosunun benzeri

Güney Sudan şimdi de Dinka ve Nuer toplumları arasındaki etnik çatışmalara sahne oluyor. Çatışmaların kıvılcımı, geçen temmuz ayında, etnik çoğunluk Dinka grubundan Cumhurbaşkanı Salva Kiir'in, ikinci büyük etnik grup Nuer'e mensup yardımcısı Machar'ı darbe hazırlığıyla suçlayarak, görevden almasıyla başladı.

Tekne faciası: 200 ölü

Aralık 2013'te başlayan Dinka ve Nuer toplumları arasındaki çatışmalarda en az 1500 kişi öldü, 200 bin kişi ise evlerini terketti.
Geçtiğimiz günlerde ülkenin Malakal kentindeki çatışmalardan kaçan sivilleri taşıyan bir tekne, Nil Nehri'nde alabora oldu. Teknede, çoğu kadın ve çocuklardan oluşan 200'den fazla kişi öldü.
Çatışmaların şiddetlendiği Malakal bölgesi, Yukarı Nil Eyaleti'ndeki petrol yataklarına açılan kapı olduğu için özel bir stratejik öneme sahip.

Ateşkes görüşmeleri çıkmazda

Güney Sudan hükümetiyle isyancı grupların temsilcileri, Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'da barış görüşmeleri için masaya oturmaya karar verdi.
Ancak taraflar, yalnızca arabulucularla görüştüler ve hiç yüz yüze gelemediler. Görüşmeler, tüm müzakere heyeti bir araya gelene dek ertelendi.
Güney Sudan'da, Dinka ve Nuer toplumları arasındaki çatışmalar sonucunda yüzlerce insan ölmeye, sakat kalmaya ve evlerini terkedip kaçmaya şu anda da devam ediyor. *09.03.2014*

Pasifik'te sular ısınıyor mu?

Dünyanın en güçlü ekonomisi hâline gelen Çin'in son yıllardaki silahlanması ve Çin Denizindeki en küçük kayalıklar için bile uzlaşmaz bir siyaset izlemesi, Pasifik'teki hegemonya kavgasının kızıştığına işaret ediyor.

Murat ÇAKIR

Geçen Çarşamba New York Times'da Filipinler devlet başkanı Beningo Aquino ile yapılan röportaj, "Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü" IISS'in silahlanma raporu üzerine olan haberlerle birleşince, dikkatler Pasifik Okyanusuna çevrildi.
Aquino,, Çin ile sıcak savaşın olasılıklarından bahsederken, IISS raporu, Çin'in 112,2 milyar Dolar ile ABD'nin (600,4 milyar Dolar) ardından silahlanmaya en fazla para harcayan ikinci ülke olduğunu bildiriyordu.
2013 yılındaki ticaret hacmi 4 trilyon Dolar'ı aşarak, dünyanın en güçlü ekonomisi hâline gelen Çin'in son yıllardaki silahlanması ve Çin Denizindeki en küçük kayalıklar için dahi uzlaşmaz bir siyaset izlemesi, Pasifik'teki hegemonya kavgasının kızıştığına işaret etmektedir.
Pasifik sularının ısınmasına sadece bir kaç kayalık ve altlarında tahmin edilen doğal kaynaklar ile zengin balık sürüleri neden olmuyor elbette. Bunun çeşitli nedenleri var:
Birincisi ABD'nin uzun vadeli planları. "Militarizm Bilgilendirme Merkezi" IMI, ABD'nin 1992'de hazırladığı "Defence Planning Guidance" başlıklı strateji kılavuzunun hâlâ geçerli olduğunu iddia ediyor. Kılavuza göre ABD, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra, bir daha benzer güçteki başka bir rakibin ortaya çıkmasını engellemeyi hedefliyor.
Son yıllardaki stratejik yönelimler bu hedefin sistematik bir biçimde takip edildiğini gösteriyor. Fazla geriye gitmeden bir örnek vermek gerekirse: NATO 2010 Lizbon Zirvesi Avustralya, Endonezya, Filipinler, Malezya ve Yeni Zelanda gibi bir dizi Pasifik ülkesiyle daha sıkı işbirliğine girilmesi ve Japonya'nın bu işbirliğine entegre edilmesi kararını almıştı. Gerçi ABD yönetimi, bu adımın "Çin'e yönelik olmadığını"açıklıyordu, ancak bölgede peş peşe yeni ABD üslerinin ve bölgesel askerî partnerliklerin kurulması, Pekin'den bakıldığında bütünsel bir kuşatma stratejisi olarak gözükmeydi.
Bunu fırsat bilen Japonya hükümeti ise giderek milliyetçi ve militarist bir dış politikaya yöneliyor. 2013 ilkbaharındaki seçimlerden sonra aşırı sağın da desteğini alan başbakan Shinzo Abe, köşeleri Avustralya, Hindistan, Japonya ve doğuda Hawaii'ye ulaşan bir demokratik güvenlik elması ile Çin egemenliğine karşı "stratejik ittifak" oluşturulması gerektiğini savunuyor.
2020'ye kadar deniz kuvvetlerinin yüzde 60'ını Pasifik'te konuşlandıracağını açıklayan Obama yönetimi, Çin'in dışlandığı bir Pasifik Serbest Ticaret Bölgesi kurulmasına ön ayak olarak, Çin'in ticarî etkinliğini de sınırlamaya çalışıyor.
Çin de bu gelişmeye kayıtsız kalmıyor elbette. IISS raporunun gösterdiği gibi, hızla ordusunu modernize ediyor. Ancak silah satın almak yerine, kendi savunma sanayiine ağırlık veriyor ve özellikle deniz ve hava kuvvetlerini güçlendiriyor. "Jane's Defence Weekly" dergisine göre Çin, en geç 2020'de üç uçak gemisine sahip olacak.
Japonya'nın geçen yıl silahlanma için 51 milyar Dolar harcadığı ve Hindistan'ın 2013 yazında kendi tersanesinde inşa ettiği "Vikrant" uçak gemisini sefere çıkarttığı, silahlanma için 2013'de toplam 36,3 milyar Dolar harcadığı düşünülürse, Pasifik sularının nasıl ısınmakta olduğu tahmin edilebilir. Isınan sular ise Ortadoğu'yu hayli terletecek, dengeleri sallayacak. Bu gelişmenin krizlerle boğuşan Türkiye'yi nasıl etkileyeceğini işte o zaman göreceğiz.

Venezüela'da rejim değişikliği zorlaması

Bolivarcı hükümetin bu saldırılar karşısında tek çaresi rejimin emekçi karakterini güçlendirmek, emekçilerin örgütlü insiyatiflerine daha fazla yer açmak.

Cenk AĞCABAY

Venezüela'da geçtiğimiz haftalarda yaşanan sokak eylemleri; emperyalist merkezlerdeki yazılı ve görsel basın tarafından dünya krizinin dünyanın dört bir yanında tetiklediği yoksulların ve emekçilerin sokak eylemlerinin bir parçası gibi yansıtıldı. Ve bu ilk kez olmuyordu. Öncesi de vardı.
Brezilya'da büyük halk eylemlerinin fitilini ateşleyen olay, dünya kupası projelerine harcanan büyük paralar bir yanda dururken, özellikle yoksul ve emekçilerin gereksinim duyduğu kentsel altyapı, kent içi ulaşım hizmetlerinin geliştirilmemesi ve kent içi ulaşımda gündeme gelen yeni fiyat artışlarıydı.

Metrobüsler hedefte

Venezüela'da gerçekleşen sokak eylemlerinin hedeflerinden birisi, Bolivarcı Hükümet tarafından gerçekleştirilen bir proje ile yoksul ve emekçilere ucuz, sağlıklı ve güvenli kent için ulaşım olanağı sağlayan yeni metrobüslerdi. Bu metrobüslerin 50'si eylemciler tarafından yakıldı. Yoksul ve emekçilerin çocuklarının Bolivarcı hükümetler döneminde eğitim olanağına sahip olduğu Bolivarcı Üniversite de eylemcilerin bir başka hedefiydi. Okul öğrencileri tarafından savunuldu.
Eylemcilerin sınıfsal ve siyasi aidiyetleri ve saldırdıkları hedefler esas olarak, Venezüela'da yaşanan çatışmanın taraf ve hedeflerini sembolize eder nitelikte idi. Caracas'ın batısındaki yoksul ve emekçi semtlerinde hemen hiçbir gösteri ya da çatışma yaşanmazken, zengin ve orta-üst katmanların yaşadığı doğu kesimi barikatlarla kuşatılmıştı.
ABD destekli burjuva güçlerin Venezüela'da bir rejim değişikliği için süregelen faaliyetleri kimse için sır değil. Bugün yaşanan, uzun zamana yayılan, değişik enstrümanların denendiği bir sürecin yeni evresidir.

'Şeker ve tuvalet kağıdı isyanı'

Caracas'tan yazan William Neuman, New York Times'ta, orta sınıfın siyasi despotizm, yükselen suç oranları, yüksek enflasyon ve temel tüketim malları olan şeker ve tuvalet kağıdı yetersizliği nedeniyle isyan ettiğini yazıyordu. Neuman, olayların birkaç yüz gencin devlet dairelerine saldırmasıyla başladığını, ancak yaşanan çatışmada bir devlet görevlisi ve bir eylemcinin kurşunlarla ölmesi sonucu gösterilerin yayıldığını dile getiriyor.
Neuman'ın anlattığı versiyon, Venezüela hükümetinin iddialarını doğrular nitelikte, Venezüela hükümeti ABD destekli ve ABD tarafından silahlandırılan para-militer faşist unsurların saldırıları ile başlayan bir süreçten söz ediyordu.
Venezüela'da sular durulmayacak, ABD destekli burjuva güçler rejim değişikliği için her yöntemle saldıracak. Bolivarcı hükümetin bu saldırılar karşısında tek çaresi rejimin emekçi karakterini güçlendirmek, emekçilerin örgütlü insiyatiflerine siyasal mekanizmalarda daha fazla yer açmak, yoksul ve emekçilerin ekonomik ve sosyal kazanımlarını güçlendirici hamleler yapmak ve kendi içindeki burjuva dirençlere karşı net tutum almak.

DÜNYA

Bosna'nın Tuzla kentinde başlayan işçi direnişi yayılarak tüm ülkeyi sardı.

Bosna'da gerçek bir baharın başlangıcı

Duvarlara yazılan 'Bizi açlık birleştiriyor, etnik farklılık ayıramaz' 'Milliyetçiliğe ölüm', 'Kahrolsun milliyetçilik' sloganları isyanın 'ekmek' boyutunun 'etnik' boyutundan büyük olduğunu gösteriyor.

C. MALATYA

Şubat ayının başlarında Bosna'nın Tuzla kentinde başlayan işçi direnişi yayılarak bütün ülkeyi sardı. Tuzla kentinde bazı fabrikaların (Dita, Konjuh Guming, Polihem ve Poliolchem) iflas etmesiyle işsiz kalan işçilerin başlattığı direniş, başta emekçiler ve öğrenciler olmak üzere halk arasında yayılarak isyana dönüştü ve Bosna- Hersek sokaklarını zapt etti.
İşsizlik, geleceksizlik, yoksulluk Genellikle etnik ve dinsel gerilimlerle dünya gündemine gelen Bosna-Hersek'teki bu isyanın en önemli sebeplerinden biri işsizlik. Özellikle gençler arasındaki işsizliğin yüzde 50'lerde olması, isyandaki gençlik dinamizminin en önemli göstergesi.
Bununla birlikte emekçilerin Sosyalist Yugoslavya'dan kalan kazanımların tasfiye edilerek, halkın varlıklarının sermaye peşkeş çekilmesiyle emekçilerin giderek yoksullaşması da, isyanın önemli nedenlerinden biri. Yetişkin nüfusta yüzde 40'a yaklaşan işsizliğin yanı sıra aylık ortalama gelirin 400 avro civarında olması ülkede büyük bir yoksullaşma yaratmış durumda.
Yugoslavya'nın dağılmasından sonra fabrikaların ve atölyelerin haraç mezat sermaye satılmasıyla ücretlerde yaşanan düşme ve iş güvencesinin kalkması, Bosnalı emekçilerin ve gençlerin geleceksizlik konusundaki isyanına neden oluyor.

"Kahrolsun milliyetçilik!"

Bosna- Hersek'teki emekçilerin etnisite farklılıklarını ve gerilimlerini aşarak birleşmeleri ise, isyanın en önemli özelliği.
2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda partizanların direnişi sonucunda kurulan Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nin bir parçası olan Bosna-Hersek, 1980'lerin sonlarında başlayan iç savaştan en çok etkilenen bölge oldu.
Bölgede Hırvat, Boşnak ve Sırpların birlikte yaşıyor olması, milliyetçi-şovenist dozu yüksek iç savaşın daha kanlı geçmesine neden olmuştu. Her ne kadar 1995 yılındaki Dayton Antlaşması'yla "barışa" ulaşıldıysa da, etnik gerilimler devam ediyor.
Bosna-Hersek de, Boşnak, Hırvat ve Sırp olmak üzere Üçlü Devlet Başkanlığı Konseyi adı verilen devlet eş başkanları tarafından yönetiliyor.
İşte, tam da bu sebeple, duvarlara yazılan "Bizi açlık birleştiriyor, etnik farklılık ayıramaz!", "Milliyetçiliğe ölüm" ve "Kahrolsun milliyetçilik!" sloganları önem kazanıyor ve isyanın "ekmek" boyutunun "etnik" boyutundan büyüklüğünü gösteriyor.

"Uyan Tito"

Yugoslavya'nın parçalanışıyla neoliberal acımasız saldırılarına maruz kalan ve başta ABD ve AB olmak üzere egemen güçlerin etnik farklılıkları savaşa dönüştüren politikaları sonucunda yorgun düşen Bosna-Hersek emekçileri, tekrar ayağa kalkıyor. "Tito'nun uyanması" uzak değil. Bosna- Hersek emekçileri için bu isyan daha başlangıç…
03,03,2014

Burjuva hayaller çökerken

Emperyalist metropollerde sınıflararası uçurumun giderek fazla büyümesi, ekonomik ve siyasal gücün giderek daha az sayıda elde toplanması, doğal olarak eşitsizlik tartışmalarını tetikledi

Cenk AĞCABAY

Süregelen dünya ekonomik krizine karşı sermaye hükümetlerinin standart yanıtı, krizin faturasını emekçilere ödetme yönündeki iktisat politikalarını daha güçlü uygulamak oldu.
Hangi siyasi eğilime sahip olursa olsun, bu eğilim, emperyalist merkezlerde tüm hükümetleri ortak kesti.
Emperyalist merkezlerde, neo-liberal saldırı sürecinde derinleşmiş olan sosyal devlet kurum ve uygulamalarının çöküşü, kriz döneminde yeni boyutlar kazandı.

%1, %99'a karşı

Bu uygulamaların yarattığı sonuçlar, 2010 yılında emperyalist merkezlerde art arda sokağa taşınan tepkinin ifade edildiği bir sloganda dile getiriliyordu: %1'e karşı %99. Bu slogan, gerçekliğin çarpıcı bir ifadesi olarak geniş kabul gördü.
Emperyalist metropollerde sınıflar arası uçurumun giderek daha fazla büyümesi, ekonomik ve siyasal gücün giderek daha az sayıda elde toplanması, doğal olarak, eşitsizlik tartışmalarını tetikledi. Bu tartışmalar, uluslararası Finans-kapitalin merkezi yayın organlarında yürütülmeye başlandı.
Tartışmayı başlatan unsurlar, krize karşı uygulanan politikaların orta ve uzun vadede kapitalist düzene dönük daha yaygın ve daha köktenci bir protesto hareketini başlatabileceğini düşünüyorlar ve belirli uygulamalarda frene basılmadığı takdirde, tehdidin giderek büyüyeceğini ifade ediyorlar. Özellikle Paul Krugman ve Joseph Stiglietz gibi iktisatçılar yazıları ve kitaplarıyla konuyu gündemde tutuyorlar.
Bu yazarlar, mali sorumluluk adı altında uygulanan politikaların kutuplaşmayı arttırdığını, Avrupa'nın güneyini yıkıma götürdüğünü, ABD'yi tehdit ettiğini neredeyse her hafta yazıyorlar. En önemli argümanları ise, mali sorumluluk genel başlığı altında uygulanan politika demetiyle ekonomilerin durgunluktan çıkma şansının olmaması. Bu politikaların ekonomik durgunluğu güçlendirdiğini, %1 ile %99 arasındaki kutuplaşmayı derinleştirdiğini ısrarla dile getiriyorlar.

"İdeal" kapitalizm var mı?

Bu yazarlar, emperyalist-kapitalist düzenin aksaklıklardan arınmasını, "ideal" koşullarda sorunsuz yaşamasını istiyorlar. Kapitalizmin temsilcileri oldukları için, kapitalizmin krizinin yapısal-içsel bir olgu olduğunu göremiyorlar. Krizde uygulanan politikaların sınıf mantığını kavrayamıyorlar. Kapitalist krize kendi dogmatik iktisat teoriyle yaklaşıyorlar. Sadece yüzeyde, derinleşen eşitsizliği görebiliyorlar. Ancak bunun beslendiği, kapitalizmin içkin çelişkili doğasını kavrayamıyorlar. Oysa kriz emekçi halka yıkım, ancak Finans-kapitalin pek çok unsuruna bir fırsatlar dünyası sunuyor.
%1'e karşı, %99 argümanı ile eşitsizlik tartışması yapan ve Finans-kapitale sürekli öğüt veren bu Keynesçi iktisatçılara yanıt, Wall Street Journal'a bir mektup yazan bir Finans-Kapitalist'ten geliyor. Ünlü milyarder finansçı Tom Perkins, mektubunda, "%1 e karşı %99 söyleminin Nazi'lerin Yahudiler'e karşı yönelttiği söylemle özdeş olduğunu, yeni kristal gecelerin yolda olduğu önermesini anımsattığını" belirtiyor. Suriye'de, Ukrayna'da, Avrupa'da günümüzün Nazi nitelikli güçlerini destekleyen Finans-kapital böyle bir yumuşak çalımla, Keynesçi evlatlarına "eşitsizlik" konusunda ders veriyor.

Maidan, özgürlük savaşı mı?

Başta Ukrayna'da olmak üzere komünistlerin ve emekçilerin sergileyeceği tavır dünyanın gidişatını belirleyecek önemde olacaktır.

C. MALATYA

Ukrayna'da 2013 yılının Kasım ayında başlayan gösteriler 2014 Şubat'ında zirve noktasına ulaştı. Devlet Başkanı Yanukoviç'in AB ile ilişkileri askıya alması sonucunda başlayan gösterilerle başkent Kiev'deki Maidan (Bağımsızlık) Meydanı eylemciler tarafından ele geçirilmişti.
Kasım ayından bu yana eylemcilerin kontrolü altında olan meydana, polis tarafından yapılan müdahale sonucunda gösteriler artmaya başladı. Gösterilerin şiddetinin artması sonucunda ise önce eski devlet başkanı Timoşenko affedildi, sonrasında ise devlet başkanı Yanukoviç görevinden azledildi ve geçici bir hükümet kuruldu. Ve çatışmalar Kırım'a sıçramış durumda.

Faşist çeteler inisiyatif kazanıyor

Kasım ayının ilk günlerinde öğrencilerin ve orta tabakadan insanların ağırlıkta olduğu gösterilerde, ilerleyen günlerde yolsuzluk ve yoksulluk sorununun da dile getirilmesine başlanmasıyla birlikte emekçilerden (özellikle genç emekçiler) de katılım artmaya başladı. Sovyetler Birliği sonrası neoliberal politikaların yürürlüğe girmesiyle birlikte giderek artan işsizliğin ve yoksulluğun en çok vurduğu kesim olan gençliğin eylemlerde aktif rol almaları Yanukoviç'in sonunu getiren nedenlerden biri.
Gençliğin bu sistem karşıtı enerjisini, kendi politikaları doğrultusunda kısmen kanalize etmeyi başaran güçlerden biri faşist çeteler oldu. Özellikle "Sağ Sektör"(aşırı sağ grupların bir ittifakı) ismiyle ortaya çıkan bu çeteler kimi yerlerde silahlı çatışmaya girerek inisiyatifi ele geçirmeyi başardılar ve Svoboda (Özgürlük) gibi aşırı sağ partiler de eylemciler üzerinde etkinlik kazandılar.
Ukrayna'daki sağ grupların bu kadar etkin olmalarının arkasında ise "ulusal" ve "sınıfsal" etkenler yatmakta. Gösterilerin yoğunlukta olduğu ülkenin batı kesimi, hem Ukraynaca konuşanların hem de yoksulların ve işsizlerin en fazla olduğu kesim. Bu kesimdeki yüksek işsizlik ve düşük ücretten dolayı Ukraynalılar çalışmak üzere başka ülkeler gitmekteler. Diğer yandan milliyetçiliğin de etkin olduğu bu kesimde, 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında Ukrayna SS Birliklerinin ünlü lideri Stepan Bandera'nın onlarca heykeli de bulunmakta.

Filler ve emekçiler

AB ve ABD ise bu kaynayan kazana kepçelerini uzatmış durumlar. Özellikle verimli toprakları nedeniyle dünyanın sayılı ambarlarından sayılan, Rusya'dan Avrupa'ya akan petrol ve doğalgaz akışının en stratejik yerinde bulunan Ukrayna'da mevzi kazanıp, Rusya'nın başta Suriye ve eski Doğu Bloku ülkelerinde artan nüfuzunu geriletmeye çalışmaktalar. Rusya ise başta Karadeniz'e açılan kapısı Kırım olmak üzere kırmızı çizgilerini savunarak mevzi kaybetmeme uğraşında. Bu doğrultuda egemen güçler faşist-milis güçler ve politikacılar aracılığıyla "vekalet savaşlarını" yürütmekteler.
Sovyetler Birliği'nin yıkılmasıyla Sovyet ülkelerinde güç ve moral kaybı yaşayan komünistler ise sürece müdahil olamamaktalar. Bunda en büyük etken ise Maidan'daki "milliyetçi" grupların hakimiyetinden "çekinerek" yoksulluğa karşı sokağa çıkan halkla bağ kurmayan komünist partilere oligarkların egemen olması.

Önemli bir dönemeç

Kapitalizmin krizinin yapısal ve kronik bir hal almasıyla birlikte halkın giderek artan yoksulluk ve işsizliğine komünistlerin müdahale etmemesi durumunda faşist güçlerin bu dinamiğe egemen olabileceğinin bir örneği Ukrayna'da sergilenmekte. Dolayısıyla başta Ukrayna'da olmak üzere komünistlerin ve emekçilerin sergileyeceği tavır dünyanın gidişatını belirleyecek önemde olacaktır.
01.03.2014

EMEK

Sosyalistler Komünist Manifesto'dan beri, milliyetçiliği sınıf mücadelesinin en büyük düşmanı olarak tanımlamıştır.

Milliyetçilik, işçi sınıfı ve sosyalistlere düşen görevler

Bugün Türkiye işçi sınıfının ve sosyalist hareketin yapması gereken, çeşitli dönemlerde Marx, Engels ve Lenin'in de belirttiği gibi ezilen ulusun kurtuluşu için çalışmaktır. Zira Türkiye emekçilerinin kendi kaderini tayin hakkı, Kürtlerin kendi kaderini tayin hakkına bağlıdır.

Özgür MÜFTÜOĞLU

Milliyetçilik, kapitalizmle birlikte ortaya çıkmış ve gelişmiştir.
Sanayi Devrimi'yle birlikte birikimin sürekliliğini sağlamak isteyen sermayeler arasında rekabet kaçınılmaz hale getirmiştir.
Rekabet içinde, erken sanayileşen ülkeler, doğal kaynak ve pazar kapma yarışı içinde birbirleriyle kanlı savaşlara girerken; diğer taraftan hammadde ve pazar bulma çabasıyla yoğun sömürgeleşme politikaları izlemişlerdir.
Sanayi devrimiyle birlikte ekonomik üstünlüğü sağlayan burjuvazinin siyasi üstünlüğü de ele geçirmeye çalıştığı burjuva devrimlerinde "egemenlik ulusundur" düşüncesi hakim olmaya başlamış; bu da politik alanda milliyetçilik ideolojisi temelinde ulus-devletlerin kurulmasına zemin hazırlamıştır.

Sınıf çelişkilerinin kara perdesi: milliyetçilik

Ulus-devlet yapılanması, kapitalizmin varlığını sürdürmesini sağlayacak olan korumacılık, savaş ve sömürgeleşme politikalarının uygulanabilmesi için gerekli hale gelmiştir.
Zira, tekil sermayelerin, rekabetin gerektirdiği gümrük tarifelerini kontrol altında tutabilmesi, savaş ve sömürgeleşme politikalarını gerçekleştirebilmesi mümkün değildir.
Burjuvazinin gereksinimleri doğrultusunda ortaya çıkan bir ideoloji olan milliyetçilik, bir arada yaşayan halklar arasında düşmanlık yaratarak, savaşların meşrulaştırılmasını ve sınıf çelişkilerinin üzerinin örtülmesini sağlayan bir araç olmuştur.
Sosyalistler, Komünist Manifesto'dan itibaren, milliyetçiliği sınıf mücadelesinin en büyük düşmanı olarak tanımlamıştır.
Kapitalizmin ürünü olarak ortaya çıkan ve halkları, emekçileri birbirine düşman edip ayrıştırmayı amaçlayan milliyetçilik akımına karşı tüm dünyadaki işçilerin birliğini içeren "enternasyonalizm" düşüncesi savunulmuştur.
Türkiye'de de ulus-devletin inşasında diğer ülkelerdeki gibi homojen bir kimlik dayatılmış; Ermeniler, Rumlar, Kürtler, yok sayılarak milli bir kimlik yaratılmaya çalışılmış ve Türk milliyetçiliğine dayanan bir burjuva devrimi gerçekleştirilmiştir.
Yeni Cumhuriyet. liberal yollarla kalkınma hedefini ve sınıfsız-zümresiz bir toplum kurma söylemini benimsemiştir. Türkleştirme sürecinde ötekileştirilen halklarla birlikte işçi sınıfı da yok sayılmıştır.
Özellikle 1980 sonrası dönemde izlenen baskı politikaları nedeniyle, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden göçe zorlanan çok sayıda Kürt, özellikle sanayi ve turizmin ağırlıkta olduğu kentlerde ucuz işgücü olarak emek piyasası içerine katılmıştır.
Devletin izlediği baskıcı Kürt politikasının etkisi ve ucuz işgücü olarak görülen Kürt emekçilerin, ücret ve sosyal hakları baskılayıcı rakipler olarak görülmesi, örgütlü işçi sınıfı içinde milliyetçi eğilimlerin ve Kürt düşmanlığının yükselmesine neden olmuştur.
Bu süreçte sendikalar ve kendisini sosyalist olarak tarif eden kimi partiler, işçi sınıfının bu milliyetçi yönelimini engellemek bir tarafa kışkırtıcı bir söylem benimsemiştir.
İşçi sınıfının burjuvaziye karşı mücadele araçları olan partilerin ve sendikaların, burjuvazinin eseri olan ve halkları bölmek için kullandığı milliyetçiliği sahiplenmesi ve beslemesi tarihsel işlevleriyle tamamen çelişmektedir.
Bugün Türkiye işçi sınıfının ve sosyalist hareketin yapması gereken, çeşitli dönemlerde Marx, Engels ve Lenin'in de belirttiği gibi ezilen ulusun kurtuluşu için çalışmaktır.
Türkiye emekçilerinin kendi kaderini tayin hakkı, Kürtlerin kendi kaderini tayin hakkına bağlıdır.

Sınıfın otonomisinin yaratıcı zenginliği

Model kimliklerden doğal işçi önderlerine

Son altı yıllık süreç, sınıf mücadelesi açısından son derece zengin pratiklere sahne oldu. Türkiye işçi sınıfı tarihinde, çok rastlanmayan bireysel direnişler, 2008 sonrasında giderek yaygınlaştı.

Volkan YARAŞIR

Son 6 yıllık süreç, sınıf mücadelesi açısından son derece zengin pratiklere sahne oldu.
Türkiye işçi sınıfı tarihinde, çok rastlanmayan bireysel direnişler, 2008 sonrasında, yaygınlaştı. Saliha Gümüş, Emine Aslan, Türkan Albayrak, Cansel Malatyalı, Aynur Çamalan, Didem Sorhun, Gülistan Kobatan, Zeynel Kızılaslan, Muharrem Subaşı bu eylemler içinde ortaya çıktılar.
Eylem ve direniş ruhuyla özdeşleşen ve sermayenin açık ve şiddetli saldırılarını kendi kimliğinde yaşayan bu işçiler, bireysel direnişleriyle aslında kolektif bir karşı duruş gösterdi.
Yine bu direniş ve eylem biçimi, mücadelenin ve direnişlerin kadınlaşması anlamını taşıdı.
Kriz sonrasında dikkat çeken, ama özellikle 2012 ve 2013'te giderek artan bir gelişme, hemen hemen her direnişin komiteler (taban örgütlenmeleri) aracılığıyla gerçekleşmesi oldu.
Sınıf, komiteleri bir silah ve kolektif karşı duruşa dönüştürdü.
1989 Bahar Eylemleri'nde taban örgütlenmeleri yaygınlığıyla dikkat çekmişti. Bahar Eylemleri'nde, pıtrak gibi her eylem ve direnişte komiteler oluşturulmuştu. Taban örgütlenmelerinin bu tarihten sonraki en yaygın, etkili ve gerçek bir silaha dönüştüğü dönem 2008 ve 2013 arasında oldu.
Sınıfın nesnel ve öznel şekillenmesinde kritik bir eşik olan bu örgütlenme biçimi önümüzdeki dönemin olası yönelimlerinden.
Komiteleşme hamleleriyle bir arada gelişen, hatta birbirini besleyip şekillendiren bir başka dinamik, eylemler içinde ortaya çıkan ve eylemleri sürükleyen doğal işçi önderleri oldu.
Eylemin ve direnişin her günü doğal önderleri şekillendirdi. Kimliklerini ve inisiyatiflerini geliştirdi. Büyük dönüşümler yaşanmasına yol açtı. Direnişin her günü sistemden kopuşu sağlarken, sınıf kimliğinin ve bilincinin inşasına yaradı.
Son derece karizmatik, yüksek bir auraya sahip, doğallığında giderek militanlaşan ve radikalleşen bu önderleri, özellikle 2012 ve 2013 yılındaki hemen hemen her direnişte karşımızda gördük. Kendi mütevazılıklarında direnişin kudretini taşıdılar. Komiteden gücünü alan bu önderler, direnişçiler üzerinde olağanüstü etkiye sahipler. Hatta bu etki sendikal alanda şube başkanını, genel merkez yöneticilerini aşan, onları bloke eden, onların üzerinde inisiyatif koyan boyutlara ulaştı.
Doğal işçi önderleri, komiteler aracılığıyla kolektif inisiyatif geliştirirken, bütün direnişçilerin onayını alıyorlar. Direnişçilerle önderler arasındaki ilişki pratik içinden kaynaklanan saygınlık üzerinden yürüyor. Doğal işçi önderlerinin bir kısmı siyasal tercihli, bir kısmı ise burjuva partilerinden etkilenmiş olsalar da, sistemden hızla bir kopuş yaşıyorlar.
Doğal işçi önderlerinin çeperinde, ağırlıkta komite üyesi olan bir işçi grubu bulunuyor. Doğal önderle, son derece uyumlu çalışan bu çeper, direnişlerin taşıyıcı gücü gibi hareket ediyor. Direnişin geleceğini, izlenecek politikaları, iç disiplini bu grup sağlıyor. Direnişin selametini de bu grup belirliyor.
İçine girdiğimiz dönem, sınıf hareketinin hızla nesnel ve öznel şekillenmesinin önünü açıyor.
Özellikle yaygın taban örgütlenmeleri pratiği ve direnişlerde, bir kutup yıldızı gibi parlayan doğal işçi önderleri, muazzam birikimler oluşturuyor. Bu biriktirme süreci, işçi sınıfının ruhunu besleyip silahlandırıyor. Doğal işçi önderleri de, bu sürecin katalizörü .
02.03.14

Greif fabrika işgali: **Bir öfke dalgası**

Greif fabrika işgali, sınıfın otonomisinin yaratıcı zenginliğini ve yıkıcı gücünü çıplak bir biçimde ortaya koydu.

Volkan YARAŞIR

Greif fabrika işgali, sınıfın otonomisinin yaratıcılı;ını ve yıkıcı gücünü ortaya koydu.
Greif işçileri, bugün işçi havzalarında ve fabrikalardaki sınıfsal öfkenin ulaştığı boyutu gösterdi.
Greif işçileri, hem bir tarihsel pratiği güncelleştirdi (özellikle 1968-1969'da işçi sınıfı yaygın bir biçimde benzer pratikler gerçekleştirmişti), hem de eylemin boyutunu yükseltti.
Özel mülk, kapitalizmin ontolojisini oluşturur. Greif işçileri, yarattıkları kapsamlı ve iyi organize edilmiş fabrika işgal eylemiyle, kapitalizmin acıyan yerine vurdu.

Kopuş, yeni ivme

Krizin yıkıcı sonuçlarıyla birlikte, 2008'den başlayarak, işçi sınıfı bir dalgalanma ve hareketlenme içine girdi. Art arda doğan ve bir müddet sonra sönümlenen yaygın lokal eylemler gerçekleşti.
Ağırlıkta spontane ve lokal düzeydeki işçi eylemleri sınıfın öfke patlamalarıydı. Ve sermayenin yok edici saldırılarına karşı ontolojik bir karşı duruştu. Birbirinden kopuk gibi görünen bu eylemler, 6 yıllık süreçte muazzam bir birikim oluşturdu.
İşçi sınıfının organik karakteri ve toplumsal bir ilişkiyi ifade etmesi, her eylemin bir birikime dönüşmesine, birbirini beslemesine ve etkilemesine yol açtı. İçine girilen yüksek konjonktür bu yönü daha da öne çıkardı. Onlarca direniş, eylem ve farklı pratikler sınıfın kolektif ruhunu besledi ve şekillendirdi.
Greif pratiği bir yönüyle bu birikimin en net ve en sert dışa vurumu oldu. Ve içine girilen dönemin ilk habercisi.

Sınıfın kolektif gücü ve iradesi

Greif fabrika işgali 2014 ve sonraki yıllarda sınıf hareketinin yönelimini, eylem biçimini, tarzını ve ruhunu etkileyecek bir içerik taşıyor.
Greif pratiğinin en dikkat çeken yönü, sınıfın kolektif inisiyatifinin açığa çıkarılması. Bu aynı zamanda sınıfın kolektif aksiyonunun dışa vurumu.
Greif işçileri taban örgütlenmeleri aracılığıyla sınıfın taşıdığı potansiyeli harekete geçirdi. Taban örgütlenmeleri sendikalaşma sürecinin önünü açarken, taşeronlaşmaya karşı mücadelenin de taşıyıcısı oldu.
Greif işçilerinin, işyerinde bulunan 44 taşerona karşı, 44 komite kurması ve sınıfın içine nüfuz edip enerjisini açığa çıkarması önemli.
Direnişin diğer başarısı, toplus özleşme sisteminin sendikal bürokrasiyi besleyen yönünün bertaraf edilmesidir.
Greif işçileri kolektif bir müdahaleyle toplusözleşmenin sınıflar mücadelesinin önemli bir parçası olduğunu ortaya koydu. Bu, sendikal bürokrasiye karşı yıkıcı bir mücadeledir.
Greif'ten sonra Zentiva işçisinin işten atılmalara karşı fiili gücünü devreye sokması, Greif'in açtığı yeni momentin ilk yansımasıdır.
Greif, sınıfın kolektif iradesi ve müdahalesiyle sendikal bürokrasiye karşı mücadelenin ne derece etkili olabileceğini ortaya koydu.
Bürokratik kuşatma her pratikte parçalanmaya başladı. Sendikal bürokrasinin çürümüşlüğü ve blokajlarına karşı işçiler yıkıcı pratikler geliştirdi.
Greif işçileri fabrika içi ve dışındaki örgütlenmeleri ve eylemleriyle, işverenin saldırılarını etkisizleştirdi.
Sermayenin tüm tehdit ve satın alma manevraları boşa çıkarıldı.
Özellikle sınıfa cepheden bir saldırı anlamına gelen taşeronlaşmaya karşı mücadele ve bunun toplusözleşmeye yansıtılma çabası, Greif işçilerinin başarılarından biridir.

Greif'te mücadele sürüyor

Greif'te mücadele sürüyor: Sert, sarsıcı, alt-üst edici ve ezber bozucu bir tarzda. Sermayenin, sendikal bürokrasinin ve devletin açık ve örtük saldırılarının artacağı bir konjonktüre girdik.
Greif işçileri yaptıkları eylemle "bir isyan çığlığı" atıyor. Eylem, sınıfsal öfke ve kinin somut bir göstergesi oluyor. Görev, bu isyan ruhunun parçası olmaktır.
Greif'teki mücadele her ne pahasına olursa olsun kazanılmalıdır. Şimdi seferber olma zamanı.
Marx Haziran 1848'den sonra şöyle bir değerlendirme yapar: Evet ayaklanma ama ayaklanmanın zaferi... Evet isyan ama isyanın zaferi!
Greif'in zaferi, Türkiye işçi sınıfının nesnel ve öznel şekillenmesinde son derece önemli bir adım olacaktır. Greif işgali sınıf hareketinde yeni bir momenttir.
02.03.14

GENÇLİK

Çürüyen iktidarın karşısında can bulup filizleşen, yeni bir toplumsal düzen ve üniversiteler…

Özgür Halk Üniversiteleri

Yalanın ve talanın havada uçuştuğu bugünlerde, Haziran'da kampüslerden taşarak Gezi' nin seyrini değiştiren üniversite gençliği, güncel sürece müdahil olarak AKP' nin krizini derinleştirecek hamleler yapabilir.

İktidarın kendini yeniden üretip pekiştirdiği ve sermayenin yeni yatırım alanı olarak görülen üniversiteler, aynı zamanda egemenlere karşı verilen mücadelenin de önemli mekanlarından biri.
Dinamik, hareketli ve enerjik yapısı nedeniyle toplumsal yaşamın lokomotifi olmaya her zaman aday olan üniversite gençliği, toplumsal muhalefetin her zaman en diri kaynaklarından biri olacağını gerçekleştirdiği direnişlerle tüm dünyaya gösterdi, halen de gösteriyor.

Ticarethaneleşen üniversiteler

AKP hükümetinin rant alanına çevrilecek listelerin başında yer alan üniversitelere dair yönelimi ve bunun sonuçları ve etkileri de nitekim böyle olmuştur.
Kendi yarattığı bataklık içerisinde boğulan AKP, sermayenin peşkeş çektiği yuvalar haline getirmek istediği üniversitelerden çaldığı paraları koyacak bir yer bulamamışa benziyor.
Adeta ticarethanelere dönüştürmek istenen üniversiteler, yapılan her neoliberal saldırı karşısında esas sahiplerince korundu
Yalanın ve talanın havada uçuştuğu bugünlerde, Haziran'da kampüslerden taşarak Gezi' nin seyrini değiştiren üniversite gençliği, güncel sürece müdahil olarak AKP' nin krizini derinleştirecek hamleler yapabilir.

Esas olanı dillendirme değil, inşa etme zamanı!

Şimdi, sermaye birikim alanına dönüştürmeye çalıştıkları üniversitelere karşı "Nasıl bir üniversite?" sorusunun karşılığını inşa etme ve koşullarını yaratma zamanı...
Özgür halk üniversiteleri, sermaye değil halk içindir. Halktan soyutlanmış elit bir kesimin değil, halkın sorunlarıyla ilgilenen öğrencilerin eleştirel ve özgür düşün alanıdır.
Özgür halk üniversitesi modeli; eşit, parasız, bilimsel ve anadilde eğitimin olduğu bir üniversite modelidir.
Üniversitelerin öğrenciler, akademisyenler ve üniversite çalışanlarının oluşturduğu meclislerle yönetildiği bir yapıya sahiptir.
YÖK ve ona bağlı Rektörlükler üzerinden işleyen merkezi-bürokratik baskı kurumlarının yönetimlerini reddeder.
Özgür halk üniversitesi, sermaye merkezli eğitim anlayışının olmadığı bir modeldir. Eğitimde liberal ve işlevselci yöntemi değil, diyalektik yöntemi benimser.
Özgür halk üniversitesi, giriş sınavlarının olmadığı ve herkes için eşit eğitim şartlarının sağlandığı koşulların üniversitesidir.
Özgür halk üniversitesi modelinde öğrencilere ne kadınlık rollerinin ne erkeklik rollerinin dayatılmadığı, cinsiyetçi olmayan bir eğitim tasarlanmalıdır. Özgür halk üniversitesi modelinde, politeknik bir eğitim verilir. Bu eğitimle; zihni çalışma ile bedeni çalışma arasındaki ikilik ve karşıtlık ortadan kaldırılır ve insanın çok yönlü gelişimi sağlanır.

Krizi fırsata çevirmesini #bizbiliriz!

Halkın parasını çalarak toplumsal zenginliği yağmalayanları koruyan bu sistem ve onun karşısında Gezi' nin sürekli işaret ettiği "yeni bir toplum" olasılığı...
Kokuşmuş bu sistemin ve onun tahayyül etttiği ticari üniversite modelinin karşısına, esas olanı, üniversitenin gerçek sahiplerinin söz hakkının olduğu bir üniversite modeli çıkarmak ve onu inşa etmek...
Yarattığı özgürlükçü-demokratik toplumsal düzeni ve üniversiteleri, çürüyen iktidarın karşısında can bulup filizleşen, yeni bir toplumsal düzen ve üniversiteler…
Şimdi tam da krizi fırsata çevirmenin zamanıdır...

Bak, yine gelecek kadınlar!

İktidarın kendi krizleriyle boğuştuğu bugünlerde, üniversiteli kadınların her hamlesi krizi derinleştirerek, yarattığı bataklık içerisinde debelenen AKP' yi daha dibe itecektir.

Juliana GÖZEN

Toplumsal yaşamın bütün alanlarına müdahale edip, onların ayarlarıyla oynamaya çalışan AKP, kendi çamurlu dünyasını oluşturmak için pis ellerini en çok kadınlara uzattı.
Neoliberal muhafazakar politikaları ile hedef aldığı kadınların hayatlarının her anına müdahale etmek isteyen AKP, tıpkı bir çomağın arı kovanına sokulmasından sonraki sonu yaşıyor.
Her söylemi ile toplumsal cinsiyet rollerini yeniden üretmesi ve kadınların toplumdaki yerini daha da görünmez hale getirme girişimleri, kadınların artan öfkesini daha da arttırdı.
Oluşturmaya çalıştığı kadın algısı, kadınların isyanına dönüştü.
Şimdilerde rüyası kabusa dönen bir iktidarın hikayesini izliyoruz.

Bir isyan arası

Okulundan çıkıp gelen, tencere-tavasını kapıp gelen, eşarbıyla gelen, el ele sevgilisiyle gelen kadınların gölgesi dahi onu irkiltirken, Gezi direnişinde canlı kanlı barikatın en önünde durmak, iktidara verilen en büyük cevap oldu.
Haziran İsyanı'nda ön plana çıkan kadın öncülüğü ve militanlığı, öncesinde bu alana yapılan politik birikimlerin bir yansımasıdır.
Kadın hareketinin, birikimlerini hızlandıran bu deneyim, kendini güncellemeyi ve daha gelişkin bir kadın hareketinin politik ve pratik ayaklarını oluşturma gereksinimini beraberinde getiriyor.
O ayaklardan birinin kökleri, AKP' nin hem bir yatırım alanı olarak gördüğü hem de kendisine biat eden yavrucakların yetiştirilmesini istediği yere uzanıyor, üniversitelere.
Kendisi açısından tehlike arz eden üniversiteli kadınlar üzerinde tahakküm kurmaya çalışan AKP, ahtapot kolları misali her yanı sarıp "teslim ol" çağrısı yapıyor.
Dekolte giyenin tecavüze uğramasını hak olarak gören, adeta namus bekçiliği yapıp yurda giriş çıkış saatlerine karışmak isteyen, kürtajı cinayet olarak gören, evlilik kredisiyle genç kadınları aile içerisine hapsetmek isteyen AKP, üniversiteli kadın örgütlenmesinin köşe taşlarını belirlemede etkili oldu.

Evet, bu düzeni bozuyoruz!

Üniversiteli kadınların kendi yakıcı gündemlerine söz söyleyebildiği ve hakları için harekete geçebildiği bir mücadele hattı inşa etmek için kolları sıvayan üniversiteli kadınlar, cesareti ve cüreti kuşanıp kampüslerde varolmanın temellerini atıyorlar.
İktidarın kendi krizleriyle boğuştuğu bugünlerde, üniversiteli kadınların her hamlesi krizi derinleştirerek, yarattığı bataklık içerisinde debelenen AKP' yi daha dibe itecektir.
Bu yıkıcı ve dönüştürücü gücü depolayıp yönlendirebilecek örgütsel yapı, Haziran İsyanı' nın üniversiteli kadınlara kazandırdığı "zincirlerini kırıp sokağa çıkma" refleksini ilerletmesi ve mücadelenin süreklileştirilmesi üzerine inşa edilmelidir.
Üniversiteli kadın örgütlenmesi kendini yeni kuran ve yükselen bir ibrede seyrederken "farkındalık yaratma" çalışmaları da, mücadelenin büyümesi ve yayılması hedefinin kritik bir noktasında durmaktadır.
Namus bekçilerinin her yanını sardığı yurtlar, kadın dayanışmasının güçlendirileceği mücadelenin en önemli mevzilerinden biridir. Kampüsler gibi bir yaşam alanı olan yurtların örgütlenmesi, inşa edilen örgütsel yapının ana damarını oluşturmalıdır.

Yıkıcı ve devrimci

Kendi özgünlüğü ve küçük adımlarıyla kurulan bu mücadeleyi büyütmek ve güçlendirmek, üzerinde tahakküm kurmaya çalıştığı muhafazakar neoliberal erkek egemenliğinin karşısında yıkıcı ve devrimci bir kadın hareketi haline getirmek, bugün her zamankinden daha olanaklı ve gereklidir.

Sömürünün tumturaklı adı 'staj'

Liseli kadınların yasaklara değil, okulda, evde ve sokakta söz söylemeye ve daha fazla özgürlüğe ihtiyacı var!

Serpil KIRDAĞ

Eğitim yılının devamı, performans-staj karmaşası ve dershane gerginliği ile bir girift hali alıyor.
Yapboz eğitim sistemi tüm görkemini ikinci dönemde de bir bir saçıyor.
Meslek liseli stajer gençlik, sermayenin tüm müstebitliğiyle ucuz yahut bedava işgücü olarak görülmeye ve sömürülmeye devam ediyor. Sermaye ve onun yeni rejiminin kurucu/öncüsü AKP hükümeti, hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanından da rant sağlamak için çabalıyor, sürekli yeni taktikler üretiyor.
Liseli gençliğin tüm yaratıcılığının önünü keserek gençliği depolitize etmeye ve hayatının her alanında egemen olmaya çalışıyor. Eğitim sistemin tüm ayaklarını dağıtırken, yeniden daha kötü inşası yahut yamalı ayakları çarçabuk kendini gösteriyor.
Elbette değişmeli bu sistem!
Ancak sermaye tahakkümü altında değil. Sermayenin hüküm sürdüğü yerde bilimsellikten, haktan ve eşit eğitimden bahsetmenin imkansızlığını hepimiz biliyoruz.
Sermayenin canhıraş çığlıkları ve bununla doğru orantılı olarak artan iktidarın sancıları, bize neyi gösteriyor?
AKP hükümeti sermayenin çığlıklarıyla emeğin her türlüsünü sömürüp yere basmaya çabalıyor.
Staj yerlerinin bir sömürü yuvası olmaktan çıkıp, bilimsel bir niteliğe bürünmesi ancak kapitalizm ve artıklarının yerle bir oluşu ile mümkün olacaktır.
Siyasi arenada söz sahibi olmak emek gücümüzü sermayeye köle etmemek için ise birleşmeli, örgütlü mücadelenin gücü ile sesimizi yükseltmeliyiz.

Peki ya liseli kadınlar?

Meslek liselerinde staj yapan kadınlar, erkeklere oranla daha düşük ücret alıyor, yahut ücretlendirilmiyor. Liseli kadınlar bedava-ucuz işgücü olarak sermayenin tahakkümünde angaryaya getiriliyor.
Ayrıca çoğu okulda, hatta neredeyse bütün okullarda liseli kadınların etek boylarının dizden yukarı olması yasak ve hatta bu eğitim yılında bir çok okulda liseli kadınların etek giymesi yasaklandı!
''Kızlarımızı koruyoruz" demagojisi ile ortalığı velveleye veren hükümet, liseli kadınların cinsiyet eşitliğini gözardı ediyor. Liseli kadınlara okulda, evde ve sokaktane yapacağına dair nasihat vermeye- yasaklar koymaya çalışıyor. Oysa, liseli kadınların "yasaklara" değil özgürlüğe ihtiyacı var!
Aynı şekilde, okulda uygulanan ''disiplin" kuralları da, her gün ve hepimizin gözü önünde okulda uyuşturucu ticareti yapılması ve tuvaletler sigara, esrar odalarına çevrilmesi görmezden gelinirken,sadece liseli kadınların saçlarını giysilerini makyajlarını hedef alıyor. Bu uygulamalar kendiliğindengelişmiyor, eminiz.
AKP, kadınlara hayatın her alanı daraltıyor, kadın hareketine ateş püskürüyor ve her türden özgürlükçü hamlenin önünü patriyarkal kapitalizmle örtüyor. Utanıp sıkılmadan bir de "kadının beyanı esastır" ilkemiz hakkında konuşuyor!
Peki sen kimsin? Kadınların yerine beyanda bulunmanın yılmaz savaşçısı mısın? Kadının emek gücünü sermayenin esiri yapmanın uslanmaz, çılgın serüvencisi misin?

Sen sus, biz konuşacağız!

Okullarımızda, evimizde, beldemizde, coğrafyamızda ve tüm dünyada erkek egemenliğini birleşerek, el ele yıkabiliriz!

EKOLOJİ

Hayvan haklarını korumak esas olarak hayvanların da yeryüzünün sakinleri olduğunu kabul ederek mal statülerine son vermekten geçiyor.

Hayvan hakları ve endüstriyel hayvancılık neyi işaret ediyor?

Hayvan hakları var da yok

Seda ADEMOĞLU

Doğal yaşam alanları ortadan kalktığında yaşama imkanları da ortadan kalkan, işkencelere, tecavüzlere maruz kalan, sirklerde, çeşitli işlerde karın tokluğuna çalıştırılan, etinden sütünden, yumurtasından yararlanılan ama gün yüzü görmeyen, bilimsellik kisvesi altında çeşitli deneylerde kullanılan savunmasız hayvanlar, korunmaya ihtiyaç duyuyorlar.
Hükümetler arası bir anlaşma olan Hayvan hakları beyannamesi 1978'de ilan edilmiş olsa da, yasalar ve uygulamalar hala yeterli değil.

Hayvanları Koruma Yasası

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, hayvanların bilimsel deneylerde kullanılmalarına ve hayvan ticaretinin yapılmasına izin veriyor. Hayvanlara yapılan kötü muameleler, itlaflar devam ediyor. Buna karşılık verilen cezalar idari para cezası ile sınırlı olduğundan caydırıcı değil.

Değişiklik teklifleri

Gündemde olan Kanun tasarısına verilen değişiklik teklifleri, verilen cezaların idari para cezası yerine hapis cezası olmasını önerse de, değişiklik tekliflerinin diğer maddeleri hayvan hakları savunucularını tatmin etmiyor. Yasa tasarısının bir eksikliği de, kapsamının dar olması. Düzenleme kedi, köpek gibi evcil hayvanları korumayı amaçlarken; inek, tavuk, koyun, balık gibi hayvanlardan söz etmiyor.
Diğer yandan, yasa, hayvanlara çip takılmasını, evdeki hayvan sayısının sınırlandırılmasını, pitbull gibi türlerin yasaklı ırk ilan edilerek barınaklara bırakılmasını ve uzun vadede sokakta sahipsiz hayvan kalmamasını hedefleyen bazı düzenlemeler öneriyor.
Hayvanların yaşam alanlarından sökülüp atılması ve alınıp satılan mallara dönüştürülmesi kabul edilemez. Sokaklarda sahipsiz hayvan kalmaması, hayvanların toplatılıp 'doğal' yaşam alanlarına bırakılmaları ve açlığa, ölüme terk edilmeleri demek. Tıpkı 1910' da 80 000 köpeğin (Sivriada) Hayırsız ada'da ölüme terk edilmiş olmaları gibi. Aksi iddia edilse bile barınakların ve ormanların şimdiden aç hayvanlarla dolu olduğu biliniyor.

Öncelikli talepler:

Tüm hayvanlar için chip uygulamasının iptal edilmesi; buna bağlı olarak da il sınırlarında sahipsiz hayvan kalmayacak maddesine dair önerinin gündemden düşürülerek hayvanların yaşadıkları ortamlarda kalarak korunmasının sağlanması.
Hayvanların mağdur edildikleri, hayvan ticaret merkezi "pet shop"-ların, yunus yüzdürme merkezlerinin, sirklerin ve hayvan deneylerinin yasaklanması.
"Hayvanlara tecavüz, işkence, hunharca öldürme ve kötü muamele" fiillerinin TCK. kapsamında cezalandırılması, "suç" olarak tanımlanması, erteleme ve para cezasına çevrilmeyecek şekilde düzenlenmesi, bu tür fiillerin Cumhuriyet Savcılarınca re'sen takip edilmesi.
Hayvanların korunmasıyla ilgili tek bakanlığın görevlendirilmesi, o bakanlığın muhatap kurumların oluşturulması ve Orman ve Su İşleri Bakanlığı olması, olarak sıralanabilir.
Sadece acıma duygusu üzerinden hareket edilerek, hayvan hakları korunamaz. Hayvan haklarını korumak esas olarak hayvanların da yeryüzünün sakinleri olduğunu kabul ederek, mal statülerine son vermekten geçiyor. Hayvanları sorun gören yaklaşımı reddederek; kapitalizmin güncel kentleşme politikalarının sorun olduğunu görerek, hayvanlarla beraber yaşayabileceğimiz bir hayatı üretmeliyiz.

Endüstriyel tarım yıkımı

Birim zamanda, birim topraktan maksimum ürünü elde etme saplantısındaki endüstriyel tarım, verimi maksimize etmek için, zaman içerisinde emek yoğun üretimden sermaye yoğun üretime girmiştir.

Kenan DAĞAŞAN

Açlığa çare olma iddiasıyla ve "Yeşil Devrim" sloganıyla hayatımıza giren endüstriyel tarımın foyası kısa zamanda ortaya çıktı. Olan biten bir devrim değil, tarımla geçinen nüfusunun tasfiyesi ve sermayenin toprak üzerindeki iktidarının tesis edilmesiydi.
Aslında yaşananların yalnızca basit bir dönüşüm olmadığı, çok daha derin yaralara yol açtığı, kısa zamanda anlaşıldı. Milyonlarca yıllık süreçte oluşan verimli toprak tabakasının geri döndürülemez bir şekilde zehirlenmesi, ıslah yoluyla elde edilen binlerce yıllık genetik miras olan tohum ve bitki türlerinin patentler yoluyla şirketlerin eline geçmesi ya da yok edilmesi bu sonuçlardan bazılarıydı.
Bu dönüşümlere paralel olarak gelişen sosyal alandaki dönüşüm-göçler, işsizlik, yoksulluk vb. ise başka bir yazının konusu.
1970'li yıllarda başlayan bu değişimlere paralel olarak gözlenebilecek bir diğer olgu ise kuşkusuz kanser vakalarındaki artıştır.

Hasta ediyor

Birim zamanda, birim topraktan maksimum ürünü elde etme saplantısındaki endüstriyel tarım, verimi maksimize etmek için, zaman içerisinde emek yoğun üretimden sermaye yoğun üretime girmiştir. Yani verimi arttırmak için tarım girdilerini arttırma yolunu seçmiştir.
Verim söz konusu olunca toprağa ve bitkiye hangi maddelerin karıştığının bir önemi olmuyor. O maddelerin ne gibi sonuçlara yol açtığının da.
Pestisitler -zirai ilaçlar- endüstriyel tarımın en önemli girdilerinden birisidir şüphesiz. Yetiştirilen ürünleri zararlı böceklerden ve bitkilerden ve korumaya yönelik kullanılan bu ilaçlar sentetik, yani yapay. Üstelik, büyük miktarda kimyasal içermekte.
İnsan kimyasalları vücuduna üç farklı şekilde alıyor: Üzerinde tarım ilacı olan yiyecekleri tüketerek, havadan soluyarak, ya da kimyasal karışmış suyu içerek. Çocuklar, vücut ağırlıklarıyla göreceli olarak yetişkinlerden daha fazla tarım ilacına maruz kaldıkları için daha fazla risk altında kalıyorlar.
Meyve ve sebzeleri yıkamak çözüm değil. Çünkü bu kimyasallar, meyve ve sebzelerin içerisine işliyor ve fırça ile fırçalanarak yıkansa dahi % 40'ı insan vücuduna giriyor.
Yapılan araştırmalarda, tarım ilaçları en az sigara kadar kanserojen etkiye sahip. Dünyada 40 milyar dolarlık piyasa hacmi olan tarım ilaçları, çocukluk çağı kanserlerinin başlıca nedenidir. Ayrıca, yapılan araştırmalar bu ilaçların çocuklarda dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğuna yol açtığı da saptanmıştır.

Arsenik gerçeği

Arsenik, doğal bir element olup suda, kayada, bitkide bulunur. Arsenik ve bileşenleri oldukça zehirlidir. Tarım ilaçlarında, böcek öldürücülerde, bronzlaştırıcı ürünlerde, tahta koruyucularda kullanılmaktadır.
Günümüzde, arsenikli pestisitlerin kullanımı yasaklanmış gibi görünse de birçok ülkede kaçak olarak kullanılmaktadır. Arsenik içeren gübreler yağmur suyu yoluyla yer altı sularına, kuyulara ve toprağa karışarak su ve besin yoluyla insan vücuduna giriyor.
Arseniğin yol açtığı cilt hastalıkları pek çok kanser türüne neden olur. Cilt, akciğer, mesane, yemek borusu, tiroit kanseri gibi hastalıklar ve arsenik arasında pek çok araştırmacı tarafından ilişki kurulmuştur.
Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de, artık neredeyse her dört kişiden biri kansere yakalanıyor. Bu istatistiklerdeki artışın en büyük kaynağı, vücuda giren zehirler.
DNA kırılmalarının sadece yüzde 5 ila 7'sinin genetik faktörlere bağlı olduğu biliniyor. Ve yine çok az bir kısmı enfeksiyon sebebiyle ortaya çıkıyor. Kalan tüm kırılmaların doğrudan doğruya toprak, hava ve sulardaki kirlilikten kaynaklandığı gerçeğini göz önüne alınca kapitalist uygarlığın insan ve doğa üzerinde ne kadar büyük bir tehdit yarattığını görmemize yardımcı oluyor.

Endüstriyel hayvancılığın süt oyunları

Süt insanlık tarihinin en eski besinlerinden biri. Geldiğimiz noktada, köle hayvanlardan, kimyasal yollarla elde edilen sütle, atalarımızın ürettiği süt arasında çok büyük farklar var. Durup düşünüp sormamız lazım: Biz bu noktaya nasıl geldik?

H. DURKAL

Aslında her şey yıllar önce yürütülen kara propaganda ile başladı. Sokak sütü, pisti, mikropluydu, insan sağlığı üzerinde ciddi etkiler yaratırdı. Hastalıklar saçıyordu. Bu yüzden sokak sütü alınmamalıydı. Onun yerine ısıl işlem görmüş, fabrikalarda paketlenmiş sütler tüketilmeliydi. UHT (Ultra High Temperture/ Çok yüksek ısı) sütler sokak sütlerinin yerini almalıydı.
Dışarıdan bakan bir göz, temel önermenin doğru olduğunu düşünebilir. Gerçekten de sokak sütünün taşıdığı birtakım tehlikeler vardır. Isıl işlem görmüş sütlerin de mikroplardan arındığı da doğru. Ancak elbette ki bu işlemlerin bir bedeli ve tabi ki hesaplanmayan sonuçları var.

UHT ve pastörizasyon

Ultra High Temperture yöntemiyle işlenen sütler, 135-150 derece sıcaklıkta 2-4 saniye ısıtılıyor. Böylece içerisinde herhangi bir mikroorganizmanın yaşama ihtimali kalmıyor. Pastörizasyon ise, sütün ya 70–75 °C ısıda 15 saniye ya da yaklaşık 90 °C ısıda 1 saniye bekletilmesi ile elde ediliyor. Evde kaynatılan süt ise, yavaş yavaş 95-100 dereceye çıkartılarak soğumaya bırakılıyor. Her üç işlem de sütteki faydalı bakterileri, onların ürettikleri enzim ve vitaminleri de tahrip ediyor.
En ağır kayıp tabi ki UHT sütte yaşanıyor. UHT yöntemi suda çözünen vitaminlerin neredeyse yüzde 80'ini ve B12 vitamininin ise tamamını ortadan kaldırıyor. (Bu yüzden UHT sütten mayalama yoluyla yoğurt elde edilemiyor.) Yani UHT sütün insan vücuduna çok da bir faydası kalmıyor. Zararı var mı? Elbette ki var. UHT işlemi sonrası tadını ve kokusunu kaybeden süte tat ve koku vermek amacıyla firmalar, katkı maddelerine başvuruyor. Bu katkı maddeleri çeşitli laboratuar ortamlarında üretilen kimyasallardan oluşuyor. Böylece vücudumuza sütle birlikte kimyasal birtakım maddeler alıyoruz.

Büyüme hormonu oyunu

Birim zamanda, birim sayıda hayvandan en yüksek verimi alma saplantısındaki endüstriyel hayvancılık, verimi sağlamak amacıyla hayvanların beslenmesine de müdahale ediyor. Güneş ışığından bihaber, hareket edemeyecek kadar dar ortamlarda yetiştirilen ineklerin süt verimini arttırmak için çeşitli yollara başvuruluyor. Kısa sürede süt verebilmeleri için hayvanlara büyüme hormonu veriliyor. Söz gelimi rBGH isimli faktör.mm
Pastörize edilmiş süt ve bu sütten yapılmış ürünlerin bir bölümünde rBGH isimli büyüme faktörü bulunmaktadır. rBGH, süt ineklerinin verimini arttırmak için uzun süredir ABD ve birçok ülkede kullanılan büyüme hormonudur. rBGH verilen ineklerden elde edilen sütte IGF-1 isimli büyüme faktörü, iltihabi kalıntılar, antibiyotik miktarı artarken yararlı sür proteinleri (kazein gibi) azalmaktadır. Artan IGF-1 isimli büyüme faktörü meme ve prostat hücrelerinin çoğalmasını tetiklemektedir.

Süt tozu kullanımı

Sütlü diye üretilen birçok üründe, aslında süt yerine, süt tozu bulunmaktadır. Çünkü maliyeti düşük. Ülkemizdeki Çiğ Süt Üreticileri ve Tüketicileri melaminli süt tozu ithalatına dikkat çekiyor. Birçok ülkede yasaklanan bu maddenin ülkemize girişi serbest.
Melamin petrol türevi bir madde olup, bilinen süte katıldığında sütün protein oranını göstermeye yarayan bir maddedir. Kanserojendir. Süte katıldığında sütteki var olan protein miktarını olduğundan fazla göstermesi sebebiyle tercih ediliyor.
Bebek mamalarında da kullanıldığı bilinen bu madde Çin ve ABD'de birçok insanın yaşamını yitirmesine yol açmış.
Süt insanlık tarihinin en eski besinlerinden birisi. Geldiğimiz noktada, köle hayvanlardan, kimyasal yollarla elde edilen sütle, atalarımızın ürettiği süt arasında çok büyük farklar var. Durup düşünüp kendimize sormamız lazım: Biz bu noktaya nasıl geldik?

RÖPORTAJ

Gezi kentin kendisiydi. Yani bütün rengiyle, talepleriyle, farklılıklarıyla "kent"ti Gezi.

Kent, kadın ve Gezi isyanı

Taksim Dayanışması Sekretaryası ve TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Genel Sekreteri Mücella Yapıcı ile Kent Mücadeleleri Haziran İsyanı ve kadını konuştuk. "Artık birlikte sürdürdüğümüz bir kent mücadelesi var, ama Gezi, bunun miladı olmuştur" diyor Yapıcı.

Röportaj: Perihan Koca

1. sayfadan devam

İşte tam da 1970'lerde dünyada farklı bir kentsel değişiklik, bir yandan hem devrimci hem de karşı devrimci söylemler gelişip duruyordu.

Özellikle, o dönemde İstanbul'u Beyrut yapma projeleri ortaya konmuştu. Bütün bu köprülerle, Tarlabaşı Bulvarı'nın açılmasıyla başlayan süreçlerde dünya kapitalizminin özellikle az gelişmiş ülke kentlerine sadece bir değişim değeri açısından, yeni model kapitalizmin neo-liberal yeniden kuruluşunda bir besi yeri olarak bakmaya başladıkları yavaş yavaş ortaya çıkmıştı.

Çünkü o dönem sol siyasetler kent meselesinde sadece gecekondu ve yoksulluk direnişleri dışında, çok da kente dönüp bakmayı bilmiyordu. Belki biraz kadın hareketi çok da farkında olmadan "geceleri sokakları da istiyoruz./sokaklar da bizim" diyerek, kamusal alanı talep ediyordu.

Fakat ne zaman ki, özellikle 1980'lere doğru açıkça bu dünyada "küreselleşme dediğimiz kavram kapitalizmin krizlerini mekan üzerinden örgütlediği kavram ortaya çıkınca ve bir takım yeni kavramların gelmesiyle bu dönüşüm meseleleri, daha sık konuşulmaya başlandı.

Türkiye'de bu süreç içinde ideolojik bir hegemonya kurmuştu küreselleşme. Ya küresel konumun içinde yer alırsınız, ya dışında kalır ölürsünüz.

AKP ile yükselen kent talanı

O dönemlerde kente dair hukuk değiştirildi. Turizm Teşvik Kanunları çıktı.

12 Eylül 1980 bugünün hazırlığıdır. Fakat 1980'den sonra ufak tefek bir takım değişiklikler yapıldıysa da esas kentin ekonomik sıkışmışlığının çözülmesinde bir araç olarak, yeni bir sermaye birikim aracı olarak her türlü kullanılmasının önünü AKP iktidarı açmıştır.

AKP geldiğinde ve kanun yapma yetkisini ele geçirdiğinde ciddi bir şekilde bu işin son darbesini vurdu.

Ve hep beraber bir şeyin farkına vardık.

Bütün kamu idaresinin sosyo-ekonomik bütçenin/yapının emlak sermayesine bağlanması ve finans sermayesinin güçlendirilmesi hali tüm bu hukuki düzenlemeler, AKP zamanında yapıldı.

Özellikle, 2004'ten sonra ortaya çıkan TOKİ gibi bir mekanizma ve 2005'te başlayarak, 5366 sayılı yasayla başlayan Sulukule ve Tarlabaşı gibi önce tarihi alanlarda başlayan, Ayazma gibi alanlarda yürütülen dönüşüm projeleri buradaki asıl soruyu açığa çıkarttı. Ve süreç şu anda artık öyle sertleşti ki, hiçbir şeye tahammülü kalmadı, mahalleler yıkılırken artık kamusal alanlarda kapatılıyor. Hiçbir itirazın oluşmasına tahammülü yok sermaye sınıfının. Çünkü iktidar, bütün bu yağmayı talanı çok hızlı sürdürmek zorunda, hukuk katliamına "değişikliğine"de böyle girişildi.

Tabi bir de meydan yasakları. En önemli meselelerden biri, Taksim yasaklarıdır.

İktidar artık algıyı yönetmekte çok usta, bugün bu kadar yolsuzluk, hukuksuzluk, cinayet ayyuka çıkmışken hala toplumun yarısının algısını yönetme becerisine sahip.

İşte buralardan başlayarak, artık birlikte sürdürdüğümüz bir kent mücadelesi var. Ama Gezi, bunun miladı olmuştur.

Milat: Gezi

Kenti, kent hakkını, konut hakkını, sol siyasetler tartışmaya başladı, kent hareketleri oluşmaya başladı. Gezi'de bütün bunlar birbiriyle tanıştı. Ve bütün ülke çapında bir seferberlik haline dönüştü. Aslında Gezi kentin kendisiydi. Yani bütün rengiyle, talepleriyle, farklılıklarıyla "kent"ti Gezi.

Rüyasını kurduğumuz kent, işte Geziydi. Siz mekanları yaratırsınız, mekanlar da sizi yaratır.

Bu yeni kapitalist sistem, ciddi bir şekilde tüketime dayalı bu sistem, kendine uygun insan tipini de üretmeyi beceriyor. Onu da mekanlar üzerinden sağlamaya çalışıyor. Kamusal alana değdiğimiz anda, aklımıza alışveriş merkezleri geliyor. Ve bu, çağın kapitalizminin müthiş bir becerisidir aslında.

Sistem, yeni bir insan istiyor

Meydanların yok edilmesi, sürekli trafiğin oralara akıtılması, bir yandan Gezi Parkında bir AVM'nin inşa edilmeye çalışılması, bütün sinema, tiyatro ve müzelerin alışveriş merkezleri içine kapatılıyor olması tesadüf değil. Yeni bir insan, yeni bir beyin ve yeni bir yaşam biçimi üretiyor kapitalist sistem.

İşte buna itiraz etmek, bununla kavga etmek de aslında dönüp bu sistemle mücadeleyi gerektiriyor. Biz bunu çok iyi anladık Gezi'de.

'Evrensel bir Gezi direnişi'

"Geldiğimiz noktada, özellikle sınıfların yapısının değişmesiyle, hani şu beyaz yakalıların mavileştiği vs.ile, sınıfın tüm dinamiklerine de hakim olduğumuzu düşünüyorum. Nasıl ki, 'Üreten biziz yöneten de biz olacağız', 'Dünyanın bütün işçileri birleşin' diyoruz, işte devrimin sloganları bunlardır, değişmemiştir."

Gezi ile sarsılan bir iktidar var. Politik gündem sürekli güncelleniyor. Yolsuzluk operasyonları, ard arda sızdırılan tapeler… Üstelik bu yolsuzluk hikayelerinin can damarı kentsel dönüşüm projeleri. Özellikle Gezi'den sonra, önümüzdeki dönemi nasıl tahayyül ediyorsunuz?

Kapitalizm, kendini krizlerle devam ettiriyor, ancak geldiği aşamada, dünyayı artık idare etme yetisini yitirdi.

Çünkü her türlü talan, doğayı, yaşamı bütün her şeyi sınırına kadar kullandı.

Çok ciddi bir tehdit, yolsuzluk, yoksulluk yarattı dünyada.

Dünyanın her yerinde ciddi rahatsızlıklar var. İnsanlar artık çok ciddi kitlesel hareketlerle sokağa çıkıyor. Benim tahayyülüm şu açıkçası; "evrensel bir gezi direnişi".

'Kıvılcımı kadınlar çakacak'

Bence, yine bu evrensel karşı çıkışın bayrağını kadınların çekecek. Nasıl ki, 8 Mart kadın grevleri ya da kadınların başkaldırısı Ekim Devrimi'ne yol açmışsa, birleştirebilmişse, yine dünya bu kapitalizmin yıkılışını, tabi erkek egemen sistem çok zor yıkılacak, ama yine kadınların önderliğinde olacağını düşünüyorum.

Yani dünyayı yeniden kadınların iradesi kuracak ve yeni dünyanın kurulmasında kadınların çok önemli bir yeri olacak diye düşünüyorum.

Çünkü, bir arada davranmayı, biliyor kadınlar.

Gezi'den sonra benim tahayyülüm sermayenin egemenliğine karşı, gerçekten evrensel bir başkaldırı.

Gezi bize bir arada olduğumuz zaman, ne kadar güçlü olduğumuzu gösterdi.

Bu mücadelenin ateşinin, ya da yeni bir mücadele biçiminin önsözünü ya da çağrısını kadınların yapacağını kadın derken, sadece biyolojik cinsiyetten de bahsetmiyorum.

Geldiğimiz noktada, özellikle sınıfların yapısının değişmesiyle, hani şu beyaz yakalıların mavileştiği vs.ile, sınıfın tüm dinamiklerine de hakim olduğumuzu düşünüyorum. Nasıl ki, "üreten biziz yöneten de biz olacağız", "dünyanın bütün işçileri birleşin", diyoruz, işte devrimin sloganları bunlardır, değişmemiştir.

Son söz olarak

Umarım dünyada büyük bir Gezi kurulur, Haziran bir rüya olarak kalmaz. Bütün kentlerimiz hayatımız Gezi'de o yaşadığımız komüne döner. Sevgiyle aşkla, birlikte birbirimizi ezmeden, birbirimize saygı duyarak yaşayacağımız bir dünyaya kesinlikle kavuşacağız…

'Haziran ruhu'

"Kadın, yüzyılların baskısına dayanmış bir cins. 'Yetti artık' dediği anda, kimse duramaz karşısında. İşte bu, 'yetti artık' halidir gezi ruhu. Sizden korkmuyoruz hali, aslında bir kadın başkaldırısının halidir."

Özellikle kadınların simgeleştiği, sokaklara aktığı bir Haziran ve sonrasını yaşadık/yaşıyoruz. Her rengi sokaklara akıtan Gezi ruhu neydi?

Kadınlar için süreç aslında bambaşka. Sürekli kamusal alanın dışında tutulmuşsun, eve, özel hayata kapatılmışsın, kamusal alan her şey erkeklerin elinde. Özellikle feminist mücadele bunu çok ciddi bir şekilde aştı, diyorum ya, kamusal alanda görünür olma fikri, ya da kamusal alanı isteme, orda olma, bence feminist mücadelenin en büyük başarılarından biri.

Şöyle söyleyeyim özellikle kadınlar, yaşamın örgütlenmesinde ciddi bir şekilde inisiyatif sahipleridirler.

Deprem meselesinde depreme karşı mahallelerin örgütlendiği zamanları hatırlayın '99dan sonra, İstanbul'da Düzce'de, Van'da nerde olursa olsun, o alanın örgütlenmesinde insanın yaşamına dair, her şeyin örgütlenmesinde kadınlar hep en önde olmuştur.

Ama ne zaman ki, iş mülkiyetlerin dağıtılmasına bu dönüşüm projelerindeki hak talep etmesine geldi, baktık ki o zaman iş mülkiyetle ilgili olunca erkekler ön plana çıktılar.

Şimdi Gezi'de de, yine farklı bir yaşam mücadelesi vardı. Şiddete karşı direnenlerin üzerine bu kadar şiddetle gidince, ciddi bir şekilde kadınlar orda da yerlerini aldılar.

Bir yandan iş gücünün feminizasyonu, bir yandan da küresel sistemin ucuz işgücüne doğru yönelmesi ve esnekleşmesiyle kadın emeğinin, "ucuz ve uysal" kadın emeği ortaya çıkmaya başladı.

Sonuçta gelinen noktada hem kamusal alanı kullanamayan hem de zaten özel alanda erkek egemen toplumun ciddi baskılarına maruz kalan ve bir de emek açısından görünmeyen emek, olmasıyla katmerli bir sömürü ortamına girildi. Özellikle Gezi'de kadınların bu kadar ciddi rol alması bütün bunların sonucunda oldu diye düşünüyorum. Yoksa bu kadın direnişi annelikle, aman evlatlarımızı koruduk gibi bir noktaya bağlamak kadın hareketini, bu bilinçlenme sürecini, es geçmek olur.

Korkusuzdur, kadınlar biliyor musunuz? Kadın, yüzyılların baskısına dayanmış bir cins. "Yetti artık" dediği anda kimse duramaz karşısında. İşte bu, "yetti artık" halidir gezi ruhu. Sizden korkmuyoruz hali, aslında bir kadın başkaldırısının halidir. Gezi, bunun görünür hale geldiği yerdir.

Yeni işçi sınıfı

Paris şehir ayaklanmasından başlayarak, dünya tarihinde kentsel ayaklanmalar çok fazla var. Hausman'ın faşist şehircilik anlayışına karşı mesela. İngiltere'de işçi sınıfı da kapitalist kentlerde oluşmuştur, Marx da Engels de söyler bunu. Kentte sınıflar yavaş yavaş değişti ve ucuz iş gücünün olduğu coğrafyalara kaydı.

Farklı bir işçi sınıfı gelişti. İnsanlar, işçileşiyor sürekli. O eskinin, küçük burjuva aydını da, yavaş yavaş işçileşiyor.

Çok farklı bir kent yoksulu ve bir ezilme biçimi de ortaya çıktı. Buradan farklı siyasal stratejiler çıkacak yavaş yavaş. Gezi belki de bunu gözümüze soktu.

Türkiye'yi bir atölye haline getiren muazzam bir okul gibiydi herkes için. Her şeyin farkına vardıran bir atölye. Kentin, kent hakkının, kamusal alanın, yaşama hakkının, kişisel özgürlüğün, şiddet karşıtlığının, halkların kardeşliğinin…

KÜLTÜR/SANAT

TÜSAK tasarısının nedeni tutsak sanatçılar yaratmak

AKP rejiminde sanatçıya yer yok

Son yıllarda otoriter rejimi tahkim ederken Başbakan sürekli birilerine saldırıyordu. Saldırıdan en çok nasibini alanlar sanatçılar oldu. 2013 yılı sanatçıların Erdoğan ve onun rejimine verdikleri "direniş" cevabıyla geçti.

E.H. BEREKETLİOĞLU

Son yıllarda otoriter rejimi tahkim ederken Başbakan sürekli birilerine saldırıyordu. Saldırıdan en çok nasibini alanlar sanatçılar oldu. 2013 yılı sanatçıların Erdoğan ve onun rejimine verdikleri "direniş" cevabıyla geçti. Önce Emek sineması direnişi hemen sonra da "Gezi" direnişi ile sanatçılar safını belli etti.
Bir meclis konuşmasında "kindar ve dindar" bir nesil özlemini açıkça dile getiren Erdoğan sanatçılara olan kinini her fırsatta belli etti.
Jakoben olmakla itham ettiği sanatçıları kürsülerde yuhalattı.
Bütün bu saldırıların ardında, elbette daha resmi bir tutumun geleceği belliydi.
Erdoğan gelecekte arzuladığı rejimde, bir zamanlar Belediye Başkanı iken "belden aşağı sanat" olarak yorumladığı baleye, ucube kabul ettiği heykele ve kendince devletin parasını beleşten harcayan tiyatrolara yer yok.

Sanatçıya pranga geliyor

Erdoğan, mutlak itaat istiyor.
Bir süredir iktidarı sanatçılara pranga vurma girişimleri biliniyordu. 2013'ün Mayıs ayından itibaren gündeme oturan "Türk Sanat Kurulu" ile o prangalar vurulacak. Kurul, Bakan'ın seçeceği 11 üyeden oluşuyor.
Ocak ayında yeniden hortlayan "TÜSAK" yasası, sanatçıları siyasi iktidarın kararlarına mecbur bırakacak.TÜSAK'ın üyeleri Bakanlar Kurulu kararıyla atanacağı için, her türlü sanat etkinliği, Başbakan'ın iki dudağı arasında olacak. Edebiyat yapıtlarına verilecek destekler de TÜSAK'a bağlanıyor.
Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca Devlet Tiyatroları (DT), Devlet Opera ve Balesi (DOB) ile Güzel Sanatlar Genel Müdürlüklerini lağvederek sanat kurumlarını Türkiye Sanat Kurulu'na (TÜSAK) devreden yasa tasarısının tartışmaları şimdilik muğlak ifadeler üzerinden yürütülüyor.
İktidara geldiğinden beri çıkardığı yasalarda toplumdan gelen tepkilere göre tokmağın sertliğini ayarlamaya endekslenmiş AKP, sanatçıların tepkisini ölçüyor.
Geçen yıllarda çokça tartışılan, ancak Gezi eylemleri nedeniyle bir süreliğine askıya alınan, bakanlığın revize ettiği taslak, birçok açıdan sanatçıyı "kapı kulu" zihniyetine mecbur bırakacak.
Tasarının tartışmalı maddelerinden biri de boş kalan sanatçı kadrosuna yenisinin atanmayacak olması. Bu durumda boşalan kadro iptal edilecek. Söz konusu maddedeki amaç, Anadolu kentlerindeki başta Devlet Tiyatrosu olmak üzere diğer sanat dallarını ortadan kaldırmak.

Sanatçıların cevabı direniş

"TÜSAK" yasa taslağının bakanlık tarafından yeniden tartışmaya açılması, sanatçıları ve sanatçıların örgütlendiği kurumları harekete geçirdi. Tasarıya karşı Kültür Sanat-Sen'in düzenlediği ve kültür ve sanat alanına yapılan müdahalelerin tartışıldığı çalıştayda, grev kararı çıktı.
29 kurumun katıldığı çalıştayın sonucunda, AKP hükümetinin dayattığı yasa tasarısının kabul edilmeyeceği açıklandı, yasa tasarısının geri alınması için eylemliliklerin planlanmasına ve Özerk Sanat Konseyi'nin hazırladığı yasa tasarısı taslağının güncellenmesine ve alternatif olarak değerlendirilmesine karar verildi.
AKP toplumun tüm kesimlerine sürekli müdahale ediyor. Bu müdahalelerini de, meşruiyetinin tek kaynağı olarak gördüğü "seçim sandığından" alıyor. Sanatçıların direnişine cevap olarak da muhakkak sandıktan aldığı ve her türlü gerici tutumuna payende gördüğü seçim sonuçlarını gösterecektir. AKP'nin bu bilindik tutumu halkı şaşırtmayacaktır elbette. Aksine her türlü baskı rejimine karşı direnme zorunluluğu artacak.
Devlet tiyatroları eski Genel Müdürü Yücel Erten'in tasarı karşı çıkarken ortaya koyduğu tablo bizim meşruiyet kaynağımız olacaktır.
"Sanat SİT alanı değil ki derecesini değiştirip yerine AVM dikin. Sanat kurumunda repertuvar yapmak yaman bir iştir, emirle üç çocuk yapmaya benzemez. Bir eserin provalarını yapmak savcıya emirle dosyadan el çektirmeye benzemez. Bir eserin sahnelenişi tornadan çıkma TOKİ ürünü değildir. Bir dans yapıtı, dansçıların hayata kanat taktıkları sanat ürünüdür. Hologramla boy göstermeye benzemez."

Müziğin kadın rengi: Edith Piaf

Piaf, Başpiskoposun ve onun tanrısının kabul edemeyeceği bir hayat yaşamıştı. O, toplumun ahlak değerlerine "uygun" bir kadın değildi.

Ceren ARSLANHAN

Kadınlar için müzik, içimizdeki sesi dinlemekle başladı. Öğretilmiş rollerden bağımsız ve kadının kendine has ezgisiyle. Tutkulu, cesur kadınların ezgisiyle…
Derinden gelen bir ezgi bu…
Usulca başlayan ve gittikçe daha ritmik olan bir ezgi. Ama, bazen susan, dinleyen ve durmanın güzelliğini de bilen bir ezgi. Hayata sırtını dönmeyen ve içinden gelene kulak veren, duygulu bir ezgi.

Değişen ve değiştiren kadınlar

Bu duygulanımlarını, hayatına ve müziğine yansıtmış en bilindik isimlerden biri; Edith Piaf.
Gerek güçlü yorumu, gerekse ataerkil toplum yapısı içerisinde aykırı duruşu ve yaşamıyla Piaf döneminin iz bırakan kadın müzisyenlerinden.
1915'te Fransa'da dünyaya gelen, Edith Piaf doğumundan başlayan zorlu ve uğraşlı bir hayatın kadınıdır. Küçük yaşta, yaşanan ekonomik sıkıntılardan ötürü sokak müzisyenliği yapan annesi tarafından terk edilir. Babası ise, O'nu bir süreliğine, babaannesinin işlettiği geneleve bırakır.
Piaf, bir çocuk için hiçte uygun bir ortam olmadığı düşünülen "genelev" yıllarına dair, "Hayatımın en mutlu yıllarıdır" der. Babasının O'nu genelevden alması ile bu süreç son bulur.
Bir zaman sonra, babası ile de yollarını ayırır ve sokak müzisyenliğine başlar. Müzik, onun tutkusu olduğu kadar, aynı zamanda maddi gelir kaynağıdır da.
Ancak koşullar, Piaf için hep zorlu olmuştur.
On yedi yaşında ilk ve tek çocuğu olan Marcelle, menenjitten öldüğünde Piaf, hayatında derin sancılar yaratan bu acıyı dindirmek için kendini içki ve uyuşturucuya verir. Ancak yeniden uyanışını ve dirilişini sağlayan şey yine müzik olmuştur.
İlerde kendisiyle röportaj yapan gazetecinin «Müzikle uğraşmasaydınız ne yapardınız ?» sorusuna Piaf'ın tereddüt etmeden «Ölürdüm» demesinin sebebi işte tam da budur.

"Uygunsuz" yaşayan bir kadın

Piaf müzisyen bir kadındı. Her durumda, her koşulda olduğu gibi, müzisyen bir kadın olarak var olmak da aynı derecede zordu. Beraberinde öğretilmişlikleri ve etiketleri getiriyordu çünkü. Toplumun genel ahlak yapısı ve kurallarına uygun, kalıplaşmış hayatlar yaşamıyorsanız, tüm mesleklerde aynı zorlukları yaşarsınız.
Peki Piaf'ın aykırılığı neydi?
Küçük yaşta genelevde yaşamış olması mı, evli çocuklu bir adama âşık olması mı ya da alkol alması, sokak müzisyenliği yapması mı?
Acaba, bunları yapan müzisyen bir erkek, "uygunsuz" yaşamakla suçlanır mıydı?
Piaf'ın ölümünden sonra, Katolik Kilisesi Başpiskoposu "yaşadığı uygunsuz hayat" nedeniyle, Piaf'a cenaze töreni yapılmasını şiddetle reddeder. Çünkü O, Başpiskopos'un ve O'nun tanrısının kabul edemeyeceği bir hayat yaşamıştı.
O; dinin, toplumun ahlak değerlerine uygun bir kadın değildi.
Tüm kadınlık halleri ve kadın olmakla ilgili yaşadığımız gerilimler, hayatı değiştirme gücü olan sanatın içinde ve aslında yaşamın her anında yanı başımızda.
Ataerki, toplumsal ilişkilerin bütününe işlemiş illet bir sistem.
Dünya üzerinde nerede olursak olalım, ne yaparsak yapalım, bu illet karşımızda kocaman bir duvar örer.
Ve kadının, evde, işte, okulda olduğu gibi sanatın içinde de kendini var etme süreci ancak, o koca duvarların yıkılmasıyla mümkün.

Çocuk hakları mı?

Devlet, çocukları koruma görevini yerine getirmemekle yetinmiyor, çocuk hakları ihlallerine kör kalarak insanlık suçu işliyor.

Samet KURTDERE

Çocuk haklarının evrensel düzeyde tanımlanıp geliştirilebilmesi, ne yazık ki son elli yıla tekabül ediyor. Özellikle ortaçağda "çocukluk" kavramı bilinmiyordu ve çocuklarla yetişkinler arasında bir ayrım yoktu.
Feodalizmin yıkılıp yerini kapitalizmin almasıyla toplumsal yapının önemli ölçüde değişime uğraması, 17.yy ve sonralarındaki büyük ve hızlı değişimlerle aydınlanma düşüncesinin gelişmesi ve büyük toplumsal devrimler, insan haklarının gelişiminde adeta bir lokomotif görevi gördü.
Ancak, sadece insan olmanın getirdiği evrensel ve devredilemez olan hakların, çocukları da kapsıyor olması, "çocuğun yüksek yararının" sağlanabilmesi açısından yetersizdir.
Birey olmanın yanında "çocuk" olmanın getirdiği özel haklar vardır. Farklılıkları, toplumsal düzeyde çocukları özel kılar, onların her türlü istismara karşı korumaya alınmalarını ve sağlıklı gelişimlerinin sağlanabilmesi için uygun koşulların yaratılmasını da zorunlu yapar.

Çocuk Hakları Sözleşmesi

21989'da Birleşmiş Milletler ile onaylanan Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocuk hakları konusunda ilk uluslararası beyannamedir. 54 maddeden oluşan bu sözleşmenin ilk maddesiyle "18 yaşın altındaki herkesin çocuk olduğu" tanımlanmıştır. Çocukların psikolojik, sosyolojik, ekonomik ve fizyolojik anlamda özel gereksinimleri olduğu gerçeğinden hareketle tanımlanmaya çalışılan çocuk hakları maddelerinin, her birinin hayata geçirilmesi sorumluluğu devletlere verilmiştir. Çocukların korunması, sağlıklı gelişimlerinin sağlanabilmesi, çocuk haklarının tanıtılması, yaygınlaştırılması, izlenmesi ve uygulanması bu sorumluluklardan bazılarıdır.
Çocuk hakları adına tüm bu gelişmelere tanıklık eden yakın tarihimize göz atacak olursak; yazılanlarla yapılanlar, söylenenlerle eylenenler arasındaki uçurumu görememek imkansız.
Bu durumu sözleşmeye taraf olan tüm ülkelerde görebilmekteyiz. Özellikle 18.yy kıta Avrupa'sında yaşanan büyük devrimlerden nasibini alamayıp geç kapitalistleşen ülkelerde çocuk haklarından bahsedebilmez.

Peki ya Türkiye

Türkiye sözleşmeyi 1990'da imzalamış, 1995 yılında yürürlüğe sokmuştur. Gelin görün ki geçen şu zaman zarfında özel gereksinim grubu olarak toplumdaki yerini alması gereken çocuklar, kapitalizmin yarattığı sosyal adaletsizlik ve eşitsizliklerin hedef tahtasında,
Çocuk işçiler, gelinler, suça sürüklenen ve tutuklu çocuklar, madde bağımlısı ya da cinsel istismara uğrayan çocuklar gibi sıralayabileceğimiz vakalar her geçen gün artmakta ve ciddi bir sosyal risk haline geliyor.
Özellikle AKP hükümeti döneminde izlenen politikalar durumu daha da vahim hale getirdi. Devlet, çocukları koruma görevini yerine getirmemekle yetinmiyor ve çocuk hakları ihlallerine kör kalarak insanlık suçu işliyor.

Çocuk cezaevleri: Utanç abideleri

Çocuk cezaevlerinde ortaya çıkan hak ihlalleri ve istismarlar bu durumun en vahim örnekleri. Devletin suçluları takipsizlik ve cezasızlık politikaları ile korumaya alması, hak ve hürriyet namına kendisinden hiçbir beklenti içerisinde olunamayacağını bir kez daha göstermiştir.
Türkiye de sayıları 5 olan çocuk cezaevlerinin 2016 sonuna kadar, 15 e çıkarılacağını söyleyen Adalet Bakanlığı, AKP'nin vizyonunu bir kere daha gösteriyor. AKP, yeni inşa edeceği utanç abideleriyle zorbalığı kendine ilke edinmiş ve çocuklara bile işkence yapan bir iktidar.

GÖÇ/LGBTİ/KENT

Kadın ve göç alanındaki resim, insan ticaretinde ortaya konulduğu kadar siyah ve beyaz değil. Kadınlar göç alanında farklı deneyimler yaşamakta.

Göç, özgürlük ve insan ticareti

Tek başlarına ülkelerindeki tanıdıkları, sevdikleri ve aileleri için de para kazanmaya farklı bir ülkeye giden bu kadınlar tek başlarına yeni bir hayat kurmak mücadelesi de verirken, kendi hikayeleri de en baştan yazmaktadırlar.

Merve ÇAGŞIRLI

Zeytinburnu Belediye'si "Uluslararası Göç ve Kadın" konulu bir konferansa ev sahipliği yaptığında sene 2007 idi.
Uluslararası göç, şimdi olduğu kadar görünür ve dolayısıyla da üzerine bu kadar çok tartışılan bir konu değildi henüz. Akademik bir kurum yerine, bir belediyenin konu ile ilgilenmesi ve bir etkinlik düzenlemesi kafamda soru işaretleri oluştursa da o dönemde "insan ticareti" üzerine çalışmam nedeniyle öncesinde etkinlik benim için hayli heyecan verici bir hale dönüşmüştü.
Konferans günü heyecan duygusu yerini hayal kırıklığına bıraktı. "Kaçmak kurtarmıyor" sloganı altında geçen tartışmalarda göç ve kadın meselesinin yan yana gelmesi ile ne tür dramların ortaya çıktığının vurgulandığı oldukça iç karartıcı bir etkinlik ile karşı karşıyaydım. Konferansta yer alan tüm sunumlar sözbirliği yapmışçasına göç eden kadınların nasıl zorla seks işçiline sürüklendiği, ailelerinden ayrılmaları ile hayatlarının nasıl kabusa döndüğü, göçmen kadın olma deneyimi ile cinsel şiddetin içi içeliğine vurgulamaktan öteye geçemiyordu.

Göç ve kadın

Ağlayan kadın illüstrasyonları, dayak yiyen kadın görüntüleri de göç eden kadının kaçınılmaz olarak içine düştüğü kaos imgesini yeniden güçlendirmekteydi.

Kimse nedensiz kaçmaz.

Tıpkı göç ve kadın temaları anıldığında akıllara gelen insan ticareti kavramı gibi. İnsan ticareti, kapitalist sistem içinde göçmen kadınların iş ve çalışma koşullarında karşı karşıya kaldıkları kayıtdışılık, belirsizlik ve illegalleştirilmiş göçmen statülerinden ortaya çıkan sömürü ve şiddeti göçmen kadınların sadece toplumsal cinsiyetlerine vurgu yaparak, açıklamaktadır.
Sorunun ortaya çıktığı toplumsal koşullar yerine kadınların eğitimsizliklerine, "cahil"liklerine, ülkelerindeki ekonomik durumun geri kalmışlığına vurgu yapan özcü bakış açısı, sorunun aslında herhangi biz çözümü olmadığına inandırarak biz okuyucuları pasifize etmektedir.
Sürekli travma vurgusunun yapıldığı bu tartışmalarda, şiddet nedeniyle psikolojisi bozulan kadının kendisini ifade edemeyeceği inancı ile, göçmen kadınlar adına uzman avukat veya psikologlar konuşturulmaktadır.
Kadın ve göç alanındaki resim, insan ticaretinde ortaya konulduğu kadar siyah ve beyaz değil. Kadınlar göç alanında çok farklı deneyimler yaşamaktalar.
Yapılan tartışmalarda kadınların göç sürecinde, kendi hikâyelerinin özneleri olduğu esası göz ardı edilmekte. Kendi bildik ve tanıdık çevresinin kendisini sınırlayan ve belli bir alana hapseden kültürel kodlarından uzaklaşan kadınların bir yandan farklı bir özgürleşme süreci yaşadıkları da, su götürmez bir gerçek.

Kimse nedensiz kaçmaz

Tek başlarına ülkelerindeki tanıdıkları, sevdikleri ve aileleri için de para kazanmaya farklı bir ülkeye giden bu kadınlar tek başlarına yeni bir hayat kurmak mücadelesi de verirken, kendi hikayeleri de en baştan yazmaktadırlar.
Tüm bunları göz önünde bulundurunca göç ve kadın meselesinin insan ticareti ile sınırlandırılmaktan çok daha ötesi olduğu, akılların bir köşesinde hep bulunmalıdır.

Yol arkadaşım duydun mu olanları?

Voltrans belgeseli ilk gösterimlerini Kuirfest, Baki Koşar Haftası ve İfİstanbul kapsamında yaptı. Bunlar, herhangi bir etkinlik ya da belgesel gösterimden farklıydı.

Ulaş SONA

Ali Gül'ün anısına…

"Voltrans içinde örgütlenen trans erkeklerin kendi tarihlerini belgelemek istemeleri üzerine, 2012 yılında ortaya çıkan belgesel projesi, 2013 yazında Ali (Aligül)'ün hastaneye kaldırılmasıyla beraber hızlanarak, Voltrans'ın önemli dönüm noktaları seçilerek kurgulandı.
90 dakikalık halini Ali (Aligül)'ün hastanede izlettiğimiz gün bize dönüp "son halini izlemeyeceğim, sürpriz olsun" demişti. Bu halini göremese de Ali, biz biliyoruz ki o hep bizimle…"
Yürürsün, yürürsün, yürürsün... Bir yere geldiğinde dönüp "biz nerdeyiz ki dersin" burası neresi? bayadır böyle yürüyorum ben de. Vardığım yerden emin olmadan. Arkasına bakarak koşanlar gibi. Nereye gittiğini bilmeyenler gibi. Gitmek için gidenler gibi...
Hepsi güzel bunların hepsi güzel. Artık kötü yok, olmaz yok, bu olmasın demiyorum...
Arkama bakıyorsam arkama bakıyorumdur, korkudan koşuyorsam korkudan koşuyorumdur, vardığım yerlerde unutuyorsam unutuyorumdur, soruyorsam da soruyorumdur burası neresi, biz nerdeyiz diyorumdur...
Bu karmaşadan önce bu toz bulutu benim üzerime inmeden kafamdaki bulut henüz yokken hava açık ve güneşliyken çok muntazamdı her şey. Para pul iş güç ev mev sevili falan değil... İçim muntazamdı. Herkesin gibi yoldaşlarım vardı benim de.
Ben sanıyordum ki herkesin bir yoldaşı vardır. Herkesin bir Feride'si yoktu belki ama yoldaşı vardı, yoksa da olmalıydı. Bir yoldaş kolay kazanılmıyordu. Bir yola kolay çıkılmıyordu. Bir özeleştiri vermek ne kadar zahmetliyse, yolda yürümek hem de beraber yürümek de o kadar zor ve zahmetliydi.

Voltrans Belgeseli

Voltrans belgeseli ilk gösterimlerini Kuirfest(Ankara), Baki Koşar Haftası (İzmir) ve İf İstanbul kapsamında yaptı. Bunlar bizim için herhangi bir etkinlik ya da belgesel gösterimden farklıydı. Bana/bize Ali'nin yokluğunu hatırlatıyordu. Yoldaşlığın ya da yol arkadaşlığın en çok vurgulandığı yerler sosyalistlerin olduğu yerlerdir.
Sosyalist bir geçmişi olan biri olarak bile şunu tekrar görmek umudu yeniden ayağa kaldırıyordu. Yoldaşlık ayrılıklar, ölümler araya girse bile devam ediyordu.
Ali, bize hayattayken sayamayacağım kadar çok şey öğretti. Bunun adı feminizm olabilir, trans politikası olabilir, dayanışma olabilir...
Ama yokluğunda, daha farklı çok daha fazla şey öğrendim. hem de o kadar unutup hatırlamış biriyken bile...
Ali zaman geçtikçe içimize işliyordu, yoldaşlığı kolumuzu bırakmıyordu.

Neo-liberalizmin barınma algısı

Gezi'nin öğrettiği kolektif üretim; parklarda, forumlarda, işgal evlerinde bugün vücut buldu ve toplumsal bir meşruiyet zemininde kendini yeniden üretmeye de açık.

Sibel YILMAZ

Toplumun olmazsa olmaz gereksinimleri vardır.
Barınma gereksinimini en temel hak saymak yanlış olmayacaktır. Bunun devletler nezdinde bir hak olarak görülmesi ise, yirminci yüzyılın ortalarına tekabül ediyor.
2. Dünya savaşı sonrası sosyal devlet anlayışının yaygınlık kazanması ile birlikte, insan için temel gereksinimler hak olarak tanınır.
Kapitalizmin kriz buhranlarına çözüm olarak uygulamaya sokulan neo-liberal politikalar, sosyal devletçiliğin gereklerini mümkün kılmamaya başlar.
1970'ler sonrasında barınma hakkı gibi temel haklar, devlet sorumluluğundan soyutlanır.
Bu haklar yasalarla sınırlandırılıp, gerçek yaşamda asla vücut bul(a)maz.

"Dönüşüm" ile gelen evsizlik

Türkiye'de giderek kronikleşen barınma sorunu, konut politikalarının ilkeleri her dönem daha da düğümlenen çözümsüzlük ve neo-liberal politikalarla vahimleşiyor.
Nüfusun azımsanamayacak bir bölümü giderek evsizleşiyor ve yükselen kira fiyatlarıyla yoksullar için yaşam standartları ağırlaşıyor.
En temel ihtiyaçlardan olan barınma sorunu büyüyor. AKP'nin kentsel dönüşüm projeleri ile, konut sahiplerinin de konutsuzlaştığına tanık oluyoruz.
Eskiyen kent dokusunun "dönüştürülme" süreci konut ihlallerini de beraberinde getirmekte.
Kentin soylulaştırılması algısı çerçevesinde kentsel dönüşüm le konutlar, devlet eliyle güvence altına alınması gerekirken, sağlıklı konut algısı yerine, konut hakkı ihlalinin ta kendisi haline geliyor. İnsan refahı amacından uzak, barınma için değil, konut inşaatı için konut yapımı devletin ana politikası oluveriyor.

Sorunun kendisinden çözüm beklenilmez

Burjuvazi için son derece albenili, etrafı güvenlik duvarlarıyla örülü, villaları, gökdelenleri yükselirken, yoksulların gecekondularına yönetim tarafından el konuluyor.
Merkezi ve yerel yönetimlerin konuya dair politikalarından çözüm beklemek gerçek dışı. Aksine kar ve spekülasyon amacı güden algının, sermaye lehine politikaları sorunun ana sebebi zaten.

Gezi'den gezikonduya

Gezi isyanıyla beraber çok da alışık olmadığımız "gezikondu" adlı bir kavramla tanıştık. Kabaca; gezi hareketi ile çıkan işgal evleri.
İşgal evlerinin ilk örneklerine 60'larda tanık oluyoruz. Kapitalizmle devleşen barınma sorununa karşı bir mücadele, direnç biçimi.
Barınmaya muhtaç kesimlerce "illegal" barınma alanları olarak kullanılan işgal evleri, zamanla barınmadan ziyade, sanat faaliyetlerini yürütme maksatlı, kolektif üretim yapılan mekanlar halini alıyor.
Gezi'nin öğrettiği kolektif üretim, parklarda, forumlarda, işgal evlerinde bugün vücut buldu ve toplumsal bir meşruiyet zemininde kendini yeniden üretmeye de açık.
Kapitalist düzene çomak sokmak ve "daha fazla işgal!" şiarını yükseltmek bugün, hiç olmadığı kadar yakın.

Çözüm kolektif mücadelede

İlk elden barınma sorununun bir "yoksullaşma" sorunu olduğunu hatırlamak gerek.
Evsizlerin, gecekondu mahallelerin, kiracıların mücadelesi yanında, akademisyenler, meslek odaları, bilim insanları, toplumsal duyarlılığa sahip olan tüm kesimlerce toplumsal bir örgütlülük şart.
Kentsel dönüşüme karşı, mahalle yoksullarının meşru mücadelesini gördük. Bu dönüşüm ve iyileştirme palavralarına hükümetin kendisi dışında inanan kimse kalmadı.
Barınma hakkı için, mücadeleyi toplumsallaştırmak, kolektivizmi örgütlemek politikleşen toplumsal zeminin ivmesini yükseltecektir. Halka ait olanın, zaten halkta olması gerekenin geri alınması talebi, barınma hakkı mücadelesi büyüterek olacaktır. *21.02.2014*

KADIN

Haraway'in manifestosu, siber kültürün patriarkal yapısını tartışıyor

Farklı feminizmler

İnterseksiyonalizm, yani farklı ve birden çok kimlikleştirmeyle ezilme ve güçlenme stratejilerine yönelik bir tartışmayı güçlendirmek gerek.

Ezgi EROL

1. sayfadan devam

Feminizmin ana akım söylemlerinin üretiliş biçimi de aynı zamanda Simone de Bevaiour`dan beslenir.
Bu özcü ve determinist yaklaşım, ezen ve ezilen cinsin dışında, ezilen cinsin kendi içindeki bölünmeleri ve hiyerarşik yapılanmayı, önemli "bir kadın deneyimlemesi" üzerinden şekillendiğini söylese de, Witting, "lezbiyenler kadın değildir" hareketini de başlatmıştır.
Bu yüzden, dünyanın pek çok yerinde 8 Mart "kadınlar" günü değil; "kadınlar, lezbiyenler ve kızlar" günüdür. Ancak, buna rağmen, biyolojik determinizmden feminist hareket ne kadar kurtulabilmiştir?
Avrupa`nın pek çok ülkesinde, ki Avusturya da bunlardan bir tanesidir, hala trans kişilerin katılımını sorgulanıyor. Ve eylem organizasyonlarında onlara yer vermiyor. Kimin trans olup eyleme katılıp katılamayacağına kendileri karar veriyor. Bu biyolojik determinizm değil midir ve nasyonal sosyalizmin temelleri, ulusalcılık temelleri yok mudur? Darwinist bir yaklaşım değil midir?
Emek süreçlerinin ve sınıf kavramının, sadece ev emeği, değişim ve kullanım değeri değil, farklı feminizm türlerinde de tartışılması gerekiyor.
Kısacası interseksiyonalizm, yani farklı ve birden çok kimlikleştirmeden ötürü ezilme ve güçlenme stratejilerine yönelik bir tartışmanın güçlendirilmesi gerekiyor.

Siber feminizmin manifestosu

Kendisi meslekten biyolojist olan Donna Haraway'in ortaya atmış olduğu siber manifesto, biyolojik determinizme karşı en önemli argümanları yeniden ele alırken, aynı zamanda, siber kültürün bizi çevreleyip içine alan ve kendisini teknoloji aracılığıyla yeniden üretmeyi hızlılaştıran patriarkal yapısına ilişkin önemli bir tartışma başlatmıştır.
Donna Haraway, manifestosunu, bir deneme, feminizm, sosyalizm ve materyalizme inanan bir ironik siyasal mit kurmaya yönelik çabanın ürünü olarak tanımlar. Metnin yaratıcı kısmı, bilim kurguların ve ütopyaların tartışmacı ve yaratıcı yanlarından kimliklerin kurulumuna kadar; siborgun nerede ve nasıl görünmez, görünür ya da siborg kimdir sorularıyla meşgul olduğu kadar, kendisine kadar tartışılmış teorilerden beslenirken; idealizm ve materyalizm, hayvan ve makine, zihin ile beden çerçevesinde farklı kimliklere vurgu yaparak, kendisinden sonrakilere de önemli tartışma noktaları verir.

İnterseksiyonalist bakış açısı

Post-modernizmin parçalı kimlikler tartışmalarına yeni bir yer açar, kimlikler arası ilişkiler kurmaya çalışır. Yeni gelişen teknolojileri toplumsal cinsiyet bağlamında ele alırken, aynı zamanda bunu ırk, etnisite, cinsiyet ve engellilik gibi pek çok kategorileştirme dahilinde ele alır.
Siborg manifestonun yapmaya çalıştığı, emek sermaye çelişkisini, yaratılan postmodernist ilişkiler içerisinde yorumlanma kabiliyetini geliştirmeye çalışmak ve bu parçalanmış ve yapılmış kimlikleri tanımlamanın feminist bir düzlemde bir araya getirmek ve interseksiyonalist bakış açısını geliştirmek üzerine kurulmuştur.

Siborg ve toplumsal gerçeklik

Haraway, tekstinde, kısa bir giriş ile; siborg, sibernetik organizma ve makine ile organizmanın oluşturduğu melezden öte, toplumsal bir gerçekliğe dayandığını ifade eder.
Sadece bu tanımlama bile, Gezi hareketi ile hız ve yükselişe geçen toplumsal hareketlerin kavranmasında ve tüm hareketlerin siborg yönünün aynı zamanda direniş ve yıldırma politikalarının bu metinden yola çıkarak bile pek çok şey söyleyebiliriz.
Peki, tüm bu açılardan bunu düşündüğümüzde cinsiyet meselesini nasıl konumlandıracağız? Son siber süreçlerinin özneleri olarak ve teknoloji ve sokakta eylemliliğin ilişki kurma biçimlerini gördüğümüzde, cinsiyeti nasıl ele almak gerekir?
Teknolojik belirlenimciliğe düşmemek kaydıyla, sosyal ilişki ağlarının teknolojik açıdan kuruluş biçimlerinin siyasal eylem biçimleriyle şekillenmesi, tabi ki de kitlelerin onu kullanma ve yönlendirme biçimiyle ilgilidir.

'Mühendis kadın'

Velhasılı kelam, "mühendis kadın" sıfatının içine yerleşmek öyle kolay değil. Hangi kimliğin içine büründüğünüz pek önemsenmez, tek kimliğiniz vardır, o da kadın kimliğiniz…

Özlem YALÇIN

Kadınların neyi yapıp neyi yapamayacağı temel olarak aile kurumunda başlayıp, toplumsal alanda devam eden süreçlerle karar verilen bir durumdur.
Kız çocuklarının bir meslek sahibi olmasını isteyen, sözüm ona bir nebze daha, aklı selim ailelerde ise meslek seçimi ta çocuk yaştan belirlenmiştir. Maazallah, mühendis/mimar/şehir plancısı/fen bilimci olacak hali yok ya, neticede o sadece bir kadın(!) Kadınlar için uygun görülen meslek, öğretmenlik ve türevleridir çoğunlukla. Peki neden, diye sormaya pek lüzum yok sanırım. Çünkü, kadının adı aile ile birlikte anılır. Evlenip yuva kuracak, aile kurumunun baş tacı olacaktır.(!) E, dolayısıyla eşine ve çocuklarına yeterince zaman ayıracağı asıl varoluş sebebi olan kadınlık ve annelik gereklerini yerine getireceği bir meslek seçimi yapmalıdır.
Öncelikle ilk taşlar aile kurumunda atılır; ilerleyen yıllarda ise sınıf arkadaşlarından, öğretmenlerine herkes fikir sahibidir kadınların meslek tercihlerinde. İstatistiklerden bahsetmeyeceğim, çünkü herkes biliyor ki, kadın mühendislerin işyerlerinde, şantiyelerde istihdamı "kadının gücünün yetmeyeceği, yıpranacağı" gibi gerçekçi olmayan gerekçelerle sürekli engellenir.
Hatta aynı seviyede bir iş yapan bir kadın ve bir erkeğin maaşları ve yan hakları birçok işyerinde hiçbir somut sebep olmadan erkeğin lehinedir; çünkü kadını istihdam etmek bile kadınlara verilmiş bir lütuf olarak değerlendirilmekten öteye geçmez.
Nerden mi biliyorum, bir kadın mühendis olarak tanıklığım var.

Tanığım/tanıksın/ tanığız

Meslek olarak mühendisliği seçmiş bir kadın olarak tanıklığımı dile dökecek olursam: Ortaokul yıllarımda bilim kadını olma kararı vermiştim. Nobel ödülünü kazandığımda ne türden bir konuşma yapacağımı bile yazmıştım; evde bilimsel deneyler yapar, erkeklerle futbol oynar, ardından abi dayağı yerdim. Erkek mesleği olarak kabul gören ne varsa elimi atmışlığım vardı ve bir kadın olarak bu benim kusurumdu.
İlerleyen zamanda evdeki erkek egemen yapının üzerimde oluşturduğu yükle beraber "elimin hamuruyla erkek işine girişme" kararı aldım. Evet, fen bilimci ya da mühendis olacaktım. Nihayetinde yoğun çabalarla beraber bir mühendislik dalına adım attım.
Elektronik mühendisliği okumaya başladığımda üzerime büyük bir tedirginlik çöktü. Erkek egemenliğin kara bulutlarıydı hayatıma çöken. Çünkü gene erkek işine el atmıştım. Abim evdeki her elektronik eşyayı açıp kurcalamış biridir, bir akşam sırt çantama bozuk bilgisayarımı koyup utana sıkıla abime getirdim, hummalı bir tamir işine giriştik, iş bölümleri yapıldı; ben tornavidayla hard disk kapağını açacaktım, işin zeka gerektiren, asıl tarafı ise hard diskteki problemi çözmekti, elbette bir kadın olarak bu görev bana verilmeyecekti.
Abimin beceremediğime dair söylemleriyle içimde buruk bir hüzün peydah oldu. Bu hüzün ve becerememe kanısı sadece abimce değil, üniversite ve iş hayatı boyunca da peydah olmaya devam edecekti.
Bir kere mesleği icra etmenize izin vermezler, sürekli bir engel çıkarırlar karşınıza, iş ilanlarında sadece "erkek" eleman arandığını yazar dururlar, iyi puanlarla alan üniversitelerden birinden mezun olmadıysanız zaten yandınız, fırsat eşitliğinin olmadığı eğitim sistemi sorgulanmaz, şantiye işleri erkeklerindir zaten. Beyaz yakalı olmak için harcadığınız çaba, yanınıza hayat deneyimi olarak kalır ama karnınızı doyurmaz.
Bir fabrikada diyelim ki, bir "mavi yakalı" grubunun başına geçtiniz, kadın olduğunuz için ciddiye alınmazsınız.
Velhası kelam, "mühendis kadın" sıfatının içine yerleşmek öyle kolay değildir. Hangi kimliğin içine büründüğünüz pek önemsenmez, tek kimliğiniz vardır o da kadın kimliğiniz. *24.02.14*

Aşk bu mu, sevda bu mu, hayat bu mu?

Kadın cinayetlerinin asıl sebebi sevgi, aşk değil, erkek egemen sistemin ta kendisidir. Kadını yüzyıllar boyunca bir meta olarak gören zihniyet, devlet-yargı-erkek-medya eliyle iyice yoğruluyor. Tahrik indirimi alan katiller, tecavüzcüler adeta ödüllendiriliyorlar.

Gamze ARDAĞ

Kadın cinayetleri gün geçtikçe artıyor. 2013 yılının ilk üç ayında öldürülen kadın sayısı 47 iken; bu yılın ilk ayında öldürülen kadın sayısı 27 olarak belirtiliyor.
Erkekler öldürmekle kalmıyor, tecavüz ediyor, şiddet uyguluyor, taciz ediyor. Öldürmekten beter ediyorlar. Bunu da aşk, sevgi, kıskançlık, namus kisvesi adı altında yapıyorlar.
Peki soruyoruz? Aşk bu mu sevda bu mu hayat bu mu?

Öldüren sevgi istemiyoruz!

Kadın cinayetlerinin asıl sebebi sevgi, aşk değil, erkek egemen sistemin ta kendisidir. Kadını yüzyıllar boyunca bir meta olarak gören zihniyet, devlet-yargı-erkek-medya eliyle iyice yoğruluyor. Tahrik indirimi alan katiller, tecavüzcüler adeta ödüllendiriliyorlar. Suçlu yine kadınlar oluyor. Hükümetin cinsiyetçi söylemleri kadınları açıkça hedef haline getiriyor.
Yapılan araştırmalarda daha çok boşanma aşamasında ve boşanma kararı almış kadınların öldürüldüğü, cinayet aleti olarak da silah ve bıçağın kullanıldığı tespit ediliyor. Kadınlar daha çok sokakta ve evinde veya ailesinin evinde öldürülmekte. Kadınlar, dâhil oldukları sosyal ve kültürel yapıları ne olursa olsun, hiç tanımadıkları erkekler ya da eşleri ve aile üyeleri tarafından öldürülmekte, yine birçok kadın da öldürülme tehdidiyle yaşamak zorunda kalmakta.

'Hak ihlali' yerine 'özel mesele'

Erkek egemen zihniyet, biz kadınlara özel yaşamın mahrem olduğu algısını yerleştirmiştir. Kadınların yaşadıkları tüm hak ihlallerin 'hak' ihlali olarak algılanmak yerine 'özel mesele' olarak görülmüştür. Kadın vücut bütünlüğüne, zihinsel-psikolojik sağlığına saldıran kocası tarafından dayak yediğinde 'bu aile melesidir, karı koca arasındaki meseleye karışılmaz' denilerek kadınların çiğnenen hakları göz ardı edilmiştir.
Yasa koyucular, yargıçlar, polisler, sosyal hizmet uzmanları da bu egemen görüşle eğitildikleri ve uyguladıkları için de sistem kendini sürekli yeniden ve yeniden üretmiş ve var etmiştir.

Devlet erkekleri koruyor

Devlet politikaları ve hukuki düzenlemeler ev içi alanın mahrem olduğu anlayışıyla düzenlenmiş, kadınlara karşı işlenen suçlara karşı yeterli hukuki önlemler alınmamıştır. Ayrıca önlem alınmamasının altında yatan etkenler, aile içinde yaşananlardan devletin sorumlu olmadığı kanısı ve kadına karşı işlenen suçların ya da cinayetlerin münferit olaylar olarak değerlendirilen toplumsal bir sorun olarak ele alınmamasıdır.
Bu tutum erkek egemen kültürün pekişmesine sebep olmuş, kadına karşı işlenen suçları önleyememiştir. Oysa ki, özel alan politiktir. 8Mart Dünya Kadınlar Günü yaklaşırken, kadın cinayetlerine, tecavüze, tacize, işsizliğe ve hepsini besleyen erkek egemen sisteme karşı, ses çıkarmak için alanlardayız!

2013 yılının ilk üç ayına ait kadın cinayetleri verileri:

Kadınlar hangi nedenlerle öldürüldü?	Ocak	Şubat	Mart
Ayrılık/boşanma	33,3	28,5	35,3
Kıskançlık	5,6	7,14	17,64
Bilinmiyor	0	0	17,64
Namus cinayeti	0	7,14	0
Kriz ve işsizlik	22,2	7,14	0
Reddetme	5,6	7,14	0
Hırsızlık -para -madde bağımlılığı vb.	0	7,14	0
Kadının hayatına dair bir karar vermek istemesi	27,7	35,8	17,64
Başka Bir Kadının Hayatını Kurtarmak İçin	5,6	0	11,78

Aylar	Öldürülen kadın sayısı
Ocak	18
Şubat	14
Mart	17

Kadınlar hangi yöntemle öldürüldü?	Üç ayın ortalaması (%)
Kesici Alet	32,65
Ateşli silah	42,85
Boğularak	12,25
Darp edilerek	12,25

"Bir çiçeği koparabilirler, ama baharı durduramazlar"

Dün Rosa, bugün Sakine

Rosa'dan Sakine'ye, Sakine'den tüm devrimci kadınlara can veren, güç veren bir tarih. Kadın iradesi ile yazılmış ve süregelen süreçte de yazılacak olan bir tarih.

Perihan KOCA

1. sayfadan devam
"Doğru bildiğinde ısrar ve kırılması imkânsız bir irade. Amaca bağlılık, özgürlüğe adanmışlık, özgür yaşamda sonuna kadar ısrar, inanılmaz bir devrimci inat, boyun eğmezlik ve son derece soylu bir devrimci duruş, sevgi çağlayanı bir yürek, hayranlık uyandıran bir canlılık, hareketlilik ve akışkanlık. Bütün bunların toplam ifadesi olarak muhteşem bir etkileme gücü…" diye anlatır yoldaşı Kaytan, Sakine Cansız'ı. 40 yıla yaklaşan devrimci bir mücadele pratiğinin kurucusu, öncüsü, yaşarken efsaneleşen Sakine, Sara, Kürt Hareketinin Rosa'sı idi…
80li yıllardaki büyük Diyarbakır zindan direnişinin kadın kimliği, "zulüm tanrısı" olarak tariflenen işkencecisinin yüzüne tükürebilecek kadar cüretkar bir kafa tutuşun simgesi.

Direnişin ismi: Sakine

Kadın duruşunu ve ilkelerini, ısrarla değdiği, dokunduğu her yere yayan, toplumun tüm feodal kadınlık öğretileriyle aile kurumundan başlayarak hesaplaşmış, amacına ters düşen her türlü ilişkiden kopmaya hazır bir kadın kimliğinin yaratıcısı, değiştiren dönüştüren bir karakterin inşaat ustası…
Kadın yoldaşlığına ve kadınları tümden mücadelenin içine katma uğraşıyla, kadınların katılımına önem ve öncelik veren Sakine yoldaş, inşa ettiği kadın kimliği ile, kadınlarda büyük bir cesaret ve güven yarattı.
"İnsan nereye dokunsa değiştirir, yıkıntıların üzerine saraylar diker, somurtkan yüzleri güler hale getirir, çorak topraklarda güller açtırır, çölü yeşil vahaya dönüştürür. Hele bu insan bir de çağdaş müminlik çizgisinde yürüyen bir kadınsa, özgürlüğe sevdalı bir kadın devrimciyse, attığı her adımda mucizeler gerçekleştirir. Benim tanıdığım Sakine işte buydu" diye tamamlıyor yoldaşı bu duruşu.

Devrime adanmış hayatlar

Tarih boyunca mücadele edenler, egemenleri daima rahatsız etmiş, uykularını kaçırmıştır… Hele ki, karşılarındaki güç bir kadınsa…
Kadınların özgürlük mücadelesinde varoluşları, imha edilmesi gerekli bir tehdit olarak görülür. En önde mücadele eden kadınların hoyratça ve hunharca katledilişin soğuk yüzü, bu tehdidin arkasında yatan egemenlerin o büyük korkusu değil mi?
Rosa'dan Sakine'ye uzanan, devrime adanmış iki kadının hayatlarına kast etmenin özünde yatan bu büyük korku değil mi?
Direnmenin başlı başına muazzam bir tavır olduğunun ifadesidir, Rosa ve Sakine…
Kadınların hep ezilmiş, üstünde tepinilmiş ve hor görülüp kıyılarak 3. Sayfa haberlerine sıkıştırılmış hikayelerinin üstüne inşa edilen, tüm yargıları paramparça edip, devrimci bir kadın gücü ve iradesinin simgeleşmiş isimleri.

Barış savaşçısı iki büyük devrimci kadın, iki güçlü irade.
Egemenlerin çarkına çomak sokmuş kadınlar…
Öncüleştikçe ateş çemberinin ortasına yerleşen direnişin ve var olmanın ete kemiğe bürünmüş isimleri.

Rosalardan Sakinelere

Zekası, canlılığı ve üretkenliğiyle önderleştikçe zaman zaman, yoldaşlarının özel düşmanlığını kazanmış güçlü bir teorisyen, polemikçi, hitap ve kalem ustası Rosa'dan, devrimci bir kadının gücünün nelere kadir olduğunu göstermiş, inatçı, uzlaşmaz, cüretkar Önder Sakine'ye ulaşan, vitrinlik kadın resmine uymayan/sığmayan koca bir tarih var karşımızda.
Rosa'dan Sakine'ye, Sakine'den tüm devrimci kadınlara can veren, güç veren bir tarih.
Kadın iradesi ile yazılmış ve süregelen süreçte de yazılacak olan bir tarih.
03.03.2014

Bir solukta; Gezi'den 8 Mart'a

Gezi isyanını, orada gösterdikleri direnişi arkasına alan kadınlar 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde Gezi'nin güçlü, cesur, direnen kadın figürünü öne çıkarıyor.

Meral ÇİNAR

Yazılı tarih, erkeklerin hikâyelerini anlatır. Tarihsel olaylarda kadınların herhangi bir müdahalesi veya yönlendirmesi olmuş olsa bile, bundan asla bahsedilmez.
Türkiye'nin yakın tarihini değiştiren Gezi direnişi ise, gizlenip saklanamayacak derecede kadınların yön verdiği ve akışını değiştirdiği bir direniş oldu.
Simgeleriyle, sloganlarıyla, öğrettikleriyle, tüm deneyimleriyle kadınların direnişi olarak tarih de yerini alacak.
Kadınların hikâyelerinin anlatıldığı bir tarih olacak.

Kadınlar isyanda

Kadınların yoğun ve etkin katılımlarıyla bir kadın direnişine dönüştü Gezi… Kadınlar barikatların en önünde direnerek, "özgürlüğü uğruna her şeyi göze alan" yeni bir kadın duruşu yarattılar.
Kırmızılı ve siyahlı kadınla polisin şiddeti karşısında kadınların kaçmadan, korkmadan dimdik duruşunu izledik. Şiddeti; evde, sokakta, işte, yaşamın her alanında yaşayan kadınlar, polis şiddetinin karşısında "Buda bir şey mi?" dercesine direndiler.
Sapanlı teyze, zincir eylemi yapan annelerle kadınlar için direnmenin yaşı olmadığını öğrendik. Karşımızdakini, küfür etmeden de nasıl aşağılayabileceğimizi, bir cinsin diğeri üstünde hegemonyası olmadan da yaşayabileceğimizi, tacizsiz, şiddetsiz bir dünyanın mümkün olduğunu…
Gezi direnişi, kadın hareketinin yıllardır verdiği mücadeleyi "bir avuç marjinal feminist" diye adlandıranların suratına bir tokat gibi çarptı.
Kadınların Gezi'ye katılımlarının belirleyiciliği, günden güne politikleşmeleri, elbette kadın özgürlük mücadelesinin bir sıçrama noktasıydı.
Aslında annemizin karnında öğrendik, Gezi'de göstermek nasip oldu.

Gezi'den 8 Mart' a

Gezi isyanını, orada gösterdikleri direnişi arkasına alan kadınlar, 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde Gezi'nin güçlü, cesur, direnen kadın figürünü öne çıkarıyor.
Belki de Türkiye ilk defa bu kadar güçlü, canlı, farklı bir 8 Mart hazırlığı yaşanıyor.
Her gün bir ses kaydıyla güne uyandığımız, hükümetinin yolsuzluklarının ayyuka çıktığı, buna rağmen zeytinyağı halini aldığı uçurumun dibinde bir Türkiye'de yaşamaya çalışıyoruz.Yerel seçimler ve hemen öncesinde bu denli "sıcak saatlerin" yaşanması, elbette 8 Mart'ın ana temasını da etkiliyor.
Yaşamın her alanını direnişe

çeviren kadınlar, evlerinden, iş yerlerinden, kampüslerden çıkıp; geceleri, sokakları ve kendilerinden çalınan yaşamı yeniden almak için alanları dolduracaklar.
Krizin faturasını kendilerine kesmeye çalışan, çıkardığı yasalarla kadınları düşük ücretlerle çalışmaya, eve kapanmaya zorlayan devlete karşı sokaklarda olacaklar.

Bu daha başlangıç

Yerel yönetimlerde kadın iradelerin oluşacağı, kendilerini özgürce ifade edebildikleri kentlerin inşası için haykıracaklar.
AKP hükümetinin hedef tahtasından inmeyen genç kadınlar, iktidarı boyunca ötekileştiren, aşağılayan ve taciz eden AKP'den hesap soracaklar.
Kadınlar bu 8 Mart'ı sanki ilk defa sokaklara çıkıyormuşçasına heyecanla, yeniden Gezi'yi yaşıyormuşçasına coşkuyla, dünyayı değiştirebilecek kadar büyük bir güvenle, cesaretle ve neşeyle karşılıyorlar. Bu daha başlangıç, gerisini siz düşünün.

Koşulsuz, tavizsiz pozitif ayrımcılık

Toplumsal özgürleşmenin yolu, kazanılmış pozitif ayrımcılık hakkının koşulsuz, tavizsiz uygulanmasından geçiyor.

Seda ADEMOĞLU

Pozitif ayrımcılık, geri planda kalmış ve toplumun dışında bırakılmış gruplardan insanların kamusal, siyasal alanlardaki eksikliğine son vermek için yapılan planlamalar ve eylemler olarak tanımlanır.
Fazladan bir hak olarak değil, herkesin gerçekten eşit olabilmesinin garanti altına alınması için kullanılan bir uygulama olarak görülmeli. Bu bağlamda; çeşitli etnik gruplara, engellilere, gençlere, LGBTİ' lere, kadınlara pozitif ayrımcılık sağlanmalı, bu hak yasalarla güvence altına alınmalıdır.

Kota, fermuar sistemi, eş başkanlık

HDP milletvekili Sebahat Tuncel'in 2013"te bu konu üzerine verdiği kanun teklifi, hala karara bağlanmış değil. Bu kanun teklifi içeriğinde kadınlar lehine neler vardı tekrar bakalım.
Milletvekili genel veya ara seçimlerinde, siyasi partilerin bir seçim çevresindeki adaylarının listesi ve bunların listedeki sırası adaylığını koymuş olanlar arasından, kadın ve erkeklerin ayrı listelerle katılacağı bir ön seçimle ve her bir cinsiyetin en az yüzde 33 temsil ve katılımını gözeterek tespit edilmesi, listelerin fermuar sistemine göre hazırlanması, siyasi partilerde karar alma mekanizmalarında en az %33 kadın kotası ve %10 gençlik kotası uygulamayan partilere oy oranlarına göre yapılacak hazine yardımının yarısı kadar kesinti yapılması.
Kota cinsiyet temsiliyle ilgili kritik eşiği söyler. Yüzde 33 oranında cinsiyet kotası, en az temsilin kadınlar için de erkekler için de yüzde 33 olacağını söyler.

Yerel seçimler

Fermuar sistemi, aday listelerinde bir erkek bir kadın olarak listeleme yapılmasını içerdiği için son kertede listelerin seçilebilir sıralarına erkek adayların isimleri konularak, kadınların isimlerinin listede sadece vitrin olarak kalmasının önüne geçmek açısından işlevlidir. Birçok ülkede kota ve fermuar sistemi ile kadınların siyasal yaşama katılımlarında olumlu sonuçlar elde edilmiş.
Bu sonucun Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu raporunda da yer almasına rağmen, seçimler öncesi bu konuda adım atılmadı, Yerel seçimler kapıda. Adaylar açıklandı. Yerel seçimler aday listelerinde oransal olarak kadınlara en çok yer veren partiler HDP ve BDP oldu. Bunda elbette %40 kadın kotası, fermuar sistemi ve eş başkalık uygulamasının etkili olduğunu söylemek gerek. Genel profile bakıldığında, yerel seçimlerde kadın aday oranlarının genel durumu ise iç açıcı değil.
AKP'de 81 belediye başkan adayının biri, yani yüzde 1.23'ü, CHP'de 745 belediye başkan adayının 31'i, yani yüzde 4.16'ü, MHP'de 1064 belediye başkan adayının 12'si, yani yüzde 1.12'si kadın.
Buna karşılık, BDP'de 182 belediye başkan adayının 32'si, yani yüzde 17.58'ü kadın. Elbette BDP için bu rakam, 49 yerde gösterdiği kadın eşbaşkanla birlikte yüzde 44.50 oranı olarak okunmalı.
HDP seçime girdiği hemen her bölgede eş başkanlık sistemi uyguluyor. Kadınların katılımlarını etkileyen olası bir başka faktör de, adaylık ücretleri.
BDP ve HDP kadın adaylardan hiçbir ücret alınmamasını ve ayrıca kadına yönelik suç işlemişlerin adaylık başvurusunun kabul edilmeyeceğini de açıklamıştı.
LGBTİ aday adaylarına ise HDP listelerinde ilk sıralarda yer verilerek seçilmelerinin önü açılmış ve 5 LGBT adayı belediye meclis üyeliğine aday olarak seçilmiştir.
Bu uygulamaların yaygınlaşması, oturtulması gerekmektedir.
Toplumsal özgürleşmenin yolu, kazanılmış pozitif ayrımcılık hakkının koşulsuz, tavizsiz uygulanmasından geçiyor.

toplumsal özgürlük

Sahibi ve Sorumlu Yazıişleri Müdürü: Ulaş Taştekin
Adres: Şehit Muhtar Mahallesi Nane Sokak No: 15/3 Beyoğlu -İstanbul
Baskı: Ceylan Matbaa Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi B Blok 2NB3 Topkapı-İstanbul (0212) 613 10 79